

Euroopa *noorte* üritus

EYE2018 aruanne

Euroopa võtab sõna!

100 ideed paremaks tulevikuks

#EYE2018

Euroopa Parlament

SUUR TÄNU!

Käesoleva aruande toimetajad soovivad tänada kõiki, kes selle aruande koostamise võimalikuks tegid. Esiteks suur tänu väsimatutele reporteritele, kellela ei oleks see aruanne võimalik olnud. Suur tänu ka vabatahtlikele ja praktikantidele, kes aitasid selle ettevõtmise nii edukaks muuta. Suur tänu Iris Walterile, Christina Altidesele, Niamh McGovernile ja ülejäänud Euroopa noorteürituse meeskonnale, kes aitasid kaasa käesoleva aruande koostamisele, suur tänu ka Euroopa noorte ajakirjanike võrgustikule.

Lõpuks suur tänu kõigile osalejatele ja neile, kes andsid ideid selle aruande jaoks ja aitasid muuta Euroopa noorteürituse sedavõrd innustavaks sündmuseks.

Käsikiri valmis juulis 2018

Esimene väljaanne

Euroopa Parlament ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018

© Euroopa Liit, 2018

Paljudamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

ELi autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

PRINT	ISBN 978-92-846-3747-8	doi:10.2861/00361	QA-04-18-629-ET-C
PDF	ISBN 978-92-846-3765-2	doi:10.2861/978007	QA-04-18-629-ET-N

Sisukord

Sissejuhatus	4
Antonio Tajani eessõna	5
Klaus Welle eessõna	6
100 idee loetelu teemade kaupa (pealkirjad ja arvud)	8
Küsimustiku andmete kokkuvõte	13
1. NOORED JA VANAD - Kuidas digipöördega sammu pidada?	15
Töö ja töötus	16
Tehnoloogia	20
Haridus	23
Noortefoorumi kommentaarid	27
2. RIKKAD JA VAESED - Saagu õiglus!	29
Ebavõrdsus – jagamine on hoolimine	30
Revolutsioon	33
Võimestamine	37
Noortefoorumi kommentaarid	41
3. KOOS JA LAHUS - Tugevama Euroopa poole	43
Euroopa tulevik	44
Euroopa parlamendi 2019. aasta valimised: noorte valimisaktiivsus ja valimine	47
Osalus ja kodakondsus	50
Noortefoorumi kommentaarid	53
4. OHUTU JA OHTLIK - Kuidas rahutul ajal vastu pidada?	55
Inimõigused ja õigusriik	56
Kodanikuühiskonnale tegevusruumi jätmine	59
Tehnoloogia arenguga toimetulemine	62
Noortefoorumi kommentaarid	65
5. KOHALIK JA ÜLEILMNE TASAND - Meie planeedi kaitsmine	67
Kliimamuutused ja põllumajandustootjad	68
Taastuvenergia, arukad linnad ja kestlik ettevõtlus	71
Toidujäätmed, plastivabadus, puhas vesi ja kanalisatsioon: tarbimisharjumuste muutmine	75
Noortefoorumi kommentaarid	79
Saage autoritega tuttavaks	82

Sissejuhatus

“*Noored ei ole tulevik, nad on olevik.*”

Seda põhimõtet väljendati tänavusel Euroopa noorteüritusel valjult ja selgelt. Kui tahteavaldused kõrvale jätta, siis mida noored tänapäeva Euroopas arutamiseks välja pakuvad ja milline on meie tulevikunägemus?

Ei saa eitada, et maailm on mõne viimase aastaga järsult muutunud. Euroopa projekti pärand on kodanike rahu ja turvalisus selle territooriumil. Praegu on aga selgeks saamas, et kui ei tehta kooskõlastatud jõupingutusi, on võimalik, et noored võivad saada päranduseks palju ebastabiilsema Euroopa kui see, kus nad üles kasvasid.

Optimismiks on aga põhjust. Põhjalikud muutused meie eluviisis ja selles, kuidas me üksteisega suhtleme, mõjutavad tõenäoliselt seda, kuidas me end tulevikus juhime. Noori süüdistatakse tihti ükskõiksuses ja osavõtmatuses. Ometi näitab käesolev aruanne, et noored on informeeritud, oma poliitilistes arusaamades mõistlikud ning pakuvad välja ideid, kuidas meie tulevikku õiglasemalt ja jätkusuutlikumalt kujundada.

Kuigi paljud võivad muretseda tehnoloogiliselt rohkem arenenud tuleviku võimalike tagajärgede pärast – olgu need siis töökohti või isegi isiklikku vabadust ähvardavad ohud –, juhivad noored seda muutust juba praegu ja pakuvad välja viise, kuidas oodatava viienda tööstusrevolutsiooniga toime tulla.

Üks keskseid ideid, mis sellest aruandest esile tuleb, puudutab järgmise aasta Euroopa valimisi ja on üsna lihtne: kaasake noored poliitilisse protsessi. Esitage julgelt noori kandidaate ning kuulake nende muresid, mõtteid ja lahendusi.

Nii et samal ajal, kui poliitikud peaksid tuleviku käsitlemisel kaasama noorte vaatekoha, peaks ka noortel olema usku oma sallivatesse veendumustesse ja optimismi võimaluste suhtes, mida need muutused meile pakuvad.

Elmised põlvkonnad on kannatanud suuremat heitlust, et ehitada üles sotsiaalne leping, mis toimis enamuse huvide kaitsjana. Nüüd on meie kord.

Käesoleva aruande sisu on kõrgelennuline. Kuigi mõni idee jääb pigem idealismi valda, peaksid teised seadusandjatele konkreetset mõtteainet pakkuma. Käesolev aruanne pakub ulatuslikke ettepanekuid, nii kujutluslikke kui ka konkreetseid. Alates peadpöörivatest tehnoloogilistest võimalustest kuni tugeva, mittediskrimineeriva julgeolekuni; alates suuremast poliitilisest kaasamisest kuni selle tagamiseni, et inimesed ei töötaks vähema eest rohkem.

Ootame sisulist osalemist ühtviisi nii poliitikutelt kui ka noortelt. Eesmärk on luua kõnelus, milles määratletakse ühised väärtused ja eesmärgid, mida soovime lähikümnenditel alles hoida või saavutada.

Sest tõsi ta on: kujuteldav „tulevik“ muutub kiiresti olevikuks ja noored hakkavad suud puhtaks rääkima.

Greg Bianchi ja Julie Mahlerová
Peatoimetajad

Eessõna

Juba kolmandat korda avas Euroopa Parlament oma ukseid tuhandetele noortele kogu mandrilt Euroopa noorteürituseks 2018. Sellel ainulaadsel kokkusaamisel osales enam kui 8000 noort kodanikku avatud mõttevahetuses Euroopa tuleviku üle, toetades oma ideedega meie institutsioonide tööd.

See oli meile kõigile tõeline inspiratsioon. Kuna rollid olid vahetatud, juhtisid vestlust noored ja Euroopa Parlamendi liikmed kuulasid – meeldetuletus, et noored on meie olevik ja tulevik.

Kahepäevasel üritusel toimus suur hulk innustavaid mõttevahetusi ja arutelusid. Keskmes oli noorte kindel soov olla muutuste läbiviijad ja osaleda aktiivselt oma tuleviku kujundamises.

Need arvamuste vahetused on otsustava tähtsusega ajal, millal Euroopa on vastamisi paljude probleemidega: pagulas- ja rändekriis, majanduskriisist taastumise kindlustamine ja üha püsiv terrorismioht. Tagasipöördumine riigipiiride juurde ei ole vastus nendele probleemidele. Vastupidi, lahendus on koostöö tõhustamine ja usaldus, et tugevdada solidaarsust ja Euroopa väärtusi ning seista üleilmsel tasandil Euroopa huvide eest, tuginedes mitmepoolsusele.

Euroopa noorteüritusel sai selgeks, et noored on innukalt valmis need väljakutsed vastu võtma ja parema tuleviku nimel tööd tegema.

Noored suudavad palju ära teha ja olen kindel, et nende panus toob kaasa üha elujulisema Euroopa demokraatia. 23.–26. mail 2019 toimuvad Euroopa valimised on kõigi kodanike jaoks suurepärane võimalus määrata kindlaks meie liidu poliitiline kurss, tagades, et jõukus, stabiilsus ja rahu, mida meil on õnnestunud enam kui 60 aastat tagada, jätkuvad. Just see on raamistik, milles Euroopa kodanikel on olnud võimalik oma vabadusi kasutada.

Euroopa Parlamendi liikmetena jätkame seda olulist dialoogi teiega, Euroopa noored, ja töötame selle nimel, et tagada, et teid ootab tulevik paremas ja tugevamas ELis.

Antonio Tajani
Euroopa Parlamendi president

Noored – noored eurooplased – on Euroopa Liidu tulevik. Kuigi minu vanus jääb nüüd Euroopa noorteürituse vanusepiirist veidi ülespoole, olin oma karjääri alguses pühendunud noorteaktivist ja olen ka praegu noorte kindel toetaja. Seepärast tegin parlamendi poliitilisele juhtkonnale ettepaneku algatada Euroopa noorteüritus kui keskus, kus arendada Euroopa Parlamendi liikmete ja noorte avatud, sisukat ja katkematut dialoogi.

2014. aastal toimunud esimene Euroopa noorteüritus ja sellele järgnenud üritused olid väga edukad eriti just seepärast, et noortel oli programmi kujundamisel palju sõnaõigust. Nüüd on Euroopa noorteüritus kujunenud Euroopa noorte iga kahe aasta tagant toimuvaks ürituseks, kus oma ideed parema Euroopa kohta välja öelda ja neid vahetada. Enam kui 8000 noore kogunemine sellises ainulaadses kohas nagu Euroopa Parlament võimaldab neil Euroopa identiteeti vormida.

Euroopa noorteüritus on noortele aktiivsetele kodanikele võimalus jätta oma jälg Euroopa poliitikasse ja öelda sõna sekka poliitikavaldkondades, mis hakkavad nende elu mõjutama.

See protsess jätkub ka pärast üritust ennast. Enamik 2018. aasta Euroopa noorteüritusel esitatud uuenduslikke ideid on kogutud käesolevasse aruandesse ja edastatakse Euroopa Parlamendi liikmetele.

Autorid, kes valiti välja Euroopa noorte ajakirjanike võrgustiku abiga, on tabanud muljetavaldava valiku ideid, mida Euroopa noorteürituse osalejad 1.–2. juunil 2018 Strasbourgis tutvustasid.

Euroopa noorteürituse edu tugineb mitmele elemendile: parlamendi poliitiline juhtkond, parlamendi teenistused, kes vastutavad programmi ettevalmistamise, ürituse partnerite ja programmile kaasaaitavate noorterühmade eest, suur hulk vabatahtlikke ja loomulikult ennekõike osalejad ise, kes osalesid entusiastlikult enne üritust, selle ajal ja pärast seda.

Parlamendiliikmete ja noorte dialoog ei saa Euroopa noorteürituse lõppedes läbi; see jätkub käesoleva aruandega ja veel enne 2019. aasta Euroopa valimisi selle aasta lõpus toimuvate noorte kuulamistega.

Klaus Welle
Euroopa Parlamendi peasekretär

Euroopa võtab sõna!

100 idee loetelu teemade kaupa

1. NOORED JA VANAD

Kuidas digipöördega sammu pidada?

- 1** Võtta kasutusele töölevõtmist põhjalikult muutvad e-profiilid
- 2** Toetada kutseharidust ja -õpet ning kaheosalist koolitussüsteemi
- 3** Luua institutsioonides noorteosakonnad
- 4** Töötajate hüvitiste kaasaskantav süsteem
- 5** Noortegarantii reform
- 6** Luua põlvkondadevaheline tööjõuharta
- 7** Oskuste nõudlusele mittevastavuse kaotamise Euroopa kava
- 8** Luua Euroopa robotikaamet ja robotika vastavustempel
- 9** Reguleerida tehisintellekti sõjalist kasutamist
- 10** Luua ühisrahastamise Euroopa platvorm
- 11** Investeerida kultuuri- ja pärandivaldkonna tehnoloogiasse
- 12** Kehtestada Euroopa robotihindamine
- 13** Luua üleeuroopaline meedia
- 14** Ettevõtlusprogrammid ja pehmed oskused
- 15** Kasutada rahvastikukao vastu võitlemiseks Erasmuse programmi
- 16** Eluks vajalike oskuste tunnid
- 17** Ergutada uudishimu, isiklikku arengut ja vastutust
- 18** Võtta loomingulisemate õpilaste ergutamiseks kasutusele nn eriülesande tunnid
- 19** Koolide projektikoostöö
- 20** Vahendid digitaalse tõrjutuse vastu ja vaimse tervise heaks

2. RIKKAD JA VAESED

Saagu õiglus!

- 21** Üldise põhisissetulekuga ebavõrdsuse vastu
- 22** Edendada elukestvat õpet
- 23** Põhisissetulek, kuid mitte üldine
- 24** Ühtlustatud maksud ja tööõigused ELis
- 25** Tervishoiu kättesaadavus transsoolistele inimestele
- 26** Kaotada nn ROOSA maks
- 27** Edendada inimõigusi tekstiilikaubanduses
- 28** Pakkuda kogu Euroopas juurdepääsetavaid kursusi
- 29** Toetada kaasavat Euroopa noorteüritust
- 30** Robotid maksu alla!
- 31** Takistada maksudest kõrvalehoidumist
- 32** Võrdne poliitiline esindatus Euroopa Parlamendis
- 33** Tehke meid õnnelikumaks, lõpetage SKP kasutamine edukuse ainsa mõõduna
- 34** Muuta maapiirkonnad noorte jaoks ligiõmbavamaks
- 35** Võimestada ja lõimida pagulasi, kaasates nad riiklikku haridussüsteemi
- 36** Terviklik seksuaalkasvatus
- 37** Toetada sotsiaalset ettevõtlust ja koostöömajandust
- 38** Ajakirjanike riiklikud kaitsemehhanismid Euroopas
- 39** Edendada viipekeelt
- 40** Luua üleminekumajutus

3. KOOS JA LAHUS

Tugevama Euroopa poole

- 41 Tagada haridusvõimalused Ühendkuningriigis pärast Brexitit
- 42 Luua Euroopa pagulaspäev
- 43 Investeerida välisabisse ja kasutada diplomaatiat rändevoogude peatamiseks
- 44 Ergutada rohkem vahetusi Euroopa ja Türgi vahel
- 45 Luua rändajate ja eurooplaste ühendamise vabatahtlik süsteem
- 46 Tugevdada välispiire ja andmete jagamist
- 47 Julgustada noori valimistel kandideerima
- 48 Kasutada noorte hääletamisest teavitamiseks sotsiaalmeediat
- 49 Algatada iga-aastane ELi juhtide ja noorte vaheline küsimuste ja vastuste voor
- 50 Kehtestada noortele valimistel kandideerimiseks ühtne vanus
- 51 Täiustada valimisaktiivsuse ergutamiseks e-hääletust
- 52 Kehtestada Euroopa valimistel hääletamise vanuse alampiiriks 16 eluaastat
- 53 Kasutada hääletamise kohta teabe jagamiseks ettevõtjaid ja äppe
- 54 Ühendada osalemise ergutamiseks Euroopa riiklike platvormidega
- 55 Arendada Euroopa kodanikualgatust
- 56 Populariseerida klassikalisi keeli ja Euroopa ajalugu
- 57 Luua haridusliku rolli täitmiseks kvalifitseeritud pagulaste platvorm
- 58 Käsitleda kodanikuõpetuse tundides poliitikat
- 59 Rahastada noorte-ID-d allahindluste tegemiseks kultuuripaikades
- 60 Luua liikuvate koolidirektorite algatus

4. OHUTU JA OHTLIK

Kuidas rahutul ajal vastu pidada?

- 61 Juhinduda Julgeolekunõukogu resolutsioonist 2250 noorte kohta
- 62 Seada kaubanduslepingutes esikohale inimõigused
- 63 Viia õigus Euroopa mõõtmesse
- 64 Võidelda äärmusluse peatamiseks tõrjutuse vastu
- 65 Muuta sotsiaalmeedia avaliku sektori vahendiks
- 66 Edendada suuremat sõjalist koostööd
- 67 Luua pagulaste jaoks humanitaarkoridorid
- 68 Luua üleeuroopaline läbipaistvuse andmebaas
- 69 Kaitsta rikkumisest teatajaid
- 70 Koolitada politseid veebis vihakuritegusid tõkestama
- 71 Luua noorte kandidaatide fond
- 72 Internetiõiguste deklaratsioon
- 73 Kohustuslik esmaabikoolitus
- 74 Tagada spordis läbipaistvus
- 75 Peavoolustada ja kooskõlastada küberturvalisust
- 76 Muuta küberturvalisuse valdkonna haridus üldiseks tavaks
- 77 Edendada ELi luurekoostööd
- 78 Edendada haridust molekulaar- ja rakubioloogia valdkonnas
- 79 Investeerida geenide muutmise tehnoloogiasse
- 80 Luua ELi kodanikele tasuta viirusetõrje tarkvara

5. KOHALIK JA ÜLEILMNE TASAND

Meie planeedi kaitsmine

- 81 Luua Euroopa roheline katuste programm
- 82 Kasutada rohelist diplomaatiat, et pidada läbirääkimisi, pidades silmas kliimat
- 83 Feminism kliimamuutustevastases võitluses
- 84 Toetada noori põllumajandustootjaid ja uusi tehnoloogiaid
- 85 Vähem toetusi lihatootmisele
- 86 Edendada elurikkust ja põllumajandusloomi käsitlevaid rangemaid standardeid
- 87 Toetada säästvaid majapidamisi energia võrku tagasi müümisel
- 88 Kehtestada fossiilkütuste kasutamise lõpetamise ajakava ja piirata töökohtade kadumist
- 89 Edendada Euroopa energiaühendust ja -turgu
- 90 Võimestada Euroopa tasandi taristuid ja ühist transpordipoliitikat
- 91 Arukad linnad ja ühistransport
- 92 Toetada keskkonnahoidlikku ettevõtlust ja keskkonnahoidlikke projekte
- 93 Edendada elektriseadmete ringlussevõttu
- 94 Edendada plasti vältimise mõtteviisi
- 95 Rahastada ookeanide plastist puhastamist
- 96 Toidukaupluste uus kultuur ja maksustamine
- 97 Seadustada toidu raiskamise vähendamine ja muuta see kohustuslikuks
- 98 Lihtsustada toiduainete annetamise protsessi
- 99 Säästvat arengut edendav haridus koolides
- 100 Töötada välja süsteemid vihmavee kasutamiseks veetorustikes

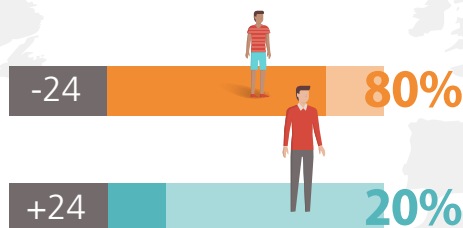
Küsimustiku andmete kokkuvõte¹

MEIE KÜSIMUSTIKULE VASTANUD
943 VASTAJAST

VANUS

Enamik noorteorganisatsiooni kuulunud vastajatest (80%) olid alla 24-aastased.

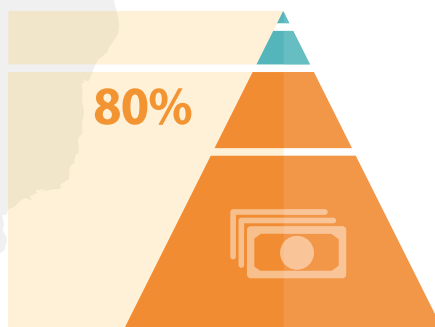
VÄLISMAAL

67% vastajaid ütleb, et töötamine, elamine ja õppimine väljaspool oma riiki meeldib neile „täielikult“.

ARVAMUS

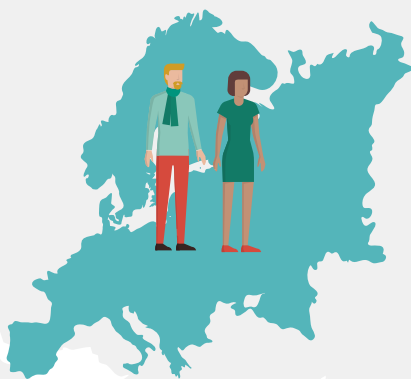

80% vastajaid arvab, et noored saavad EList kas täielikult või enamasti kasu. Ülejäänud ei oska öelda või on eriarvamusel.

¹ 943 vastajat 28 ELi liikmesriigist. Küsitlus toimus 2018. aasta 12. märtsist 19. aprillini. Küsimustik jagati Euroopa noorteürituse ja Euroopa noortefoorumi osalejatele

MURED

Vastajad üle ELi

tunnevad kõige rohkem muret

sisserände

29%²

ja sotsiaalprobleemide pärast.

Kuid on mures ka

keskkonna

20%

ja

ebavõrdsuse

18%

pärast.

² Küsimus oli avatud, mis tähendab, et tulemus võib osutada sisserände mis tahes aspektile (nt kas me teeme piisavalt pagulaste abistamiseks, kas me peame tõhustama piir kontrolli jne) ega näita tingimata vastuseisu sisserände

1. NOORED JA VANAD

Kuidas digipöördega sammu pidada?

Elame praegu maailmas, kus noor olla on üha raskem. Muidugi on paljud asjad varasemaga võrreldes paremaks muutunud: üleeuroopalise konfliktli ajad hakkavad unustusehülma vajuma, haridus on laialdaselt kättesaadav ja üldiselt on noorte elutingimused Euroopas head. Ometi ebavõrdsus noorte ja vanemate põlvkondade vahel suureneb. Eurostati andmete kohaselt on noorte töötuse määrad üldiselt palju kõrgemad kui muude vanuserühmade töötuse määrad ning palju on ka neid, kes ei tööta ega õpi (NEET-noored).³ Digiteerimine muudab töömaailma, nõudes uusi oskusi ja perspektiive. Töötavad muutuvad ebamäärasemaks, mis võimaldab paindlikkust, kuid sellega kaasneb ka ebakindla elustiili risk ja väiksem juurdepääs sotsiaalkaitse vormidele.

Samal ajal teevad automatiseerimine ja robotika kõigis valdkondades tohutuid edusamme. Kahtlemata parandavad masinad inimeste paljusid aspekte, näiteks meditsiini ja autotööstuse valdkonnas, kuid need tekitavad ka eetika- ja praktilisi probleeme, sealhulgas mure, et need hävitavad töökohti. Mõned on hoiatanud ulmestsenariumide eest, mille kohaselt tehisintellekt võib ohustada inimliigi eksistentsi. Digiteerimisega seotud müütide ja hirmude rohkus näitab, et endiselt on eetika- ja õiguslikke küsimusi, mis nõuavad vastuseid. Selles kontekstis ei ole haridussüsteemid niisuguse kiire ühiskondliku ja tehnoloogilise muutusega sammu pidamiseks hästi varustatud; koolidel ja ülikoolidel puuduvad sageli vahendid, ettevalmistus ja hoiak, mis aitaksid õpilastel ja üliõpilastel saavutada õige tasakaalu nii kõvade kui ka pehmete oskuste vahel, mis on vajalikud uuele digiteeritud tööturule minekuks. See põhjustab tihti erinevuse oskustes, mida nad on suutelised pakkuma, ja mida tööandjad nõuavad.

Kõigi nende suundumuste sotsiaalne koosmõju on nii ääretult keeruline kui ka ülimalt ohtlik. Noored õpivad kauem ja saavad stabiilse töökoha hiljem, mis lükkab edasi nende rahalist sõltumatust. Noored hakkavad pensionisüsteemi makseid tegema hiljem ja hajutatumalt, mis tähendab, et nad ei saa kuni vanema eani panustada sama palju sotsiaalkindlustuse programmidesse, sealhulgas eakate tervishoidu. Oodatav eluiga on pikenenud, kuid samal ajal on sündimus pidevalt vähenenud, mis tähendab, et vananevale elanikkonnale mugava elu kindlustamiseks on järjest vähem vahendeid.

Noorte hulgas suureneb vaesus, see on element, mis koos töötusega ähvardab nii nende positsiooni maksumaksjana kui ka nende vaimset heaolu. McKinsey Global Institute'i 2016. aasta uuringu⁴ kohaselt on praegune põlvkond esimene ajaloos, kes on halvemal järjel kui nende vanemad – tõsiasi, mille potentsiaalselt hävitavaid tagajärgi kogu süsteemile, kus me elame, on tunnistanud. Noored tuleb seada prioriteediks kõigis sektorites ja kõigis institutsioonides, alates kohalikust kuni riigi ja Euroopa tasandini. Samal ajal kui sellega alustatakse, milliseid meetmeid tuleks võtta tööturu, tehnoloogilise arengu ja haridussüsteemi parandamiseks kogu Euroopas, tagamaks et noored nendest kasu saavad? 2018. aasta Euroopa noorteüritusel kogunes neid teemasid arutama rohkem kui 8000 noort. Noored on kärsitud, kuid ambitsioonikad. On aeg, et poliitikakujundajad selle noorusliku meelelaadi omaks võtaksid.

Instagram: @cinnavox

³ Eurostat, „Unemployment statistics“ (Töötuse statistika) Eurostat Statistics explained, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Recent_developments (kasutatud juulis 2018)

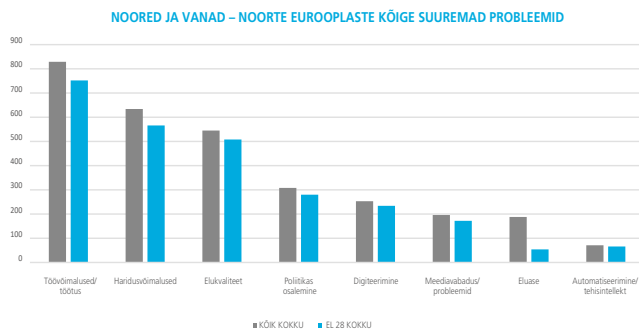
⁴ Richard Dobbs et al., „Poorer than their parents? Flat or falling incomes in advanced economies“ (Oma vanematest vaesemad? Samal tasemel püsivad või vähenevad sissetulekud arenenud majandustes), McKinsey Global Institute, juuli 2016, <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Employment%20and%20Growth/Poorer%20than%20their%20parents%20A%20new%20perspective%20on%20income%20inequality/MGI-Poorer-than-their-parents-Flat-or-falling-incomes-in-advanced-economies-Full-report.ashx> (kasutatud juunis 2018)

TÖÖ JA TÖÖTUS

2008. aasta finantskriisi tagajärjed tabasid teatavaid inimrühmi, sealhulgas noori, rohkem kui teisi rahvastikurühmi. 2017. aastal oli EL 28 noorte töötuse keskmine määr 16,8% (Eurostat), ligikaudu sama protsent nagu kümne aasta eest (15,8%).⁵

Noori tabas finantskriis eriti valusalt. Kuigi viimastel aastatel on olukord paranenud, küünivad tööhõivenäitajad vaevu kriisieelsele tasemele ja ühel hetkel, 2013. aasta esimeses kvartalis, oli noorte tööpuudus 23,9%. Töötuse määrad erinevad riigiti, ulatudes 6%st Saksamaal 42%ni Kreekas, mis näitab selgelt, kuidas Lõuna- ja Ida-Euroopa noored seisavad tööturule pääsemisel vastamisi suuremate takistustega. Samuti suureneb mittetöötavate ja mitteõppivate ehk NEET-noorte protsent: 2017. aastal oli peaaegu 17 miljonit 20–34-aastast noort, kes ei töötanud ega õppinud, Eurostati andmete kohaselt ühtekokku peaaegu iga viies noor (18,3%)⁶. Lisaks ei ole eristuses nende vahel, keda peetakse töötavaks ja keda mittetöötavaks, tavaliselt hõlmatud need, kes võivad küll töötada, kuid on vaeghõivatud; need, kes töötavad mitteametlikult või on alatasustatud. Ebakindel töö on tõusuteel, mida võimendab nn juhutöömajandus, mis pakub ajutist tööd; turvalise paindlikkuse mõiste (paindlikkus ja turvalisus) edukus ei ole veel tõestatud ja kuigi üha rohkem noori töötab, jäävad nad vaeseks (Eurostati andmetel iga kolmas noor Euroopas).⁷ Uued töövormid suruvad peale paindlikkust, mis on liiga sageli pigem sundvalik kui vaba valik, mille tulemuseks on sellised uued murettekitavad nähtused nagu üks sissetulek koos lastetusega ehk nn SINKid (Single Income, No Kids), mis tähistab noori töötavaid paare, kelle palk küünib kahe peale vaevu ühe n-ö korraliku sissetulekuni. Kõik see mõjutab noorte võimlust pääseda juurde konkreetsetele sotsiaalõigustele, nagu eluase, töö ja haridus.

Nende suundumuste tõkestamiseks on EL rakendanud selliseid meetmeid nagu noortegarantii⁸ ja noorte tööhõive algatus⁹. Kuigi neid peetakse noorte tööhõive kriisiga võitlemisel tugevateks meetmeteks, siis Caritas (2018) andmete kohaselt iseloomustab Euroopa reageeringuid teatav fikseeritus tööhõivele ja tööalasele konkurentsivõimele, mis paistab püüdlevat pigem pakkumise kvantiteedi kui kvaliteedi poole.¹⁰ Pealegi ei õnnestu neil alati jõuda väga tõrjutud rühmadeni ega kava kaitsemeetmetega sobitada. Tasustamata praktika on nende probleemide klassikaline näide. „Nüüd, kus majandus paistab seda rohkem kasutatavat, on aeg see korda teha, tagades tööhõive ja praktika kvaliteedi,“ märgib Caritas. Tõepoolest, üks asi, mida noored kõige rohkem nõuavad, on õiglased tööttingimused – alustades juba palgaootustest.

⁵ Eurostati pressiteade, „Unemployment in the EU regions in 2017“ (Töötus ELi piirkondades 2017. aastal), <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8830865/1-26042018-AP-EN.pdf/bb8ac3b7-3606-47ef-b7ed-aad4d1e2aae> (kasutatud juunis 2018)

⁶ Eurostat, „Statistics on young people neither in employment nor in education or training“ (Statistika mittetöötavate ja mitteõppivate noorte kohta), Eurostat Statistics explained, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training (kasutatud juunis 2018)

⁷ Eurostat, „Young people - social inclusion“ (Noored – sotsiaalne kaasamine), Eurostat Statistics explained, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young_people_-_social_inclusion (kasutatud juunis 2018)

⁸ Euroopa Komisjon, „Noortegarantii“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079> (kasutatud juulis 2018)

⁹ Euroopa Komisjon, „Noorte tööhõive algatus“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176> (kasutatud juunis 2018)

¹⁰ Caritas Europa, „Europe's youth. Between hope and despair“ (Euroopa noored. Lootuse ja meeleheite vahel) <http://www.caritas.eu/sites/default/files/caritas-europesyouth-en-web.pdf> (kasutatud juunis 2018)

1. VÕTTA KASUTUSELE TÕOLEVÕTMIST PÕHJALIKULT MUUTVAD E-PROFIILID

Imen ja Simone

Kui meie töökohal on mõte, on ka meie elul mõte. Meil tuleb muuta ettevõtete värbamissüsteeme ja jätta CVd möödanikku. Üks praktiline viis, kuidas EL võiks selle saavutada, oleks ergutada e-profiilide ehk e-portfellide kui CV uue vormi kasutamist, mille eesmärk on luua ELis identiteedi uus käsitusviis.

Sellega saaks teha palju: ühendada inimesed ja töökohad dünaamilisemalt; võimaldada inimestel näidata isiklikke oskusi ja uusi õppimisvahendeid (eelkõige õpetajate puhul); täiustada ja rikastada töö otsimiseks ESCO platvormi (oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator). E-profiilid toimivad ettevõtetele ettepanekute esitamise kaudu, öeldes: „Seda võin ma teie ettevõttele anda“.

Selline lahendus julgustaks noori aktiivselt ja shipäraselt mõtlema tööle, mida nad soovivad, motiveerides ka tööandjaid. Samuti oleks selle lisaväärtus oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide interaktiivsem sidumine. Kokkuvõttes tähendab see rohkem nähtavust tööturul ning töökoha või töötaja lihtsamat leidmist.

EL võiks siin liidriks saada, ergutades e-profiilide loomist ja võttes eesmärgiks luua keskne andmebaas, kus töötajad saavad oma edusamme korrapäraselt ajakohastada ning lihtsamalt ja shipärasemalt tööle kandideerida.

3. LUUA INSTITUTSIOONIDES NOORTEOSAKONNAD

Ana

Minu arvates oleks kasulik, kui kõigis ettevõtetes, riigi ja avaliku sektori asutustes, valitsusvälistes ja valitsusorganisatsioonides oleks noorteosakond. See osakond peaks koostama noorteprogrammi, et noored saaksid teha tööd, mis sobib nende profiiliga. Sellised programmid oleksid kiire algus noortele, kes areneksid ametialaselt kogemuse abil.

Noorte sellistesse programmidesse vastuvõtmine peaks toimuma motivatsiooni, õppeedukuse ja isiksuseomaduste alusel. Ideaaljuhul teeksid akadeemilised asutused nende programmide loomisel koostööd ettevõtete ja teiste organisatsioonidega, et teooria ja praktika paremini kokku sobitada.

See oleks kasulik mõlemale poolele: tööandjad saaksid oma ettevõttele/asutusele õigeid töötajaid, sest nad õpetavad neile praktika ajal vajalikke oskusi, ning noored saaksid ennast tõestada ja töökoha saada.

2. TOETADA KUTSEHARIDUST JA -ÕPET NING KAHEOSALIST KOOLITUSSÜSTEEMI

Thomas

Kutseharidust ja -õpet peetakse üha enam hariduse ja tööhõive vahelise lõhe ületamise võimaluseks. See pakub paindlikumat suhtumist uute oskuste omandamisse ning aitab tasakaalustada tööd ja pereelu karjääri muutmise võimalusega. Seejuures võetakse pikkade töötusperioodide vältimisega arvesse ka inimeste vaimset tervist. Tegeleda tuleb kutsehariduse ja -õppe võimalike probleemidega, nagu koolide kauge asukoht või materjalide ja transpordi maksumus.

Üks võimalus oleks võtta vastu üleeuroopaline kaheosaline haridussüsteem, nagu on olemas Saksamaal. Saksa õpilased ühendavad kooliskäimise praktilise õppega erialase kutseõppe abil. Nad lähevad ettevõtetesse ja õpivad eriala praktiliselt, saades selle eest tasu.

See aitaks noori ja oleks kasulik ka ettevõtjatele, kes saaksid alles jätta töötajad, kellesse nad on investeerinud.

4. TÖÖTAJATE HÜVITISTE KAASASKANTAV SÜSTEEM

Daniel

Teen ettepaneku kohandada paindliku töö uusi vorme majandusliku kindluse ja sotsiaalkaitsega. EL peaks kehtestama töötajahüvitiste n-ö kaasaskantava süsteemi. Kuidas see toimiks? Selle kava kohaselt loodaks isikupõhised kontod, mis järgnevad töötajatele kogu nende karjääri vältel ja võimaldavad neil muuta oma töö laadi, struktuuri ja intensiivsust, saades samas jätkuvalt sotsiaalhüvitisi.

Kuna tavapärased eeldused, et õppimine lõpeb kahekümnendates eluaastates, karjääri edenemine neljakümnendates ja töö kuuekümnendates, muutuvad vähem asjakohaseks, tühistab see eluaegse töökäimise mõiste. Seepärast on ülitähtis, et loodaks töö paindlikke, kiiresti kohanevaid ja mitmekesiseid vorme.

Alternatiivsed töövormid juba loovadki suuremat paindlikkust ettevõtjate jaoks, kes saavad ära kasutada väljaspool organisatsiooni olemasolevaid teadmisi, ja töötajate jaoks, kes võivad karjääri oma isiklike eelistuste järgi kohandada. Paindlik töö ei tohiks aga tulla majandusliku kindluse arvelt. Ettepanek aitaks sellist tagatist anda.

Et see toimiks, peaks EL tegutsema vahendajana, tuues kokku sidusrühmad, et määrata kindlaks, kes panustab rahaliselt ja kui palju; kes sellist kava haldab ja milliseid õiguslikke meetmeid on sellise mudeli rakendamiseks vaja?

5. NOORTEGARANTII REFORM

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks kaaluma ELi noortegarantii reformimist, et keskenduda pigem töö kvaliteedile kui kvantiteedile. Toetada tuleks vaid neid võimalusi, mis annavad noortele vähemalt 18-kuulise kindla töökoha garantii.

Professor Bjørn Hvinden, kes juhib projekti „EU Negotiate“, kus proovitakse mõõta ajutise ja ebakindla tööhõive mõju noortele, on väitnud, et mõnes ELi liikmesriigis said tööandjad toetust halva kvaliteediga ja vähest pikaajalist kasu toovate töökohtade loomiseks. Tema uurimistööst nähtub, et lisaks noorte elukvaliteedi ja vaimse tervise kahjustamisele võivad tööhõive mittekvaliteetsed vormid muuta noored ELi kodanikud töövõtjate jaoks vähem huvipakkuvaks.¹¹

ELi noortegarantii reformimine aitaks leevendada stressi ja ebakindla töö kahjustavat iseloomu.

6. LUUA PÕLVKONDADEVAHELINE TÖÖJÕUHARTA

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks rakendama põlvkondadevahelise tööjõuharta, et kasutada põlvkondade erinevaid oskusi ja luua harmoonilisem töökeskkond. See aitaks ära tunda erinevaid kitsaskohti, näiteks oskuste nõudlusele mittevastavust, eelkõige oskuste ja koolituse valdkonnas, millega eri põlvkonnad silmitsi seisavad, ja kasutada ühiste probleemide lahendamiseks nende kombineeritud andeid. Näiteks kuigi noorte teatavaid tehnoloogilisi oskusi peetakse sageli heaks, võivad vanemad töötajad edasi anda kümneid aastaid ettevõttes töötades kogutud tarkust või pakkuda lahendusi, mis varem toimusid.

ELi põlvkondadevaheline tööjõu harta oleks vabatahtlik tegevusjuhend, mis kohustaks organisatsioone kasutama oma eri põlvkondade töötajate kombineeritud oskusi, ergutades selliseid tavasid nagu põlvkondadevaheline mentorlus või vastupidine mentorlus, mille puhul noored jagavad teadmisi oma vanemate kolleegidega.

Peagi kuuluvad esmakordselt ajaloos ELi tööjõu hulka viie eri põlvkonna inimesed.¹² Iga põlvkonda on kujundanud erinevad kogemused, neil on erinevad tegevad ja nõrgad küljed ning oma vaated tööelule. Need rühmad peavad töötama koos suurtes organisatsioonides ja võivad hakata lõpuks eri suundadesse vedama.

Organisatsioonid, kes harta allkirjastavad, võivad võtta ka kohustuse luua parema põlvkondadevahelise tasakaaluga tööjõu, tehes kohandusi, mis võimaldaksid eakamatel töötajatel oma töökohta kauem säilitada (nt tehes muudatusi nende tööruumides, luues rohkem paindlikkust) ning tehes noorte jaoks lihtsamaks tööelu tasakaalustamise muude kohustustega, näiteks laste ja eakamate sugulaste eest hoolitsemisega.

Harta allkirjastanud organisatsioone võiks ergutada ja tunnustada. Samuti võiks EL püüda kaasata sellesse protsessi ettevõtjaid ja luua võrgustiku, kus selgitatakse põlvkondadevahelise õigluse tagamise parimaid tavasid.

¹¹ Teresa Küchel, „EU youth unemployment: some jobs are worse than being unemployed“ (ELi noorte töötus: mõni töökoht on halvem kui töötus), Nordic Labour Journal, <http://www.nordiclabourjournal.org/nyheter/news-2017/article.2018-01-15.4801052502> (kasutatud juunis 2018)

¹² Bentley ülikool, „Multi-Generational Impacts on the Workplace“ (Eri põlvkondade mõju töökohale), <https://www.bentley.edu/files/2017/1/1/01/Bentley%20CWB%20Generational%20Impacts%20Research%20Report%20Fall%202017.pdf> (kasutatud juulis 2018)

7. OSKUSTE NÕUDLUSELE MITTEVASTAVUSE KAOTAMISE EUROOPA KAVA

Daniel

EL peaks tuginema ELi algatustele ja rahastamismehhanismidele, mis edendavad elukestvat õpet (nt Euroopa uus oskuste tegevuskava), luues Euroopa oskuste mittevastavuse kaotamise kava. See võiks hõlmata ELi tasandi ökosüsteemi (avaliku ja erasektori dialoog), kuhu kuuluvad eksperdid, kelle ülesanne on teha seiret ning selgitada riigi, majandusharu ja sektori haaval välja, milliseid tulevikuoskusi on vaja, ja teha selle käigus kindlaks oskuste mittevastavus.

Tehnoloogilised edusammud ja digiteerimine muudavad kiiresti tööturul vajalike töökohtade ja oskuste liike, avaldades survet liikmesriikide praegustele tööturusüsteemidele. See ettepanek aitaks neid ulatuslikke muutusi kontrollida, nende potentsiaali ära kasutada ning tagada õiglasem jagunemine üle Euroopa, ergutades kõigis liikmesriikides pigem liikuvust kui rahvastikukadu.

Seda kava tuleks katsetada, kehtestades selged standardid ja tagades kõigile õiguskindluse ning kindlustades selle üldise kohaldamise, mis tähendab, et see toetab majanduskasvu, arengut ja inimeste liikumist organisatsioonide, majandusharude ja riikide vahel.

INTERVJUU

EL on kehtestanud noorte töötuse vastu võitlemise eristrateegiad: kas need toimivad?

Noorte töötuse olukord on paranenud ja noortegarantii on sellele positiivselt kaasa aidanud. Kuid milliseid töökohti luuakse? Kas need on hästi tasustatud? Kas need pakuvad sotsiaalset kaitset? Kas nendega teenib piisavalt? Kas noored saavad iseseisvuda? Vahest me polegi töötud, kuid töötame sageli ebastandardsetel töökohtal. Meile öeldakse, et see võibki olla töö tulevik. Oleme sellele avatud, kuid algas hoopis täiesti uus narratiiv: meile meeldib olla ettearvatu, paindlik ja vaba. Kui aga saaksite valida, millist töökohta tahaksite, millise te siis valiksite? 74% noori, kes on meie organisatsiooni liikmed, ütleb, et nende esimene valik oleks stabiilne pikaajaline leping. Vaid 4% soovib olla vabakutseline. Tegelikult on 50% noori teinud mingit tööd, mida ei saa nimetada kvaliteetseks. Nii et kas me valime selle oma elustiiliks? See on absurdne. Paindlikkus on peale surutud ja see vabadus ei ole tõeline: kui muretsen kogu aeg töö pärast, ei ole ma vaba. Tööturg ei tohi meid enam kuritarvitada. Peame hakkama rääkima kvaliteetsetest töökohtadest. Peame andma noortele valiku.

Mis on kolm peamist meetet, mis tuleks süsteemi muutmiseks võtta?

Esimese asjana tuleks kehtestada kvaliteeditegur: palk peaks olema äraelamist võimaldavast töötasust suurem, kõigil peaksid olema võrdsed võimalused ja tööaeg ei tohiks olla pikem kui kaheksa tundi. Peaksime meeles pidama ka keskkonda, nii et kvaliteetsete, jätkusuutlike ja keskkonnahoidlike töökohtade loomine oleks tulevikus peamine lahendus. Teiseks, konkreetselt noorte jaoks, peaksid kõik praktikakohad olema tasustatud. EL peaks innustama oma liikmesriike muutma oma õigusakte nii, et kõik praktikakohad muutuvad tasustatavaks. Kolmandaks on meil vaja pöörata tähelepanu praeguse neljanda digipöörde reguleerimisele. Seni on juhutöömajandus loonud töökohti, millel puudub igasugune sotsiaalkaitse, nii et minu arvates tuleks sotsiaalseid ja töötajate õigusi kaitsta igat liiki töös. Samuti ei tohi unustada kaasata sellesse arengusse noori. Me tahame olla osa lahendustest.

Volinik Thyssen ütles, et EL on programmi „Erasmus+“ eelarvet kahekordistanud, teie ütlete, et peaksime suurendama seda veel kümme korda.

Ma ei arva, et noored on prioriteet, kuigi paljud ELi esindajad seda ütlevad: kui jutt läheb eelarveridadele, on selge, et nad seda ei ole. Esmatähtsad on muud sektorid, nagu põllumajandus või julgeolekusüsteemid. Euroopas ei olda sellest piisavalt teadlikud. Kui me tõesti mõistaksime, kui tähtis on tagada, et igal noorel on võimalus, ei oleks probleem eelarvet kümme korda suurendada, sest teaksime, et lõppkokkuvõttes tasub see end ära..

Tea Jarc,

Sloveenia noorte ametiühingu Mladi Plus esimees

TEHNOLOOGIA

Praegu kujutavad tehnoloogilised edusammud endast probleemi kõigis inimelu valdkondades.

EL tunnistab, et uute tehnoloogiate loomine, nende tulemuslik kasutamine ja nende äris rakendamine on innovatsiooni ja kasumlikkuse üleilmse võidujooksus hädavajalik. Kõrgtehnoloogiasektorit ja kõrgtehnoloogia ettevõtteid peetakse majanduskasvu peamiseks teguriks ja üldiselt pakuvad nad hästi tasustatud tööd.

Eurostati andmetel tegeles 2014. aastal ELis kõrgtehnoloogilise tootmisega (alates kosmetööstusest kuni relvastuse, telekommunikatsiooniseadmete ja teadusaparatuurini jne) peaaegu 46 000 ettevõtet, kuid sektori osa kontinendi kogutööhõives oli 2015. aastal kõigest 4%. Kuigi kõrgtehnoloogiliste toodete osakaal ELi koguekspordis on 17%, registreeriti ka nende kaubanduspuudujääk, kuna ainuüksi 2015. aastal oli import 22 miljardi euro võrra suurem kui eksport. Investeeringud tehnoloogiavaldkonda teadus- ja innovatsioonitegevusse paraneb, kuid Euroopa on selles valdkonnas üleilmse liidri kohale asumisest endiselt kaugel.¹³

Hoolimata tehnoloogia arengust ja vajadusest, et see oleks selge, suhtutakse sellesse ikka kahtlusega. Üks kõige silmatorkavamaid ja murettekitavamaid tagajärgi on see, et prognooside kohaselt võetakse robotika ja tehisintellekti esiletõusu tõttu inimestelt üha rohkem töökohti ära – McKinsey Global Institute'i uuringu kohaselt 2030. aastaks kuni 800 miljonit töökohta.¹⁴ Teema üle arutatakse, kuid optimistid ütlevad, et kui vanad töökohad kaovad, luuakse uued ja noored leiavad edaspidi tõenäoliselt end töötamas töökohtadel, mida praegu isegi veel olemas ei ole.

Milline ka tulevik poleks, on see suundumus peatamatu, nii et parem on muutust ennendada ja leida viisid, kuidas tehnoloogilise muutusega toime tulla. Tehnoloogia teemal on esitatud palju küsimusi: kuidas reguleerida tehisintellekti ja tootmisroboteid ning millised kvaliteedi- ja eetikastandardid kehtestada, tagamaks et tehnoloogia hõlbustab inimeksistentsi, mitte ei ohusta seda. Muret tekitavad ka privaatsuse ja turvalisuse probleemid.

Kõik need küsimused vajavad arutamist avalikus sfääris, mitte üksnes teaduskomiteedes ja tehnilistes töörühmades.

8. LUUA EUROOPA ROBOOTIKAAMET JA ROBOOTIKA VASTAVUSTEMPEL

Francesca ja Eduard

EL peaks konkreetsesse klassidesse kuuluvate robotika- ja tehisintellekti toodete katsetamise, sertifitseerimise, projekteerimise ja standardimise eeskirju pidevalt arendama, jõustama ja ajakohastama. Seda võiks teha eetika-, tehnoloogiliste, õigus- ja majandusküsimustega tegelevate eksperdikomisjonide, samuti koostöövaldkonna juhtimisvahendite abil. Peale selle tagaks ühtse standardi Euroopa robotika vastavustempel.

Üks tehnoloogiavaldkonna suurimaid ülesandeid on töötada välja kogu kontinenti hõlmav ühine robotikastrateegia. Õigusaktid võivad innovatsioonile piire seada, kuid neid on ka vaja, et muuta tehnoloogia võimalikult paljude inimeste jaoks vastuvõetavaks. Seepärast on väga tähtis luua õigusraamistik, mis soodustab innovatsiooni ja tagab, et see lähtub ELi põhiväärtustest.

See vaatepunkt võib aidata meil ellu viia kõik robotika ja tehisintellekti pakutavad võimalused, reguleerides tehnoloogilist innovatsiooni kitsast valdkonda käsitlevate, kohandatud, eelnevalt hinnatud ja pidevalt jälgitavate eeskirjadega, edendades samal ajal ka eetikanormidele vastavaid disainilahendusi, et tagada kasutajate heakskiit alates tootearenduse kõige varasematest etappidest.

Peale selle käib robotika vastavustempel käsikäes robotika juhtimise järkjärgulise regulatiivse protsessiga, sest see protsess võimaldaks luua suunised, mis võivad pakkuda kasutajatele ja robotikaarendustele jaoks ajutist võrdlusalust. Sertifitseerimise võiks aeg-ajalt läbi vaadata, et tagada kaitse maksimaalsed standardid.

9. REGULEERIDA TEHISINTELLEKTI SÕJALIST KASUTAMIST

Neven

Euroopa Liit peaks tagama, et ELis asuvad ettevõtted, kes kauplevad teiste (kolmandate) riikidega, on seotud tehisintellekti sõjalist kasutamist käsitlevate rangete eeskirjadega.

Oleme tehisintellektist ja masinõppest, uutest eelistest, mida need tervishoiu ja isejuhtivate autode puhul pakuvad, palju kuulnud, kuid tegelikult mõjutab masinõpe tänapäeval oluliselt ka sõjatehnikat. Masinatel ongi juba võime otsustada, kas tappa või mitte, ja need otsused põhinevad peamiselt masinõppe mudelitel.

Paljud sellised algoritmid on suuremalt jaolt läbipaistmatud ning elu ja surma üle otsustamise eest ei vastutagi tegelikult keegi.

See aitaks piirata tehisintellekti ja masinõppe kasutamise rahumeelse otstarbega. Keskuse Center for New American Security kaastöötaja Greg Allen ütleb, et tehisintellekt võib olla ühtviisi mõjukas nii sõjatehnikas kui ka tuumarelvade väljatöötamisel.

EL võiks keelustada tehisintellekti kasutamise sõjatehnikas, reguleerides õigusaktidega relvade tootmist ELis.

¹³ Eurostat, „Archive: High-tech statistics“ (Arhiiv: kõrgtehnoloogia statistika), Eurostat Statistics explained, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:High-tech_statistics&oldid=220664 (kasutatud juunis 2018)

¹⁴ James Manyika et al., „Jobs lost, jobs gained: workforce transitions in a time of automation“ (Kaotatud töökohad, võidetud töökohad: tööjõu ümberkujundamine automatiseerimise ajastul), McKinsey Global Institute, detsember 2017, <https://www.mckinsey.com/~/media/McKinsey/Featured%20Insights/Future%20of%20Organizations/What%20the%20future%20of%20work%20will%20mean%20for%20jobs%20skills%20and%20wages/MGI-Jobs-Lost-Jobs-Gained-Report-December-6-2017.ashx> (kasutatud juunis 2018)

10. LUUA ÜHISRAHASTAMISE EUROOPA PLATVORM

Olga

Minu arvates oleks mõistlik, kui EL kehtestaks riikliku rahastamise olemasolevate institutsioonide raames ühisrahastamise süsteemi ja looks ametliku platvormi, kus kõiki väljapakutud projekte hindaksid ja kontrolliksid ELi heaks töötavad ametlikud eksperdid. Võimalike pettuste avastamiseks võiksid nende ekspertide hulgas olla inimesed küberturvalisuse ja pettusevastase võitluse valdkonnast.

Paljud varases arengujärgus idufirmad sõltuvad riiklikust rahastamisest, aga ka ühisrahastamise platvormidest. Kahjuks kasutavad petturid neid platvorme mõnikord turvapaigana.

See annaks Euroopa kodanikele võimaluse rahastada neile huvi pakkuvaid projekte otse ja turvaliselt ning annaks ka idufirmadele võimaluse oma toodetele kiiresti kliente leida.

11. INVESTEERIDA KULTUURI- JA PÄRANDIVALDKONNA TEHNOLOOGIASSE

Adrià

Usun, et EL peaks investeerima kultuuri- ja pärandivaldkonnas kasutatavasse tehnoloogiasse, alustades riiklikest muuseumidest, et muuta kogemus kasutajate jaoks kaasavamaks. Uute tehnoloogiate kasutamine muudaks tegelikult viisi, kuidas me muuseume külastame ja tavapärastes muuseumides avastame ja õpime, tekitades inimestes innukat huvi kultuuri vastu.

Mõnes muuseumis juba kasutataksegi roboteid, nii et inimesed, eriti noored, saavad neilt juhatust ning õppida seeläbi kunsti ja ajalugu lõbusalt. Seda võiks edasi arendada ja järgmisele tasemele viia. Unistan tulevikust, kus tehisintellekt ja virtuaalreaalsus võimaldavad külalistel ajalooliste isikutega otse suhelda või näiteks maali sisse sukelduda.

Nendesse tehnoloogiatesse tehtavate investeeringute toetamiseks võiks osa tavapärastest turismimaksudest, näiteks hotellimaksudest, eraldada nende muuseumide rahastamiseks.

INTERVJUU

Millised on tänapäeval kõige suuremad tehisintellektiga seotud probleemid?

Robotitest ja tehisintellektist rääkides on minu meelest mängus kolm märksõna ja järgmised küsimused. Esimene element on arusaamad, see tähendab, kuidas robotid peavad inimesi jälgendama. Küsimus on selles, kuidas me neid ehitame, et nad muudaksid inimeste elu paremaks? Seejärel tuleb mitmekesisuse mõiste: tänapäeva tehnoloogia suudab minna inimloomusest kaugemale; näiteks võimaldavad teatavad tehnoloogiad n-ö kuulda värve, mida me ei näe. Seega on küsimus selles, kuidas me edendame tehnoloogiat, mis aitab inimesi, kuid sarnaneb siiski inimloomusega? Kolmas märksõna on kaitse, mis tähendab küsimust sellest, kuidas kujundada õigus, mis inimest ikka kaitseb.

Robotika ja automatiseerimine tekitavad üha rohkem kartusi, eriti noorte hulgas, kes on mures, et nende töökohad võetakse neilt ära: kas see mure on põhjendatud või ei ole?

Innovatsioon on alati olemas olnud. Nicholas Carr on kirjutanud muudatustest, mida tehnoloogia aja jooksul tekitab, raamatu [ilmumisaastat pole teatud, „The Glass Cage“], mis seda selgitab. See, millega me praegu silmitsi seisame, võib avaldada tohutut mõju ka globaliseerumise tõttu, kuid on ometi miski, mis on ajaloo vältel alati olemas olnud. See ei tähenda, et me ei peaks selle väljakutsega tegelema, kuid peame mõistma selles olevaid võimalusi: luuakse teised töökohad ja osa töökohti, mis kaovad, on töökohad, mida ei ole enam vaja või mis on ebatõhusad. Innovatsioon võib luua majanduskasvu, mis on kasulik kõigile: mõned töökohad muutuvad ja arenevad, hõlmates digiteerimist. Peaksime püüdma näha eeliseid, et aidata ja kohandada töökohtade korraldust nende jaoks, kes selle ülemineku läbi teevad. Aja jooksul olukord normaliseerub. Muutus tuleb ja me ei saa selle eest peitu pugeda, seega peame otsustama, kuidas sellela toime tulla.

Francesca Episcopo,
instituudi DIRPOLIS teadustöötaja

12. KEHTESTADA EUROOPA ROBOTIHINDAMINE

Eduard

Teen ettepaneku luua robotite mõju Euroopa hindamise, mis aitab robotikatel robotika ja tehisintellekti tehnoloogia kasutuselevõttust tulenevaid riske tuvastada, analüüsida, leevendada ja kõrvaldada.

Praegu ei ole robotikat käsitlevaid valdkonnaüleseid suuniseid, et teha kindlaks ja hinnata riske, mida robotika ja tehisintellekti tehnoloogia ühiskonnale põhjustavad. Robot võib mõjutada inimeste privaatsust, väärikust, iseseisvust ja ohutust – nii füüsilist kui ka psühholoogilist –, mis tekitab tõsiseid eetikaprobleeme.

Mõju hindamine on kooskõlas riskipõhise käsitusviisiga, mida privaatsust ja järelevalvet käsitleva mõju hindamisega Euroopa Liidus järgitakse, kuid eesmärk on laiendada selle kohaldamisala paljudele muudele riskiliikidele; hiljutiste rakendustega robotika valdkonnas (Care Robot Impact Assessment (Hooldusroboti mõju hindamine), Fosch-Villaronga 2015) ja algoritmide valdkonnas (Algorithm Impact Assessment (Algoritmi mõju hindamine), AI Now Institute 2018).¹⁵

See lihtsustaks robotite väljatöötajate nõuete täitmise protsessi, sest nad vastutaksid oma robotitega seotud erinevate riskide kindlakstegemise ja hindamise eest.

13. LUUA ÜLEEUROOPALINE MEEDIA

Olga

Meil on hädasti vaja üleeuroopalist meediat ja ma ei pea silmas poliitiliste sündmustele keskenduvat meediat, vaid meediat, mis pakub uudiseid, meelelahutust, filme; kõigis liikmesriikides ühesuguse programmiga meediat. Peavoolukanalid, alustades televisioonist ja tellimusvideotest, ei paku piisavalt teavet ega tee ELile reklaami.

Euroopas, igas viimases kui liikmesriigis, tarbime Ameerika menueid, Ameerika kassahitte ja teleseriaale ning vidinaid. Ma ei nõustu väitega, et eri liikmesriikide vahel on keele- või kultuuribarjäärid. Rootsi erineb Itaaliast sama palju kui Texas Californiast. Kultuur ja meedia on Euroopa identiteedi ühine alus.

Teatavate Euroopa telesaadete, sageli krimisaadete edukus inglise keelt kõnelevates riikides näitab, et vaatajad on valmis vaatama subtiitritega varustatud sisu – võtame näiteks Taani ringhäälinguorganisatsiooni DR erinevad tooted.

EL peaks püüdma luua eri ringhäälinguorganisatsioonide vahel dialoogi, et toota üleeuroopalisi seriaale, mis subtitreeritakse ja mis pakuvad huvi inimestele kogu Euroopas. Valik võiks ulatuda suurtest ajalooprojektidest draamani. Programmid on juba toonud kokku osatäitjate rahvusvahelise kollektiivi; Euroopa produktsioonifirmade ja telekanalite suurema koostöö korraldamine oleks põnev väljavaade.

¹⁵ E. Fosch-Villaronga, „Creation of a Care Robot Impact Assessment“ (Hooldusroboti mõjuhindangu koostamine), International Journal of Humanities and Social Sciences, kd 9, nr 6, 2015, <https://waset.org/publications/10001664/creation-of-a-care-robot-impact-assessment> (kasutatud juunis 2018).
D. Reisman et al., „Algorithmic Impact Assessments: a practical framework for public agency accountability“ (Algoritmilised mõjuhindangud: avaliku sektori asutuse aruandluskoosluse praktiline raamistik), AI Now Institute, aprill 2018, <https://ainowinstitute.org/aiareport2018.pdf> (kasutatud juunis 2018).

HARIDUS

Maailmas, kus töö muutub üha muutlikumaks, inimestel on karjääri jooksul mitu töökohta ja pikaajalised lepingud on haruldased, on inimestel vaja, et tekiksid uued, sektoriüleised oskused.

Uus märksõna „elukestev õpe“ osutab, et inimesed peavad õppima uusi oskusi kogu elu, isegi pärast õpingute lõpetamist. Haridussüsteemidel ei ole aga vahendeid, et valmistada noori uueks töömaailmaks ette ning tehniliste ja digitaaloskuste puudujääki tunnistatakse laialdaselt.

See ilmneb ulatuslikus mittevastavuses koolis omandatud oskuste ning tööturul nõutavate pädevuste ja oskuste vahel. Osa oskuste mittevastavuse probleemist seisneb selles, et kolmanda taseme hariduse omandanud võivad asuda töökohtadele, mille jaoks on nad üle kvalifitseeritud. Praktika ja koolitus on hakanud laialt levima ka tänu noortegarantiile, kuid üleminek koolist tööle on harva sujuv. Pealegi ei õpetata koolides ja ülikoolides peaaegu üldse selliseid pehmeid oskusi nagu meeskonnatöö, loovus ja probleemi lahendamine või kasulikke oskusi, nagu internetioskus ja meediapädevus.

Nagu juba varem mainitud, aitavad kutseharidus ja -õpe noortel varakult vastutust võtta, parandavad nende tööalast konkurentsivõimet ning varustavad nad tippasemel oskustega. Ilmneb, et praktika- ja muud programmid, mis annavad õpilastele praktilisemaid teadmisi, oskusteavet ja oskusi jalvõi konkreetsel kutsealal nõutava pädevuse, suurendavad töenäosust, et äsja kooli lõpetanud suudavad töö leida.

14. ETTEVÕTLUSPROGRAMMID JA PEHMEID OSKUSED

Christian ja töörühmas kõlanud mõte

Minu idee, kuidas haridussüsteemi paremaks muuta, on käivitada koolides ettevõtlusprogrammid, kus noored suhtlevad selliste organisatsioonidega nagu idufirmad, ja lisada koolide õppekavasse tegevused, mis on inspireeritud sellistest näidetest nagu programm „Transatlantic Leadership“.¹⁶

Koolid ei anna õpilastele piisavalt pehmeid oskusi. Kui noored jõuavad tööturule, tunnevad nad, et nende haridus ei ole neid erinevateks väljakutseteks hästi ette valmistanud.

EL võiks töötada välja pehmete oskuste projektiplatvormi, kuhu eri organisatsioonid saaksid koondada üle kogu ELi erinevaid tegevusi, mis on seotud selliste teemadega nagu poliitika, aktivism või reisimine, nii et noortele antakse võimalus uusi asju õppida, uusi oskusi omandada ning koos projekte välja töötada.

15. KASUTADA RAHVASTIKUKAO VASTU VÕITLEMISEKS ERASMUSE PROGRAMMI

Töörühmas kõlanud mõte

Eeldades et on üldiselt teada, et rahvusvahelised kogemused on eluks vajalike oskuste mõttes ääretult kasulikud, seisneb idee selles, et seda tüüpi kogemus tuleks noortele kättesaadavamaks muuta. Peale selle võiks noori julgustada elama, töötama ja õppima piirkondades, kus rahvastikukadu on probleem. Välismaal veedetud aeg võiks olla kolm kuud ning õpilased võiksid elada peredes ning õppida või praktikandina töötada. See edendaks teiste kultuuride ja keelte õppimist, samuti maailmapildi avardamist. Ülikooli lõpetades ei ole paljud üliõpilased kindlad, kas jätkata õppimist või minna tööle; selline kogemus võib aidata neil selgemale arusaamale jõuda.

Erasmuse programm muutub noorte hulgas üha populaarsemaks, kuid siiski on veel palju neid, kes ei ole kunagi teise riiki reisinud, et seal õppida või töötada kauem kui puhkuse ajal.

See võib aidata lahendada ka liikuvuse probleemi: ELi andmed näitavad, et pooled Euroopa noored, kes ei leia oma riigis tööd, sooviksid kolida töö leidmiseks välismaale.¹⁷ Pakkudes stiimuleid, et minna vähemalt kolmeks kuuks teise riiki, võivad noored välismaal kogemusi saada ja täita lünki tööturul. Mis puudutab rahalist poolt, peaksid ELi asutused neile liikuvusprogrammidele vajaliku rahastamise tagama.

¹⁶ Youth Proaktiv, „Transatlantic Leadership Program“ (Atlandi-üleline juhtimisprogramm) <http://youthproaktiv.org/programs/eu-us-leadership-program/> (kasutatud juulis 2018)

¹⁷ Euroopa Komisjon, „Half of young Europeans ready to work abroad“ (Pooled noored eurooplased on valmis välismaal töötama), <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langid=en&catid=89&newsid=1026&furtherNews=yes> (kasutatud juunis 2018)

19. KOOLIDE PROJEKTIKOOSTÖÖ

Gaétan

Üks idee oleks panna ametisse võrgustiku koordinaatorid, kes töötavad koolides, et luua erinevad õpilasarühmad ja tegeleda kohtumiste sarja vältel konkreetse teemaga (näiteks Euroopa väärtused, kestlik areng, haridus ja muu). Näiteks kaasates rühma õpilasi, kes soovivad oma koolis kestliku arengu teemalist projekti arendada.

Õpetaja toetusel uuriksid nad, kas Euroopa Liidus on muid asutusi, kus sama teemaga töötatakse. Selles etapis võiksid nad minna võrgustiku koordinaatorite juurde, et nad kooli võrgustikuga kokku viia. Niimoodi saab see kool luua sidemeid teistega ning võib suhelda ja koostööd teha.

Võrgustik võiks teha koostööd, et korraldada kestliku arengu Euroopa konverents, kus üliõpilased jagaksid täpselt sama moodi nagu Euroopa noorteüritusel oma projekte ning pakuksid välja lahendusi ja ideid. Sellistel võrgustikel oleks palju eelseid: teadmiste ja oskuste jagamine; Euroopa koolide vahel kindlal teemal teabe vahetamise edendamine; koostöösuhte edendamine; noorte põlvkonnal Euroopa teemal arutamise võimaldamine; Eli kuulumise tunde tekitamine; uute ideede kogumine ning noorte kaasamise parandamine.

Näiteks on Prantsusmaa põllumajandus- ja toiduaineteministeeriumil mitu erinevat võrgustikku põllumajandust õppivatele noortele. Need võrgustikud võimaldavad jälgida noorte soove ja ettepanekuid ministeeriumile, et koos projekte koostada: see on hea tava, mida tuleks levitada kõikjal ELis.

INTERVJUU

Rääkides noorte heaolust, kipume mõtlema sellele üksnes majanduslikust seisukohast, unustades vaimse heaolu ja tervise aspekti. Paljud praegusaja noorukid leiavad ennast n-ö lõksu püütuna.

See on bumerangipõlvkond, kes elab oma vanemate juures, kolib välja vaid lühikeseks ajaks, töötab väga ebastabiilsetel töökohtadel ja lepinguga, mis ei taga mingit turvalisust, mis tähendab, et nad ei saa täielikult oma iseseisvust välja arendada ja peavad mõnikord tagasi vanemate juurde elama minema. Avalikud ja sotsiaalteenistused ei mõista veel täielikult noorte erivajadusi. Põhjus, miks paljud noored ei pöördu sotsiaalteenistuste poole, on see, et neid seostatakse häbimärgistamisega. Noored ei ole kas piisavalt enesekindlad või ei tea lihtsalt, et sellised teenused on olemas. Oluline on parandada algajatele pakutavaid töötingimusi ja tagada parem vaimse tervise tugi, et noored saaksid tunda end terviklikuna ja olla ühiskonna produktiivsed liikmed.

Teema muudab keerukaks ka põlvkondadevaheline probleem.

Paljud Euroopa noorteüritusel osalejad on maininud, et tunnevad, et vanemad inimesed ei võta noorte probleeme tihti peale kuigi tõsiselt. Nad kuulevad midagi sellist nagu „See on nii lihtsalt sellepärast, et sa oled noor, küll sa sellest välja kasvad. Kui mina noor olin, oli see palju hullem, aga ma sain hakkama.“ Ma arvan, et ajad muutuvad, need muutuvad palju ettearvamatumaks. Kui meie vanemad üles kasvasid, lõpetasid nad kooli, said töökoha, mis oli püsiv ja stabiilne, nad võisid lubada endale eluaset ja nii edasi. Tänapäeval on noorte selline lihtne elustruktuur kadunud. Praegu on see palju muutlikum. Nii et loomulikult tekitab see kartusi ja muret, et noored vajavad abi, ja ma arvan, et ütlus „kasva lihtsalt suureks“ ei ole parim nõuanne, mida vanemad inimesed anda võivad.

Anna Ludwinek,
Eurofoundi sotsiaalpoliitika üksuse teadusjuht

20. VAHENDID DIGITAALSE TÕRJUTUSE VASTU JA VAIMSE TERVISE HEAKS

Larissa

Leian, et EL saab digivahenditele ja -ressurssidele juurdepääsu suhtes midagi ette võtta, tagades, et riigid investeerivad piisavalt raha klassiruumides tehnoloogiale võrdse juurdepääsu pakkumiseks, see tähendab kõigis koolides, mitte ainult suurlinnade eliitkoolides, vaid ka kutsekoolides ja maapiirkondade koolides.

Praegu on koolides tähtsaks teemaks digitaalne tõrjutus. Peame enesestmõistetavaks, et kõigil on digiplatvormidele juurdepääs, kuid tegelikult ei saa mitte igaüks endale sarnast tehnoloogiat lubada. Me (OBESSU) oleme nõudnud selle lahendamist, pakkudes koolides sülearvuteid ja tahvelarvuteid, nii et igaühel oleks võrdne juurdepääs tehnoloogiale.

Mis puudutab sotsiaalset tõrjutust üldisemalt, on väga tähtis edendada teadlikkust, toetada kodanikuühiskonna organisatsioone ning minna koolidesse ja korraldada seminare. EL võib pakkuda ja pakubki praegu juurdepääsu nende algatustele rahastamisele. Kuid ma arvan, et seda tuleks teha rohkem kohalikul tasandil, nii et koolid saavad töötada nende keeruliste küsimustega tihedamas koostöös kodanikuühiskonnaga.

NOORTEFOORUMI KOMMENTAARID

NOORED JA VANAD

Digipööre tekitab palju küsimusi, toob kaasa palju raskusi ja võimalusi. Kuidas saab Euroopa edeneda, kasutades parimat, kahjustamata samas meie elatustaset? Selle teekonna alustamiseks peab Euroopa asetama inimesed, nende õigused ja kogukonnad selle digiteerituma maailma poole liikumise keskmesse. Euroopa noortefoorum püüdleb sellise digipöörde poole, mis toimiks kõigi põlvkondade jaoks.

Viimastel kümnenditel on toimunud tehnoloogiline areng, mis on muutnud meie eluviisi ja elukorraldust. Alates interneti ja sotsiaalmeedia platvormide esiletõusust kuni kiirete edusammudeni automatiseerimises, robotikas ja tehisintellekti valdkonnas laiemalt on need muutused toimunud nii kiiresti, et nende mõju hindamisel on keeruline nendega sammu pidada. Väidetavalt avaldub kõige suurem mõju praegusaja noortele. Nad on kasvanud üles suurte läbimurrete ja tehnoloogilise arengu ajal. Seega on nad samal ajal esimesed, kes katsetavad ja näevad, kuidas uued tehnoloogiad nende elu parandavad, ja need, kes kannatavad kõige rohkem selle all, et meil puuduvad teadmised ja arusaamine uute tehnoloogiate pikaajalisest negatiivsest mõjust meie elule, demokraatlikele süsteemidele, keskkonnale, töökohtadele ja tööõigustele ning meie tervisele. Ka kogevad nad neid tehnoloogilisi muutusi keset selliseid üldtuntud sotsiaalpoliitilisi ja majandusprobleeme nagu suur töötus, suurem vaesusrisk ja sotsiaalne tõrjutus, suurem ebavõrdsus ja muud raskused oma õiguste teostamisel.

Näiteid mõju kohta, mida digipööre on meie elule juba avaldanud, on tohtult. See on pakkunud uusi võimalusi teiste inimestega suhtlemiseks ning on täielikult muutnud meie teabe saamise ja meediaga suhtlemise viisi. See on toonud kaasa uued kogukonna loomise vormid ja poliitilise aktiivsuse uute vormide loomise. See on toonud kaasa meedia ja uudisteallikate kiire leviku, uued teatamise vormid, mis on kõigile kättesaadavamad, ja kodaniku ajakirjanikuks muutumise. Kõige selle varjukül on valeinformatsiooni, sealhulgas võltsuudiste märkimisväärne kasv ning vihakõne lihtsam levitamine veebis. Kokkuvõttes võime väita, et see muudab lihtsamaks ka valimiste ja muude demokraatlike protsesside väljastpoolt manipuleerimise ja neis kaose tekitamise. Mõjutatud on ka majandus, töö ja tööturg. Üleilmses konkurentsi- ja teistest ette jõudmise võidujooksus on uutesse tehnoloogiatesse ja innovatsiooni tehtavad investeeringud olnud majanduskasvu ja tootlikkuse peamine tegur. See on toonud kaasa tehnoloogiahiidude – Google, Facebook, Microsoft, Amazon, kui nimetada vaid mõned – esiletõusu, tehnoloogiavaldkonna idufirmade kiire leviku ja selle tulemusena uute töökohtade tohtu kasvu kõrgtehnoloogia ja tehnoloogia tootmise sektorites. Kahjuks on üks selle tagajärgi olnud niinimetatud juhutöömajanduse samaaegne kiire laienemine, nii et üha enam noori töötab rakendusepõhiste teenuste ettevõtetes, nagu Deliveroo ja Uber, ja seega ülemineku kindlalt ja pikaajaliselt töölt ebakindlale töökohtadele, kus

puuduvad põhiõigused või sotsiaalkaitse või puhkused. Veelgi enam, igas ühiskonna sektoris kasutatakse üha enam suurandmeid ja nendega seotud tehisintellekti süsteeme. Need suudavad inimesi otsuste tegemisel ja probleemidele lahenduste leidmisel juhtida, mõnikord neid isegi asendada. Suurandmed võivad meie elu masinõppe, tehisintellekti ja algoritmide abil mitmeti edendada. Need võivad tagada, et ressursse eraldatakse palju sihipärasemalt ning kulu- ja ajasäästlikumalt, ja/või tuvastada probleeme ja leida lahendusi palju kiiremini, kui inimesed seda teha suudaksid. Näiteks tervishoiusektoris võivad isikupõhine diagnoosimine ja tehisintellekti süsteemide abil kindlaksmääratud ravimid viia parema ja asjakohasema ravini. Mõju, mida see avaldab meie ühiskonnale ja elule, asjade interneti arendamise ja kasutuselevõtuga vaid mitmekordistub ning ka seetõttu, et andmete jagamine ja tehnoloogia muutuvad sõidukite, kodutehnika ja andmeid genereeriva tehnikaga varustatud muude füüsiliste seadmete kaudu igapäevaelu osaks.

Mõned ütlevad, et oleme neljanda tööstusrevolutsiooni hakul, sest selline areng toimub enneolematult kiiresti ja kõigutavad pea igat majandusharu ja ühiskonna sektorit, mistõttu muutuvad terved tootmis-, haldus- ja juhtimissüsteemid. Teised hoiatavad meile tuntud Lääne demokraatlike ja sotsiaalhoolekande süsteemide võimaliku kokkuvarisemise eest. Viimase aja ülemaailmsed poliitilised sündmused on meile näidanud, et tekivad uued ühiskondlikud probleemid, sealhulgas privaatsuse valdkonnas, sest isiklike andmete kasutamine muutub ärimudeliks ning poliitilise kaose külvamise vahendiks. Nagu hiljuti Facebooki andmete ja Cambridge Analytica ümber lahvatanud skandaal näitab, on see areng

toimunud kõrvuti laiema aruteluga põhimõtete ja eetika teemal ning selle üle, kuidas tagada, et need tehnoloogiad ei kujuneks lõpuks meie tulevikule rohkem ohuks kui heaks jõuks, millena need olid mõeldud. Mõned väidavad, et õigusnormid ja reguleerimine võivad innovatsiooni piirata, kuid neid on vaja, tagamaks et tehnoloogia toob kasu ja on kättesaadav võimalikult paljudele inimestele. ELis on oluline luua õigusraamistik, mis soodustab innovatsiooni, Hiina ja Ameerika Ühendriikidega konkurentsipüsivust, tagades samal ajal, et innovatsiooni juhid ja raamistavad meie põhiväärtused. Võttes vastu isikuandmete kaitse üldmääruse ehk õigusraamistiku, milles kehtestatakse üksikisikute isikuandmete kogumise ja töötlemise suunised, asus EL juba andmekaitse reguleerimise etteotsa. Siiski on vaja palju rohkem, et tagada, et eelkõige noori toetatakse ja valmistatakse tulevasteks muutusteks paremini ette. Strasbourgis toimunud noorteüritusel YO!Fest ja Euroopa noorteüritusel 2018 osalenud noored esitasid palju ideid, mida Euroopa poliitikakujundajad kaaluma peaksid, sealhulgas järgmised: „EL peaks robotika- ja tehisintellekti toodete katsetamise, sertifitseerimise, projekteerimise ja standardimise eeskirju pidevalt arendama, jõustama ja ajakohastama. Seda võiks teha eetika-, tehnoloogiliste, õigus- ja majandusküsimustega tegelevate eksperdikomisjonide, samuti koostöövaldkonna juhtimisvahendite abil.“ Teine ettepanek oli toetada ja rahastada elukestva õppe ökosüsteemi, kus eksperdirühm jälgiks ja selgitaks välja, millised oskused riikide, tööstuse ja sektori arvestuses tulevikus vajatakse.

Meie Euroopa noortefoorumis pooldame ELi õigusakte, mis peavad eelkõige järgima õigustel põhinevat käsitusviisi. See tähendab, et kõik poliitilised lahendused peaksid õiguslikult

põhinema rahvusvahelistel inimõiguste standarditel, võttes esmajärjekorras arvesse seda, kuidas tehnoloogiline uuendus mõjutab noorte juurdepääsu nende õigustele seoses inimväärse töö, tervise, diskrimineerimiskeelu või otsuste tegemisel osalemisega. Suur osa eespool kirjeldatud probleeme tuleneb rikkuse ja ressursside ülemäärasest koondumisest käputäie tehnoloogiahiidude/ konglomeraatide kätte. EL peaks selle uue reaalsuse jaoks õiguslike lahenduste arutamisel ja leidmisel teed näitama – et leida sellised lahendused, mis vähendavad võimu tasakaalustamatust, mida see tekitab. Lõpuks tuleb meie haridussüsteem uuesti läbi mõelda, sest see uus reaalsus nõuab kriitilisemat mõtlemist ja digikirjaoskust, et eelkõige noored saaksid digitaalvaldkonna poliitikat mõjutada ja kujundada. Viimasel ajal tsiteeritakse Mark Zuckerbergi, kes olevat öelnud, et „meie kogukonna kaitsmine on olulisem kui meie kasumi suurendamine“. Huvitaval kombel võib see olla hea mantra, millele EL võiks tugineda oma katses olla teejuht digipöörde reguleerimisel.

2. RIKKAD JA VAESED

Saagu õiglus!

Enne kui hakkame ebavõrdsuse probleemi lahendama, peame kokku leppima, et see on olemas. Rikaste ja vaeste teema oli mõeldud selleks, et leida ühiseid lahendusi Euroopas laienevale ebavõrdsusele, kuid ebavõrdsus on keeruline nähtus, mis ilmneb mitmes vormis ja mida on raske kindlaks teha, rääkimata selle suhtes kokkuleppele jõudmisest. Ebavõrdsus on olemas mikro- ja makrotasandil, seega tuleb lahendused leida mõlemal skaalal. Üksikisikuna on raske tunnistada, et see, mis meil elus on, tuleneb samavõrra privileegist kui meie enda saavutustest, kuid peaksime asjade õiglasemaks muutmiseks tööd tegema.

Üleilmastumise ajastu võimsa riikideülese liiduna puudutab Euroopa Liit miljonite kolmandate riikide kodanike elu, mistõttu ulatuvad meie vastutus ebavõrdsuse vähendamise eest ja lahendused selle vähendamiseks meie enda piiridest kaugemale.

Kuigi selle algpõhjused võivad olla rikkuses, tekib ja taastekib ebavõrdsus meie igapäevaelus viisidel, mis ulatuvad palju kaugemale meie pangakonto saldost. Euroopa palgalõhe on aktuaalne teema; ebavõrdsus on palju keerulisem süsteem, mis tuleneb seksuaalsusest, soost, haridusest, lõhest linna- ja maapiirkondade vahel, kodakondsusest, üleilmastumisest, füüsilistest võimetest, nahavärvist, tehnoloogiast ja muidugi ka võimust.

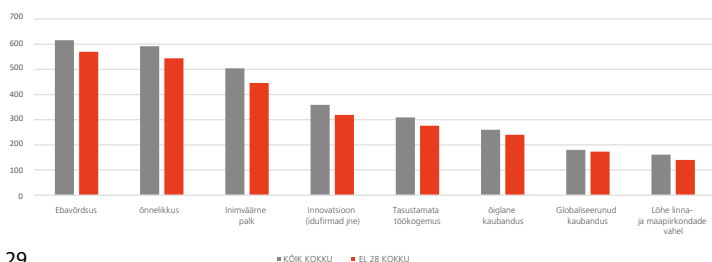
Euroopa eristub oma sotsiaalpoliitika kaudu, kuid ebavõrdsuse üha nähtavamad tagajärjed on andnud ainet aruteludeks ühiskonna jõukamate tulu ümberjaotamise uute vahendite üle.

Sageli tõstatatakse neid küsimusi seoses tööturu oodatava ümberkorraldamisega ja tehisintellekti tavatehnoloogia esiletõusuga. Kuigi oli palju ideid, oli vaeste ja rikaste teema korduv väljend kahtlemata „üldine põhisissetulek“ – põhielamisstipendium, mida makstakse kõigile kodanikele olenemata nende tööalasest seisundist. See on sotsiaalpoliitika, mis on tekitanud palju arutelusid, kuid noored peavad seda selgelt arvukate poliitiliste probleemide võimalikuks lahenduseks ja on valmis selle riske võtma.

Ebavõrdsus on keerukas nähtus ja me peame seda mõistma, kui soovime teha kindlaks selle põhjused ja pakkuda välja lahendusi. Kui meie eesmärk ebavõrdsusele lõpp teha on tõsine, tuleb kõigisse jõupingutustesse kaasata need, kes selle tagajärgede all kannatavad. Kuigi Euroopa noorteühendus pakkus sellist platvormi, oli küsimus, mille osalejad korduvalt tõstasid, üritusel osalemisega kaasnenud märkimisväärsed kulutused, lisaks kõnelustel osalemiseks vajaliku minimaalse haritustaseme range nõue. See on võimalik takistus just nende inimeste jaoks, kelle väärtuslikud seisukohad ebavõrdsuse kohta tuleb ära kuulata.

Ebavõrdsus õhutab häbitunnet, eeldes ühiskonna teatavatele liikmetele, et nad väärivad vähem. Kui me oleme demokraatliku liiduna pühendunud oma kodanikke häbitava ebavõrdsuse kaotamisele ning kui me tahame ühel hetkel tagasi vaadata ja oma tegevuse üle uhkust tunda, peame olema valmis tegema koostööd ja langetama need keerulised otsused. Tõeline võrdsus on kaasav.

RIKKAD JA VAESED – NOORTE EUROOPLASTE KÕIGE SUUREMAD PROBLEEMID

Instagram: @stephanequillot

EBAVÕRDSUS - JAGAMINE ON HOOLIMINE

Kapitalistlikes ühiskondades, mille oleme ise üles ehitanud, on raha võimu sünonüüm; kui raha ja võim koonduvad liigselt teatavatesse rühmadesse, loob see süsteemi, mis ei suuda teenida paljude huve. Kuigi ELi liikmesriigid loovad riiklikud sotsiaalhoolekande süsteimid eesmärgiga sellise tasakaalustamatuse mõju vähendada, on varasemate jõustruktuuride tagajärjed toonud kaasa süsteemse ebavõrdsuse, mis ennast jätkuvalt paljundab.

See ütleb meile, et inimesed ei saa oma saatust vabalt oma väärtuse järgi kujundada, vaid nad on sündinud süsteemis, mille üle neil puudub kontroll ja mis valib võitjad ja kaotajad, andes esimestele võimu viimaste arvel. Seda tõendab kasvav ebavõrdsus nende vahel, „kellel on“ ja „kellel ei ole“, ja ütleb meile, et praegune sotsiaalhoolekande süsteem ei tee selle lõhe kaotamiseks piisavalt.

Võrdsus ei peaks olema küsimus sellest, kes töötab rohkem või kes väärrib rohkem, võrdsus on see, et kõigile antakse sama võimalus õnnestuda. Igaüks väärrib elus sama stardikohta, kuid seni, kuni me leiame vahendid, kuidas ressursse õiglasemalt jaotada, suureneb lõhe rikaste ja vaeste vahel jätkuvalt.

21. ÜLDISE PÕHISSETULEKUGA EBAVÕRDSUSE VASTU

Joe

Üldine põhissetulek on tingimusteta sissetulek, mis ei ole seotud tööhõivega ja mida riik maksab kõigile oma kodanikele, olenemata nende sissetulekust, ning see oli selle aasta Euroopa noorteüritusel populaarne lahendus ebavõrdsusest tulenevatele sotsiaalsetele probleemidele. Seda nähakse üha enam lahendusena, kuna noorte elutingimused on kasvava elukalliduse, vähenevate palkade ja suurenevate tööhõivetakistuste tõttu ebakindlad.

Üldise põhissetuleku pooldajad, nagu Aurelie Hampel organisatsioonist Unconditional Basic Income Europe, väidavad, et üldine põhissetulek peaaegu kaotaks vaesuse, sest kodanikud ise saavad kõige paremini oma vajadused kindlaks määrata ja üldine põhissetulek annaks neile autonoomia nende rahuldamiseks. Kuna arvatakse, et suur hulk töökohti on automatiseerimise tõttu ohus, looks üldine põhissetulek sotsiaalkaitse uue samba, mis võimaldab kodanikel muutuva tööturu tormi üle elada. Aurelie sõnul ei tohiks me enam mõelda üldisest põhissetulekust kui „tasuta rahast“.

Majandusteadlane Harro Boven kummutab kriitika, et üldine põhissetulek käib üle jõu, ja usub, et kui bürokraatlikud kulud kaotada, võib suurema osa üldisest põhissetulekust saada, jaotades praegused sotsiaalmaksud ümber, kattes allesjääva puudujäägi mõõduka varamaksuga.

Üldine põhissetulek leevendaks mõningaid kolmanda taseme haridusega seotud finantskohustusi, mis tekitab praegu väikese sissetulekuga peredele tõkkeid ja takistab noortel oma unistusi järgida. Öelge meile, et meil on rahaline tagatis. Öelge meile, et me võime julgeda unistada.

22. EDENDADA ELUKESTVAT ÕPET

Matthaeus

Tahaksin näha, et hargmaiste ettevõtete teenitud suurem kasum jaotatakse tõhususe abil elukestva õppe programmide kaudu ümber nende töötajatele.

Tänu tehisintellekti arengule on automatiseerimine viimastel aastatel ennenägematu kiirusega edasi arenenud ja eksperdid ennustavad, et kui inimesed ei ole enam asendamatud töötajad, korraldatakse meie tööturg järsult ümber. Suurem tõhusus säästab tööandjatele palju raha, kuid võib jätta suure hulga inimesi töötuks ja luua uusi töökohti, mille jaoks praegusel tööjõul puuduvad vajalikud oskused.

See oleks üksiti kasulik ettevõttele, kuid annaks ka töötajale vajaliku oskuste pagasi, mis aitab orienteeruda tööturu muutuvates oludes, parandades tema atraktiivsust. See nõue tuleks vormistada õigusliku kohustusena, kuna aga väikeste ettevõtjate jaoks võib see osutada liiga kulukaks, oleks see lubatud ainult suurte hargmaiste ettevõtete puhul. See tooks kaasa sellise ettevõtluskultuuri loomise, kus elukestva õppe programmid on töötajate ligimeelitamise tähtis osa.

23. PÕHISSETULEK, KUID MITTE ÜLDINE

Anoosh

Peame muutma praegust sotsiaalhoolekande süsteemi, mille peamised struktuurid pärinevad 20. sajandist.

Idee vähendada süsteemset ühiskondlikku ebavõrdsust põhisissetulekuga võib toimida, kuid pole mingit mõtet maksta rikkale pangajuhile sama summa nagu alatasustatud meditsiiniõele.

Väiksemate palkade täiendusena tingimusliku põhisissetuleku kasutuselevõtt nihutaks vastutuse õiglaste palkade eest eraettevõtjatelt riigile ja vähendaks mõne inimese sõltuvust väikesest palgast, kui ettevõtjad ei saa maksta rohkem. See tagaks ka riigi piiratud vahendite kasutamise healuriigi eesmärkide kohaselt.

25. TERVISHOIU KÄTTESAADAVUS TRANSSOOLISTELE INIMESTELE

Frederieke

Tahaksin näha, et transsoolised inimesed on ELis siiralt teretunud. See peaks laienema meditsiinile, kus on eriti head võimalused nende ainulaadsete vajaduste rahuldamiseks. Nii transsooline teraapia kui ka identiteet tuleks tervishoiusüsteemis meditsiinitöötajate erikoolituse ja transsoolise identiteedi depatologiseerimise abil seadustada. Praegu saavad transsoolised inimesed ELis erinevat ravi ja neil on erinevad õigused; see on küsimus, mis tuleks lahendada ELi tasandil.

Võrgustik Transgender Europe on leidnud, et transsooliste inimeste kohta käivate eelarvamuste ja nende marginaliseerimise tõttu meie ühiskonnas kannatavad nad halvema vaimse ja füüsilise tervise, sealhulgas suurema HIV-nakkuse ja suitsiidiriski all. Lisaks sellisele ebavõrdsusele on transsoolistel inimestel raskem asjakohast tervishoiuteenust saada, selle põhjuseks on nende häbimärgistamine meditsiini ringkondades, mis avaldub käitumise kaudu, näiteks transsooliste inimeste poole pöördumine nende sünnijärgse nime ja sooga, kahjustades sellega meditsiinitöötajate ja patsiendi vahelist usaldust.

Samuti on Euroopa transsoolistel inimestel finantstakistuste ja häbimärgistamise tõttu raskusi vajaliku hormoonravi ja soovahetusoperatsiooni kättesaadavusega, hoolimata sellest, et Euroopa Inimõiguste Kohus otsustas, et selline ravi on „vajalik ravi“, ja nõudis, et liikmesriigid klassifitseeriks need sellisena kindlustuskavades. Võrgustiku Transgender Europe 2008. aasta uuringu kohaselt keelduti ravist ühe kolmandiku vastajate puhul, sest nende arst isiklikult oli soovahetuse vastu, samas kui pooled nendest, kes ELis sellist ravi said, maksid kulud ise kinni.^{18 19}

24. ÜHTLUSTATUD MAKSUD JA TÖÖÕIGUSED ELIS

Anoosh ja Quentin

Teeme ettepaneku standardida ELi maksu- ja tööõigusi, mille eesmärk on edendada võrdõiguslikkust kõigi kodanike ja kõigi liikmesriikide vahel.

Hoolimata ühiste eesmärkide poole püüdlisest on ebavõrdsus ELi piires endiselt suur. See tähendab, et ELi kodanike elatustase erineb üha rohkem, olenevalt sellest, millises liikmesriigis nad elavad.

Me usume, et kõik inimesed väärivad elus samu võimalusi, kuid riikide valitsuste erinevad maksud ja tööõigused takistavad seda. See võimaldaks kehtestada standardse miinimumpalga, mis suurendaks kodanike ostujõudu riiklike vahendite abil.

Luues Euroopa Liidus ühtse maksu- ja tööpoliitika, võiks põhimõtteliselt võtta aja jooksul, kui majandused lähenevad üksteisele, kogu Euroopas kasutusele standardse miinimumpalga. See aitaks teha lõpu majandusliku tugevuse geograafiliste erinevustele kogu ELis.

¹⁸ Euroopa Parlament, „Transgender Persons' Rights in the EU Member States“ (Transsooliste inimeste õigused ELi liikmesriikides), <http://www.lgbt-ep.eu/wp-content/uploads/2010/07/NOTE-20100601-PE425.621-Transgender-Persons-Rights-in-the-EU-Member-States.pdf> (kasutatud juunis 2018)

¹⁹ Transgender Europe, www.tgeu.org (kasutatud juunis 2018)

26. KAOTADA NN ROOSA MAKS

Emily

Tahaksin näha, et kaotatakse naistekaupadele kehtestatud kõrgemad hinnad, nii et naiste elamiskulud ei oleks nende soo tõttu suuremad. See tasakaalustamatus laieneb ka maksustamissüsteemile, kus naise tervise jaoks hädavajalike hügieenivahendite suhtes kohaldatakse luksusmaksu, samal ajal kui meeste žiletiteri peetakse põhivajaduseks.

Mõiste „ROOSA maks“ viitab nähtusele, et naiste jaoks välja töötatud tooted ja teenused on automaatselt kallimad kui võrreldavad meestele mõeldud tooted, mille tagajärjel on naiste elamiskulud suuremad. Maksustamissüsteemis naiste hügieenitoodete „mitteolulisteks luksuskaupadeks“ liigitamise nähtust nimetatakse „tamponimaksuks“, mille tulemuseks on suurem maksustamine, mis on vastuolus naiste vajadusega.

Alates 2017. aasta märtsist võivad ELi liikmesriigid otsustada, millised tooted nad lisavad vähendatud käibemaksumääraga kaupade loetellu. Hügieenitoodeteid ei saa siiski maksustada madalama maksumääraga kui 5%.²⁰ Kodutute naiste, väikese sissetulekuga leibkondadesse kuuluvate naiste ja noorte naiste jaoks, kes ostavad oma hügieenitoodeteid, on nn tamponimaks tarbetu tõke, mis seisab nende põhiliste tervishoiuvajaduste rahuldamise ees.

27. EDENDADA INIMÕIGUSI TEKSTIILKAUBANDUSES

Davina

Me peame muutma tekstiiltoodete tarneahelad inimõigusi käsitlevate siduvate õigusaktide abil õiglasemaks. Tekstiilitööstusettevõtte, mis toodab ja/või müüb ELis, peab tõendama, et ta austab inimõigusi ja tagab rahvusvaheliste tööstandardite täitmise.

Lõppkokkuvõttes tuleb ELis edendada õiglase kaubanduse institutsionaliseerimist ja ühiskavade loomist ning õiglase kaubanduse üle avatud arutelu pidamist ning laiema sihtrühmani jõudmist.

Selle saavutamiseks võiksid Euroopa Parlamendi liikmed toetada kampaaniaid ja resolutsioone, et lisada igasse kaubanduslepingusse õiglase kaubanduse peatükk.

INTERVJUU

Kui tähtis on inimõiguste terviklus?

Mis puudutab Euroopat, muutub selle tervikluse ja põhiliste inimõigustega seotud kohustuste kahtluse alla seadmine lihtsamaks, kui me seisame kõrval ja laseme haavatavatel peredel ja üksikisikutel oma kallastel surra. Kuidas me saame noortele öelda, et olge uhked Euroopa üle, kui me ei austa põhilisi inimõigusi? Liiga tihti jätab rändealane solidaarsus ülespuhutud, leebete klišeede ja abstraktse tunde mulje. Euroopa peab natuke eneseanalüüsiga tegelema ja EL peab mõned oma kaubandustavad üle vaatama, tagamaks et inimõigused on tema kaubandustehingutes jätkuvalt kesksel kohal.

Miks inimesed hoiduvad hääletamisest?

Minu arvates ei käi noored hääletamas, sest nad ei tunne, et on Euroopa Parlamendiga ühenduses või seal esindatud, eriti muud kui valged eurooplased, keda ikka veel nimetatakse teise või kolmanda põlvkonna sisserändajateks. Kuidas saame paluda, et noored Euroopa Parlamendis hääletaksid, kui nad ei ole seal üldse esindatud? Euroopa peab keskenduma rohkem noorte ja nende vajadustele kuulamisele ja üritama anda neile Euroopa Parlamendis esindatuse, mida nad väärivad.

Amal Hussein,
Hispaania õppiv Somaalia tudeng

²⁰ Euroopa Komisjon, „VAT rates“ (Käibemaksumäärad), https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/eu-vat-rules-topic/vat-rates_en (kasutatud juulis 2018)

REVOLUTSIOON

Euroopas kasvavad rahu ja ärevus. Hakkame mõistma, et praegused sotsiaal-majanduslikud struktuurid ei ole kujundatud inimeste huvides. Praeguse majandusliku olukorra vastuolu seisneb selles, et selle edu sõltub pidevast ja ammendamatu kasvust. Sellise kasvu püsimine on tulnud masside arvelt; püramiidi alumistele astmetele avalduv mõju, mida lubati, on jäänud sündimata, selle asemel on rikkad saanud rikkamaks ja vaesed jäänud vaesemaks.

On vältimatu fakt, et kui asjad jäävad nii, nagu need on, läheb olukord ainult halvemaks, seetõttu on muutus meie ainus lootus. Süsteemis toimivate üksikisikutena oleme sunnitud täitma selle jäiku ja halastamatuid nõudmisi. Üksi tegutsevate individidena oleme jõuetud ja süsteem hoiab ennast üleval meie kulul. Kuna see kulu suureneb, muutuvad meie individuaalsed kannatused kollektiivseks kuluks.

Kui me tahame, et asi paraneks, peame muutma selle kollektiivse kulu kollektiivseks revolutsiooniks ning lammutama rõhuvad struktuurid, mis inimeste heaolu kahjustavad. Euroopa Parlamendi liikmed on selle muutuse juhtimiseks eelisolukorras ja meie, Euroopa noored, innustame neid tegema kõige haavatavamate huvides julgeid ja vapraid otsuseid.

Nagu kõik suured muutused kohtab ka see vaidlusi ja vastupanu, eriti nende poolt, kellele praegune olukord on kasulik. Vajame poliitiku, kellel on visiooni ja ausat meelt, et suurema hüve nimel need rasked otsused vastu võtta ning võimukoridoride vältimatule survele vastu seista.

Me oleme noored ja idealistlikud ning usume, et muutus on võimalik. Palun, ärge vedage meid alt.

28. PAKKUDA KOGU EUROOPAS JUURDEPÄÄSETAVAIKURSUSI

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks edendama ülikoolide abil lihtsasti juurdepääsetavate ja tasuta haridusmoodulite kasutuselevõttu YouTube'is ja muudel sotsiaalmeedia platvormidel. Nende hulgas võiks olla kursused sellistel teemadel nagu kodeerimine, samuti keelekursused.

Paljud ELi noored õpivad ja tänu Erasmus programmile on neil võimalus õppida erinevates ülikoolides, aga kui noored hakkavad tööle, kaotavad nad võimaluse arendada edasi erinevaid oskusi, mille kallal nad ülikoolis töötasid. Selliseid kursusi pakkudes võib EL tekitada käegakatsutava muutuse ja aidata inimestel kogu ELis oma oskuste pagasit suurendada. Lisaks annaks ka haridusvõimaluste pakkumine inimestele, kes ei ole ülikoolis käinud, kuid soovivad uusi oskusi omandada.

See oleks saavutatav partnerlussuhete kaudu eri ülikoolidega kogu ELis, kasutades võimaluse korral olemasolevat Erasmus võrgustikku.

29. TOETADA KAASAVAMAT EUROOPA NOORTEÜRITUST

Roger

Usun, et Euroopa noorteüritus peaks ette eraldama rahalisi vahendeid noorterühmadele, kes esindavad paljusid erinevaid kasutajaid, kelle jaoks Euroopa noorteüritusel osalemise kulud osutuksid takistuseks. Paljud selle aasta osalejad olid väga kõrgelt haritud ja rahaliselt kindlustatud, mis on Euroopa noorte ebatüüpne esindus. Soovin, et tulevastel Euroopa noorteüritustel seataks kõigi poliitiliste arutelude keskmesse laiem sotsiaalne kaasamine, tagamaks et osalevad erinevama taustaga inimesed.

Euroopa noorteüritus pakub Euroopa noortele hindamatut võimalust oma hääl kuuldavaks teha. Siiski on hädavajalik, et see hääl esindaks kõiki Euroopa noorterühmi, mitte ainult mõnda privilegeeritud rühma. Lisanduvad transpordi-, majutus- ja toidukulud ning kaugemalt tulijate kulud võivad olla veelgi suuremad. Kuigi Euroopa noorteüritus pakub mõnele noorterühmale nende kulude katmiseks sponsorlust, peab osalejatel raha siiski juba olemas olema, sest kulud makstakse välja tagantjärele.

2018. aasta Euroopa noorteüritusel puudus rahalistes raskustes olevate inimeste ainulaadne vaatepunkt, kelle väärtuslikud ideed jäävad seetõttu kuulamata. See oleks võimalik teoks teha, eraldades inimestele rahalisi vahendeid ja edendades ürituse mainet institutsioonide seas. Teine soovitus oleks teha võimaluste rahastamiseks koostööd partneritega ning reklaamida üritust eelnevalt piirkondades, kust on tulnud vähe osalejaid.

31. TAKISTADA MAKSUDEST KÕRVALEHOIDUMIST

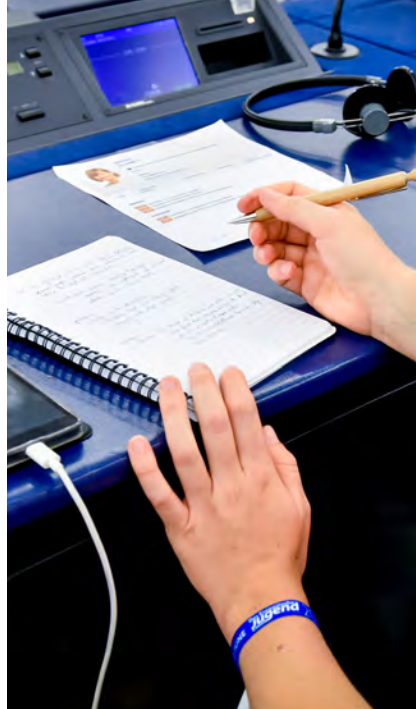
Jonathon

Ma sooviksin, et EL ei laseks rikkastel oma rikkuse privileegi ära kasutada, luues kõigi Euroopa varade tegelike tulusaajate registri.

Kõik arvud osutavad vältimatule tõsiasi, et ebavõrdsus kasvab, ja kuna rikkad muutuvad rikkamaks, on nad muutunud oma raha peitmisel ka nutikamaks. See jätab avalikud teenistused ilma hädavajalikest rahalistest vahenditest ja viib alla ka madalamate sotsiaalsete kihtide elatusaseme; valitsuste suurmatuse murda superrikkaste ebaseaduslike tavadid vähendab inimeste usaldust demokraatliku protsessi vastu.

Läbipaistvuse tagamise abil oleks võimalik tuvastada vara tegelik tulusaav omanik. See hoiaks ära, et jõukad ettevõtjad ja üksikisikud peidavad ennast varifirmade taha, nagu näitas Panama dokumentide lokkav tava.

Euroopa Parlament võiks püüda teha teiste Euroopa institutsioonidega koostööd, et selline tulusaajate nimekiri tegelikkuseks muuta.

30. ROBOTID MAKSU ALLA!

Töörühmas kõlanud mõte

Mulle meeldiks, kui EL kehtestaks robotimaksu, millega maksustatakse roboteid samamoodi, nagu maksustatakse inimestest töötajaid. See võiks aidata korvata saamata jäänud tulumaksust tulenevat kahju ja anda valitsusele lisasissetuleku, mille abil tulla toime tööturu ümberkorraldamisega.

Proгноositakse, et robotid võtavad üle keskmisi oskusi nõudvad ja keskmise palgaga töökohad, sest tehisintellekt võimaldab neil töötada rohkem, kiiremini ja veatumalt, kui inimesed töötada suudaksid. Selleks et hoida ära keskklassi kadumine, mis tooks kaasa veelgi suurema ebavõrdsuse, tuleb astuda samme, tagamaks et robotite loodud suurem rikkus jaotataks ühiskonnas laiemalt ümber. Euroopa Parlament on varem robotimaksu kehtestamise ettepaneku tagasi lükanud, kuid ma usun, et see on vajalik samm, kui valitsused soovivad tööturu ümberkorraldamisest tulenevaid probleeme lahendada.²¹

Automatiseerimismaks võimaldaks rikkuse sotsiaalkindlustuse, haridusprogrammide ja avalike teenuste kaudu ümber jaotada ning võimaldaks investeerida teistesse majandussektoritesse. Ülioluline on see, et maksu vormis ümberjaotamine tagab võimu ja vastutuse üleandmise eraettevõtjatele sobivamale ja demokraatlikult valitud valitsusele.

²¹ Euroopa Parlament, „Saadikud soovivad uusi robotikat käsitlevaid õigusnorme“, <http://www.europarl.europa.eu/news/et/press-room/20170210IPR61808/robots-and-artificial-intelligence-meps-call-for-wide-liability-rules> (kasutatud juulis 2018)

32. VÕRDNE POLIITILINE ESINDATUS EUROOPA PARLAMENDIS

Fatima ja Amal

Euroopa elanikkond on mitmekesisem ja pluralistlikum kui kunagi varem, kuid need muutused ei ole jõudnud Euroopa Parlamenti, kus keskmine Euroopa Parlamendi liige on valge heteroseksuaalne mees. Praegu on vaid 37,4% parlamendiliikmetest naised²², kõigest 17 parlamendiliiget 751st on muu kui valge nahavärviga²³ ja vähem kui 4% on praegu alla 35-aastased.²⁴ Meie, Euroopa noored, oleme erineva nahavärviga, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteediga, me oleme kehaliselt terved ja puudega ja vahepealsed.

Soovime näha, et meie elujõulisus ja mitmekesisus kajastub Euroopa Parlamendi liikmete hulgas. On tähtis, et Euroopa Parlamendi liikmed mõistaksid meie kogemusi, et nad saaksid suhestuda ainulaadsete probleemidega, mille ees me seisame, ja sooviks võitluses meie poolele asuda. Sotsiaalse kaasamise hoiaku loomiseks tuleb rohkem ära teha. Kui soovitakse, et me tunneksime end esindatuna ja ELi kuuluvana, on tähtis, et näeksime oma peegeldust otsustajate seas.

INTERVJUU

Euroopa kannatab õnnetunde ebavõrdsuse all: inimeste teadlikkus sellest, et nad on vähem õnnelikud ja vähem võrdsed, paneb nad end halvemini tundma ning ebavõrdsus suureneb veelgi. Seepärast on tähtis võtta eesmärgiks kõigi võrdne õnnetunne ja lõppkokkuvõttes ei ole sissetulek õnnelikkuse peamine tegur, tegelikult on see hoopis tervis! Euroopa poliitikud peaksid kaaluma poliitika edukuse hindamist õnnetunde mõõdikutega, mitte praegu kehtiva SKP-keskse meetodiga. Näiteks on vaimse tervise probleemid olulisem õnnetuoleku ennustaja kui tööhõive – ometi keskenduvad poliitikud kangekaelselt tööhõive näitajatele kui edu märgile.

Teine poliitiline löks on teaduslike järelduste väärtõlgendamine, uskudes, et see, mis inimesed keskmises arvestuses õnnelikuks teeb, toimib kogu ühiskonna jaoks. Kohe, kui elus valikute tegemisel kaotatakse inimese isiklik vabadus, nt sundides neid järgima nende õnnetunde suurendamiseks välja töötatud tervislikku käitumismustrit, on sellel hoopis vastupidine mõju. Näiteks kui kodanikele, kes seda ei soovi, sunnitakse haridust (mis on keskmiselt õnnelikkuse tegur) peale, nende õnnetunne tegelikult väheneb. Parem viis on selgitada inimestele, miks mingi otsus on mõistlik, ja anda neile seejärel vabadus ise otsustada.

Isabelle Arendt,
Happiness Research Institute

²² Euroopa Parlament. „Naised Euroopa Parlamendis“, http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8_PUB%282017%290001_ET.pdf (kasutatud juulis 2018)

²³ Politico, „When Britain exits the EU, its diversity departs too“ (Kui Ühendkuningriik lahkuks EList, lahkuks ka selle mitmekesisus), <https://www.politico.eu/article/brexit-diversity-exits-the-eu-brussels> (juuni 2018)

²⁴ Euroopa Parlamendi administratsiooni andmed

33. TEHKE MEID ÕNNELIKUMAKS, LÕPETAGE SKP KASUTAMINE EDUKUSE AINSA MÕÖDUNA

Joshua

Ma sooviksin, et Euroopa Parlamendi liikmed seaksid prioriteediks kodanike õnnetunde ja hakkaksid avaliku poliitika kujundamisel ja sellele edu mõõtmisel kasutama õnnetunde teaduslikke mõõdikuid. See tähendab riigi õnnetasemest kaugemale vaatamist, et teha kindlaks mustrid ja määratleda õnneallikaid lisaks tavapärastele materiaalsetele kvantifikaatorite, nagu sissetulek.

Sarnaselt kõigi eluvaldkondadega laieneb ühiskonna ebavõrdsus ka õnnetunde tasemele. Õnnelikkus ei ole lihtsalt mõni abstraktne ülespuhutud mõiste, vaid karm teadus, ning õnnetunde mõõtmisel kasutatakse OECD parema elu indeksis kümnet kateooriat, sealhulgas tervis, kodanikuaktiivsus, keskkond ja kogukond. Õnnetunde lõhe praegu suureneb ja kui Euroopa poliitikut soovivad seda suundumust muuta, peavad nad hakkama oma kodanikega suhtlema, et mõista selle põhjuseid.

Kuigi sissetulek on tähtis, on tervis tegelikult üks õnnetunde peamisi tegureid, kuid sageli aetakse need kaks omavahel segamini, sest rikkamatel inimestel on tervishoiule parem juurdepääs. Kui Euroopa poliitikutel on õnnetunde taseme tõstmisega tõi taga, peaksid nad seadma selle oma poliitiliste otsuste keskmesse. Nagu üks Bulgaariast pärit osavõtja märkis, „ei ole õnn eraldi poliitika“.

34. MUUTA MAAPIIRKONNAD NOORTE JAOKS LIGITÕMBAVAMAKS

Jannes

Sooviksin, et EL süstiks oma maapiirkondadesse elu, eesmärgiga säilitada seal praegu vähenevat noorte kogukonda, kuid pakkuda ka alternatiivset elamisvõimalust linnanooterte, kes näevad vaeva, et kasvava elukallidusega toime tulla.

28% Euroopa rahvastikust elab maapiirkondades, kuid praegu ei tehta piisavalt, et kaotada ebavõrdsus, mida maapiirkondade elanikud kohtavad poliitilise esindatuse, liikuvuse ja teadmiste juurdepääsu valdkonnas.²⁵ Neil puuduvad vahendid ja võimalused, et uurida, katsetada ja avastada samamoodi nagu linnaelanikkond. Seetõttu on noored sunnitud mujale liikuma, jättes endast maha vananeva hääbuva kogukonna.

Kui soovitakse, et maapiirkonnad muutuvad noorte jaoks ligiõmbavamaks, on esmatähtis, et kõiki nende põhivajadusi oleks võimalik teenindada. Tagada tuleb piisav taristu, mis võimaldab neil ennast isiklikult, poliitiliselt ja hariduslikult teostada. Esmatähtis on haridusteenuste kättesaadavus kõrvalistes piirkondades – näiteks füüsilise osalemiseta kursused –, eriti need, mis käsitlevad põllumajandusettevõtlust. Sooviksin, et avalikku poliitikat kujundataks nii, et see võimaldab igal piirkonnal täita oma maaelu arengu programmi, andes neile vabaduse võtta arvesse oma noore elanikkonna individuaalseid vajadusi.

²⁵ Euroopa Komisjon, „Statistics on rural areas in the EU“ (ELi maapiirkondade statistika), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_rural_areas_in_the_EU (kasutatud juunis 2018)

VÕIMESTAMINE

Möödunud sajandil tegime ebavõrdsuse vähendamiseks suuri samme, kuid on tähtis, et me ei muutuks selle ülesande täitmisel enesega rahulolevaks ja et oleksime alati valvel nende jõupingutuste õonestamise katsete suhtes.

Võrdsus ei püsi iseenesest, seda võib anda ja sama lihtsasti ka ära võtta; isegi praeguseks saavutatud võrdsus tähendab pidevat tasakaalustamist.

Võrdsus on sügavalt isiklik ja oleneb kontekstist. Võrdsuse tõeline mõistmine on kõikehõlmav, seega on oluline, et meie missioon saavutada kõigi võrdne kohtlemine oleks piiritu, pluralistlik ja rikkalik. Kõigil neil põhjustel on oluline, et ühiskonna iga liige tunneks, et tal on õigus kõneleda, väljendada, mida võrdsus tema jaoks tähendab ja millist kohtlemist ta endale soovib.

Võimestamine on seotud tundeaga, et ma olen tähtis: olen tähtis, minuga arvestatakse ja kui ma räägin, siis mind kuulatakse. Andes neile eneseväljendusvahendid ja mis kõige olulisem, kuulates, mida neil öelda on, saavad Euroopa Parlamendi liikmed anda noortele võime ja võimaluse õiglasema Euroopa eest võidelda.

35. VÕIMESTADA JA LÕIMIDA PAGULASI, KAASATES NAD RIIKLIKKU HARIDUSSÜSTEEMI

Töörühmas kõlanud mõte

Sooviksin, et EL juhiks oma liikmesriike kaasama haridust kui vajalikku vastust pagulaskriisidele.

ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNHCR) aruande kohaselt ei käinud 2016. õppeaastal koolis 3,5miljonit 5–17-aastast pagulaslast, mis osutab praegu sundümberasustatud noorte ees seisvale hariduskriisile.²⁶ Haridussüsteem annab noortele pagulastele asendamatu võimaluse kohaliku kogukonda lõimuda, võimaldades neil luua sidemeid, tutvuda kohaliku kultuuriga ja õppida emakeelt. Lisaks varustab see nad ühiskonda panustava olulise rolli täitmiseks vajalike oskustega.

Liikmesriigid peaksid püüdma muuta pagulased oma riikliku haridussüsteemi osaks eesmärgiga anda neile teadmised ja oskused iseseisva elu elamiseks ja et paremini mõista uut maailma, kuhu nad on sattunud.

Soovin, et EL pakuks vajalikku tuge, et seda protsessi jälgida, andes vajaduse korral teadmisi, andmeid ja rahalist abi, et tagada võimalikult sujuv üleminek. Samuti tuleks kasutada noorterühmituste ja -organisatsioonide potentsiaali lõimimisprotsessi hõlbustamiseks, julgustades ja pakkudes ELi tasandil antavat rahalist toetust.

36. TERVIKLIK SEKSUAALKASVATUS

Jiale

Ma kutsun ELi üles kohustama oma liikmesriike pakkuma kodanikele nende akadeemilise kogemuse raames terviklikku seksuaalharidust. See peaks põhinema tavapärasel seksuaalkasvatuse kursustel, mis hõlmavad selliseid teemasid nagu seksuaalne areng ja seksuaaltervis, kuid neid tuleks laiendada ka erapooletule sissejuhatusele sellistesse teemadesse nagu sooline identiteet, seksuaalne sättumus, seksuaalkäitumine ja sooline mitmekesisus.

Tänu LGBTQI+ liikumise jõulisele tööle on sugude klassifikatsioon ja seksuaalne sättumus muutunud varasematest normatiivsetest piirangutest sallivamaks ja individuaalsemaks mõistmiseks. Tänapäeva noored on eneseteadlikumad, paremini teavitatud ja neile peale pandud ühiskondlike piirangute suhtes järjest vastupidavamad, kuid praegused seksuaalhariduse standardid seda siiski ei kajasta.

See edendab seksuaalsuse suhtes positiivsemat ühiskonda, vähendab eelarvamusi ja õpetab noorte, kuidas enda eest mitteamustavas ühiskonnas hoolitseda.

37. TOETADA SOTSIAALSET ETTEVÕTLUST JA KOOSTÖÖMAJANDUST

Ellie

Tahaksin näha, et EL pingutab sotsiaalse ettevõtluse toetamisel ja ühiskonnaelu edendamisel, eelkõige noorte seas, rohkem. Lisaks sooviksin, et EL suurendaks sotsiaalsete ettevõtete mõju, võttes nendega kohapeal ühendust, et mõista õiguslikke takistusi, mis nende jõupingutusi õhustavad, ja teha seejärel koostööd, et need takistused vajaduse korral kaotada.

Iga tehnoloogilise hüppega on kaasnenud hoiatuslood ja kuigi tänapäevased seadmed on mõeldud ühenduvuse parandamiseks, on tulemus mõnikord täiesti vastupidine. Sellistel aegadel tasub meenutada Bill Gatesi tähelepanekut, et „tehnoloogia on kõigest vahend“.

Koostöömajandus on sotsiaal-majandusliku solidaarsuse ja tehnoloogilise kommunikatsiooni ühendus, mis seob veebis nn andjad, saajad ja jagajad. Aastatuhande põlvkonna üleminek omandilt juurdepääsule ja jagamise staatusele selgitab selliste jagamisäppide nagu Uber, AirBnB ja Crowdfunding (ühisrahastamine) peadpöörivat edu. Lisaks kommertskasutusele on koostöömajandus ka sotsiaalse õigluse vahend, mis hõlbustab ringmajandust, kus teadmisi, ressursse ja teenuseid jaotatakse ümber, et tekitada asjatu kaotsimineku asemel sotsiaalset mõju.

Üks selline sotsiaalne ettevõtte on äpp „Too Good To Go“, mis loob toidutootjate partnerlusi, kasutades ülemääraseid tooteid, tarbijatega, kes soovivad osta madalama hinnaga. Esindaja Rose Boursier-Wyler ütleb, et ettevõtte on endiselt õiguslikke takistusi, nagu toodetele trükitud „parim enne“ kuupäev, mis nende edusamme aeglustavad. Ta loodab, et saab ELiga nende ületamiseks koostööd teha ja toidu raiskamist veelgi rohkem vähendada.

38. AJAKIRJANIKE RIIKLIKUD KAITSEMEHHAANISMID EUROOPAS

Miranda

Ma tahan, et EL toetaks end ajakirjanike kaitsjana, tehes liikmesriikidega koostööd, et kehtestada riiklikud kaitsemeetmed ajakirjanikele, kes töötavad Euroopas, ja tehes lõpu praeguste võimulolijate karistamatu kultuurile. Selle võib saavutada sellise üleeuroopalise tööühema või organisatsiooni loomisega, mis käsitleb ajakirjanike vabaduse seisundit kogu Euroopas ning annab sellest aru Euroopa Parlamendi liikmetele ja liikmesriikidele.

Pressivabaduse tagatud kaitseta ei tähenda demokraatlikud väärtused kuigi palju. Viimastel kuudel ja aastatel on ajakirjandusvabadus vähenenud maailmas, kus iga viie päeva tagant tapeti üks ajakirjanik peaaegu täiesti karistamatult.²⁷

Euroopa ei ole olnud ajakirjandusvabaduse rikkumisele läbipääsmatu; viimastel kuudel on surnud Malta ajakirjanik Daphne Caruana Galizia, Slovakkia ajakirjanik Jan Kuciak ja Rootsi ajakirjanik Kim Wall. Piirideta Reporterite 2018. aasta piirkondliku näitaja kohaselt on valitsuse sekkumine ja vaenulikkus ajakirjanike suhtes suurenenud enamikus Euroopa riikides, kusjuures näitaja on kõige rohkem langenud Maltal, Tšehhi Vabariigis, Serbias (ELi kandidaatriik) ja Slovakkias.²⁸

²⁷ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Meediaorganisatsioonid nõuavad ELilt ajakirjanike tapmise vastu meetmete võtmist), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (kasutatud juunis 2018)

²⁸ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Meediaorganisatsioonid nõuavad ELilt ajakirjanike tapmise vastu meetmete võtmist), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (kasutatud juunis 2018)

39. EDENDADA VIIPEKEELT

Ferre

Tahaksin näha puuetega ja kehaliselt tervete inimeste vastastikust haridust nii, et kooseksisteerimise väljakutse kujutab endast õppimiskogemuse lisaväärtust. Kehaliselt terveid inimesi tuleks julgustada viipekeelt õppima, mida tuleks edendada koolides kättesaadavate kursuste abil.

Praegune käsitlusviis puuetega inimeste haridussüsteemis, kus nad mõnikord eraldatakse kehaliselt tervetest inimestest, toob kaasa puudega inimeste kogukonna sotsiaalse tõrjutuse ja liikumisvabaduse puudumise. Näiteks on Erasmus programm osalevate puuetega õpilaste osakaal selle elanikkonna segmendi esindatusega võrreldes palju väiksem.

Puuetega inimeste juurdepääsu probleem ja hariduse ees seisvad takistused on ulatuslikud. 14% ELi 15–64-aastastest inimestest teatab põhilistest tegutsemisraskustest.²⁹ Samal ajal on haridussüsteemist varakult lahkujaid puuetega inimeste seas palju rohkem kui puueteta inimeste hulgas, vastavalt 31,5% võrreldes 12,3% ga.³⁰ Need tõrjumissuundumused laienevad ka tööhõivele, sest põhilise tegutsemisraskusega inimestest töötab vähem kui 1/2.³¹

Tähtis on suurendada puuetega inimeste kogukonna nähtavust ja haridussüsteemi tuleks kasutada nende sotsiaalse kaasamise vahendina.

Seda võiks alustada kampaaniaga, mille eesmärk on edendada paremat suhtumist puuetega inimestesse, näiteks õpetades koolides ja töökohtadel viipekeelt kui olulist lisaoskust. EL võiks pakkuda puuetega tudengitele tagatud kohti Erasmus programm osalemiseks.

²⁹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Puuded tööealise elanikkonnas), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (kasutatud juunis 2018)

³⁰ Euroopa Komisjon, „Disability statistics - access to education and training“ (Puudestatistika – juurdepääs haridusele ja koolitusele), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics_-_access_to_education_and_training (kasutatud juunis 2018)

³¹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Puuded tööealise elanikkonnas), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (kasutatud juunis 2018)

INTERVJUU

Peame mõtlema teistmoodi viisile, kuidas me käsitleme linna ja maapiirkondade erinevust. Erinevused iseenesest ei pruugi olla polariseerunud, vaid pigem kontinuum, sest iga maapiirkond on erinev ja sellel on erinevad probleemid, mis nõuavad oma ainulaadseid lahendusi, mitte sellele tavapärase põllumajandusliku rolli omistamist. Maapiirkondades usutakse sageli, et nad on üleilmastumise edust välja jäetud.

Maapiirkonnad peaksid leidma oma niši, kus neil on konkurentsieelis, ja neid tuleks selle arendamisel toetada. Muidugi tuleks poliitikaga luua selleks stiimuleid nii taristu abil kui ka edendades innovatsiooni ja koolitamist. See peaks hõlmama üleminekut toetuspõhiselt lähenemisviisilt võimaldavale lähenemisviisile. Samaselt peaksid sõltumatud omavalitsused olema võimelised looma partnerlussuhteid, et üheskoos poliitikal reageerida.

Guillaume Lecaros de Cossio,
OECD

40. LUUA ÜLEMINEKUMAJUTUS

Töörühmas kõlanud mõte

Sooviksin näha, et EL sekkuks noorte abistamiseks üleminekuperioodil, kui nad liituvad üürituruga. Olenevalt linna- või maapiirkonnast nõuab see erinevat käsitlusviisi. Linnapiirkondades on küsimus eluasemete kättesaadavuse asemel sageli üürihindades, mistõttu võib lahendus sisaldada teatavas vormis sotsiaaleluruume, mille üürihinnad on esialgsel perioodil piiratud.

Noorte tööpuuduse määr püsib Euroopa teatavates osades endiselt kõrgel, samal ajal teenivad töömaailma sisenejad oluliselt vähem kui nende ülemused, kuna nad peavad tulema toime üürihindade järskude tõusudega. Vanematekodust väljakolimine on noorte jaoks, kes soovivad ise otsustada ja iseseisvad olla, kujundav samm, kuid eluaseme- ja üürirg on ülimalt pärssiv.

Maapiirkondades on noorte jaoks probleem noorte vajadustele sobivate taskukohaste väikeste eluasemete puudus. Ma sooviksin, et maapiirkondadesse ehitataks üleminekuaja kortereid, mis pakuksid noortele vanematekodu alternatiivina tõhusa, väikese eluaseme üürimise võimalust.

See tooks paljude noorte jaoks tõelise muutuse ja lahendaks noorte tööpuuduse kui ühe püsivama probleemi.

NOORTEFOORUMI KOMMENTAARID

RIKKAD JA VAESED

Majandus- ja finantskriis on möödas ja tööhõive jälle taastunud või nii vähemalt räägitakse. Kuid noortel on oht kehvemini toime tulla kui nende vanemad. Noorte töötus on endiselt kaks korda suurem kui ELi keskmine. Kuidas me saame tagada, et sotsiaalne Euroopa muutub kõigi noorte, sealhulgas kõige haavatavamate jaoks enamaks kui sõnad ja saaks tegelikkuseks? Euroopa noortefoorum võitleb kvaliteetsete töökohtade eest, tasustamata praktika keelamise ning kõigi sotsiaalhoolekande süsteemide tagamise eest.

On selge, et noortel, kellest on saanud kõige suurema vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riskiga rühm, lasub Euroopa Liidus (EL) suureneva ebavõrdsuse koorem. Kuigi Euroopa poliitilises tegevuskavas on noori puudutavaid küsimusi üha rohkem, keskendatakse sekkumismeetmed liiga sageli üksnes noorte töötuse kõrge määra alandamisele. Siiski olid majanduslikud õigused üritusel YO!Fest ja Euroopa noorteüritusel 2018 vaid üks vestluse mõõde. Noored tulid kokku, et arutada lisaks tööhõivele sotsiaalse kaasamise valdkondade, näiteks tervishoiu ja eluaseme kättesaadavuse ning kaasatuse üle. Tunnistati, et noored ei ole ühtne rühm; neil on erinevad vajadused, taust ja kogemused, mis mõjutavad nende suutlikkust oma sotsiaalseid ja majanduslikke õigusi täielikult teostada.

Noorte üritusel YO!Fest ja Euroopa noorteüritusel peetud arutelud kajastasid vajadust investeerida pärast aastaid kestnud majanduse ja rahaliidu tugevdamisele keskendumist sotsiaalsemasse Euroopasse. 17. novembril 2017 kuulutas EL välja Euroopa sotsiaalõiguste samba, mis koosneb tänapäeva Euroopa õiglase tööturu ja sotsiaalhoolekande süsteemide 20 peamisest põhimõttest ja õigusest. Sammas hõlmab paljusid põhimõtteid, mis mõjutavad noori, näiteks juurdepääs sotsiaalkaitsele, õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ning piisavad miinimumpalgad.

Sammas on samm õiges suunas, kuid EL peab keskenduma järgmisele, tagamaks et noortel on võimalik pääseda vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest.

Vajame kaasavamaid haridussüsteeme. Euroopa koolisüsteemid ei suuda üldiselt kehvadest oludest pärit noori (nt roma noori, puuetega noori, noori pagulasi jne) kaasata. Sotsiaalne Euroopa ei saa tegelikkuseks, kui me ei taga, et igaühel, hoolimata tema taustast, on juurdepääs tasuta, õppijakesksele haridusele, mis võimestab noori kui aktiivseid kodanikke ja õiguste omajaid. See tähendab ka suuremaid investeeringuid, et paremini tunnustada mitteformaalse hariduse ja mitteformaalse hariduse pakkujaid, näiteks noorteorganisatsioone, kes on olnud tõestatud edukad nendeni jõudmisel, kelleni formaalne haridus ei küüni.

Vajame kvaliteetsemaid koolitusvõimalusi. Riigi tasandil on vaja suuremaid jõupingutusi, et võtta vastu ja rakendada õigusakte, millega reguleeritakse paremini ametipraktikat ja õpipoisiõpet kooskõlas Euroopa noortefoorumi ametipraktika ja õpipoisiõppe kvaliteedihartaga. See tagaks võrdse juurdepääsu kvaliteedistandarditele vastavatele koolitusvõimalustele ja seetõttu võib see saada sisuliseks teeks tööhõive juurde.

Peame investeerima noorte suutlikkuse iseseisvuda ja sõltumatuks muutuda. See tähendab, et kättesaadavad eluasemed ja varajane sekkumine kodutuse vastu võitlemiseks peaksid olema peamised poliitilised prioriteedid; samuti üldine tasuta juurdepääs kvaliteetsele tervishoiule, mis ei sõltu seksuaalsest sättumusest, päritolust, hariduslikust, tööalasest või elaniku staatusest.

Peame töö muutuva olemusega paremini kohanduma. Noori sunnitakse üha rohkem mittestandardsetesse tööhõivesse, näiteks tööajata leping või mittevabatahtlik ajutine või osalise tööajaga töö ja töötamine fiktiivsest füüsilisest isikust ettevõtjana. See mõjutab nende võimalust pääseda ligi töötajate põhiõigustele, nagu haiguspuhkus või tasustatud puhkus. Tööõigust käsitlevad õigusaktid peavad olema ajakohased, et vastata uutest töövormidest tulenevatele probleemidele.

Peame parandama sotsiaalkaitse kättesaadavust. See on noorte vaesuse vähendamise lahendus, sest sotsiaalhoolekande süsteemid ei kajasta sageli noorte tööturu tegelikku olukorda ja juurdepääs on tihti seotud varasema töö või tööalase staatusega. Sotsiaalkaitse peab olema noortele kättesaadav, võttes arvesse, millist tööd noored teevad, näiteks praktika, õpipoliisõpe ja tasustamata töö.

Peame loobuma noortele miinimumpalga maksmise poliitikast. Noorte miinimumpalk on diskrimineeriv ja on vastuolus võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõttega. EL peaks võtma vastu ELi soovitusel piisava miinimumpalga kohta, julgustades liikmesriike noorte miinimumpalka kaotama.

Peame kaasama noored majandusliku ja sotsiaalse tõrjutuse vastasesse võitlusesse. Noorteorganisatsioonidel ja noorte juhitud struktuuridel on hea võimalus noorte vajadusi mõista ja neil on kogemusi haavatavate rühmadeni jõudmisel. Investeeringud noorteorganisatsioonidesse ja nende aktiivne osalemine noori mõjutavate poliitikasuundade ja programmide väljatöötamises, rakendamises, seires ja hindamises on kõige tulemuslikuma poliitika saavutamiseks ülioluline.

Ükski neist ei ole saavutatav ilma piisavate rahaliste vahendite eraldamiseta samaaegselt poliitiliste ettepanekutega riiklikul ja ELi tasandil. Järgmine ELi eelarve on oluline võimalus tõestada, et noored on poliitilise tegevuskava prioriteet, ning piisavalt investeerida poliitikasse ja programmidesse, mille eesmärk on noored vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest välja aidata. Rahalised vahendid peavad põhinema selgel strateegial, et toetada sotsiaalõiguste samba rakendamist, ning on ülioluline, et noored kaasataks kõikidesse eelisvaldkondadesse.

Pärast aastaid kestnud kokkuhoiumeeteid on suurenev ebavõrdsus avaldanud ELile märkimisväärseid tagajärgi. See on mõjutanud meie sotsiaalset ühtekuuluvust, õhnanud usaldust poliitiliste institutsioonide vastu ning pannud pettunud populismi ja äärmusluse poole pöörduma. Euroopa noored nõuavad oma õiglast osa. Meil on aeg edendada sotsiaalset Euroopat ja investeerida noortesse.

3. KOOS JA LAHUS

Tugevama Euroopa poole

Euroopa Liit kõigi oma hüvede ja katsumustega on olnud meie põlvkonna kujundaja. Enamik Euroopa noortest vaevuvad elu enne ELi.

Sellegipoolest on märkimisväärne hulk noori eurooplasi, kes toetavad erakondi ja liikumisi, kus soovitakse Euroopa integratsiooni arengus tagasi liikuda. Peame liiga tihti iseenesestmõistetavaks seda, mida EL viimaste aastakümnete jooksul saavutanud on. See kehtib kõikide põlvkondade puhul.

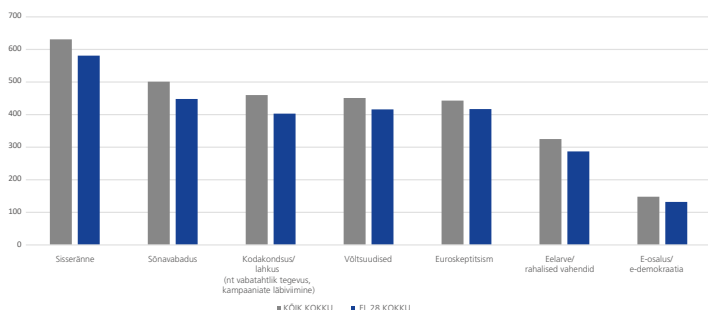
Paljud noored ei tee aga vahet Euroopa ühiskonna ja Euroopa-välise ühiskonna vahel, kuna neil ei ole olnud võimalik kogeda neid mõlemat. Lisaks sellele varjutakse erinevate Euroopa riikide valitsustes tihti ELi taha ja üritatakse jätta vaidlusi ja lahkarvamusi tekitavad küsimused ELi otsustada. Selline pidev süüdistamine toob osaliselt liikmesriikide tõttu kaasa negatiivse kuvandi kujunemise EList.

ELi ja selle liikmesriikide vähene enesetuvustus ja -kaitse on näidanud, et blokil on raskusi Euroopa projekti viimastel aastatel mõjutanud probleemide ja olukordade ennetava lahendamisega.

Peame arvestama sellega, et ELil on teatavad nõrkused. Liidus puudub kõiki Euroopa kodanikke hõlmav sotsiaalkaitseliit ja sel on raskusi kodanike seas rahvusest sõltumatu võrdõiguslikkuse tagamisega. Sellegipoolest on Euroopa Liit toonud ka vaieldamatut kasu, nagu rahu, üksteise mõistmine, jõukus ja võimalus avastada Euroopat ja selle eriilmelisi kultuure.

Kokkuvõttes on EL eurooplastele nii palju andnud, et on murettekitav kujutleda kahju, mis kaasneks liidu lagunemisega. Peame eri riikidest ja vanuserühmadest inimesi ühendama ja edendama eraldatuse asemel suuremat ühtsustunnet.

KOOS JA LAHUS. OLULISIMAD PROBLEEMID, MILLEGA NOORED EUROOPLASED SILMITSI SEISAVAD

Instagram: @st_tirano

EUROOPA TULEVIK

Brexit on kerkinud esile ühena enim lahtarvamusi tekitavatest teemadest mitte ainult Euroopa noorteüritusel, vaid kogu Euroopa Liidus. Arvamused sellel teemal lahknevad: osad on seisukohal, et Brexit muudab ELi tugevamaks, teised kardavad, et see on liidu hävinguks.

Brexit näitas teistele liikmesriikidele, et populismi võit valimistel on reaalne oht. Selline tegelikkus peaks avama inimeste silmad ja muutma nad teadlikuks populismiga kaasnevatest ohtudest ning julgustama neid selle vastu võitlema. Teisalt on võimalik järeldada, et Brexit annab julgust teistele lahkumisliikumistele. Ühendkuningriigi ja selle pagulaspoliitika võimalik edu võib tuua kaasa sellise lähenemisiivi toetuse suurenemise, millel omakorda oleks tõsine negatiivne mõju ELile, viies võimaliku struktuurse lagunemiseni.

Euroopa tulevik ei tähenda aga vaid liikmete lahkumist. Olulisi küsimusi tõstatavad ka suhted Türgiga ja teised uued ühinemised ELiga. Käimasolevad läbirääkimised riikidega, mis ei järgi põhilisi inimõiguste põhimõtteid, viivad usaldusväärsuse ja usalduse kadumiseni.

Viimastel aastatel on EL erinevate Euroopat kimbutanud probleemsete välisküsimuste tõttu tundnud vajadust saada liitlaseks ja luua sidemeid erinevate riikidega, kes ei järgi alati samu põhimõtteid.

Tuleb luua uued ja õiglasemad lepingud. Brexiti-järgne suhe Ühendkuningriigiga peab olema mõlemale osapoolle võimalikult tulus ning suhet Türgiga tuleb tihendada, et tagada uued tugevad sidemed väljaspool Euroopat.

Euroopa tuleviku üle tõepoolest alles otsustatakse ja noored väljendasid selgelt, kuidas nemad tugevamat, põhimõttekindlamat ja õiglasemat liitu ette kujutavad.

41. TAGADA HARIDUSVÕIMALUSED ÜHENDKUNINGRIIGIS PÄRAST BREXITIT

Sorana ja Ian

EL ja Ühendkuningriik peaksid leppima kokku haridussüsteemi raames koostöö jätkamises ja võimaldama Erasmuse programmi jätkumise. Seeläbi oleks briti üliõpilastel jätkuvalt võimalik Euroopas õppida ning vastupidi. Lisaks sellele peaks Ühendkuningriigi õppejõududel olema võimalus ELis töötada ja ELi kolleegidega koostööd teha.

Üks noorte suurtest hirmudest on see, et Brexiti tingituna võivad üliõpilased kõrgemate õppemaksude ja viisaprobleemide tõttu kaotada võimaluse Ühendkuningriigis õppida. Noored on seisukohal, et seda küsimust tuleb võtta tõsiselt, kuna meid ähvardab oht luua süsteem, mis ei ole kasulik kummalegi osapoolle.

Ühendkuningriik on juba võtnud kohustuse osaleda Erasmuse programmis kuni 2020. aastani ehk pärast seda, kui Ühendkuningriik on EList lahkunud, kuid tuleb teha sellele enam tagamaks, et tegu oleks pikaajalise lahendusega. Noored on mures Brexiti tagajärgede pärast ja selliste meetmete võtmine hajutaks nende kartusi.

42. LUUA EUROOPA PAGULASPÄEV

Sérgio

Euroopa põgenikepäeva loomine saadaks olulise sõnumi, mis aitaks tagada avatuma ja ausama arutelu selle kohta, mis toimub varjupaigataotlejatega Euroopas, ja rändeteemadel üldiselt. Peame inimeste suhtumist muutma ning rändepäev võib osutada kindlaks seisukohavõtuks, arvestades sündmusi, mis toimusid enne liidu loomist, kui sõjapiirkondadest põgenejateks olid eurooplased.

Viimase aja sündmused on näidanud, et osadel juhtudel saavad ksenofoobsed ja rassistlikud väited suurema meedia ja valijate tähelepanu osaliseks. Seepärast peab EL tegema midagi positiivset, et võidelda selle valitseva narratiivi vastu.

Üritus toimuks samal põhimõttel nagu Euroopa päev, mida ELi institutsioonid kõikides liikmesriikides tutvustavad ja mille käigus institutsioonid koostöös kohaliku meediaga ürituste ja vestluste abil teadlikkuse suurendamisega tegelevad. Kasutades liikmesriikides asuvate esindajate võrgustikku ning kontakte kolmandas sektoris, võiks EL astuda tõelisi samme pagulaskogukonna kaasamise suunas ning algatada üleeuroopalise vestluse ja luua arusaama sellest, mida tähendab olla pagulane ja kuidas meil ühiskonnana on võimalik rändevoogudega toime tulla.

43. INVESTEERIDA VÄLISABISSE JA KASUTADA DIPLOMAATIAT RÄNDEVOOGUDE PEATAMISEKS

Ruben

Noored on teadlikud surveteguritest, mis rännet ELi põhjustavad. Inimõigused ja austus pagulaste vastu on käesoleva kriisi lahendamise seisukohast määrava tähtsusega. Teen ettepaneku rakendada kahest osast koosnevat lahendust, mis hõlmab humanitaarabi pakkumist ELis ja selle ümbruses asuvatele laagritele ja välisabi osutamist organisatsioonidele päritoluriikides.

Praegu valitseb olukord, kus pagulased on sunnitud põgenema kodusõdade ja muud laadi rahutuste, näiteks põua ja haiguspuhangute eest ning tulema varjupaiga leidmiseks ELi. Isegi pagulaslaagrites ei ole nad aga alati kaitstud. Seepärast peame eraldama vahendeid selleks, et tagada pagulastele ELi saabudes turvaline elamiskõlblik majutus.

Ainuüksi selle tegemine ei tähenda aga, et probleem oleks lahendatud. Peaksime kaaluma ka rahaliste vahendite suunamist Euroopa äärealadel asuvatesse pagulaslaagritesse, et aidata neid turvaliseks muuta, ning leidma diplomaatilisi ja välisabi pakkumisega seotud lahendusi selle ebaseadusliku rände algpõhjuseks olevate tõuketegurite kaotamiseks.

45. LUUA RÄNDAJATE JA EUROOPLASTE ÜHENDAMISE VABATAHTLIK SÜSTEEM

Joao

Minu ettepanek on seada sisse süsteem, mille raames eurooplased saavad vabatahtlikult lasta ennast kokku viia sisserändajaga ja aidata tal ELis kohaneda. Uude kohta saabumine võib olla raske. Abivalmis vabatahtlik oleks uutele saabujatele abiks bürokraatlike takistuste ületamisel, selle asemel et suunata saabujad ülekoormatud sotsiaalteenuste poole.

Euroopa tulevik sõltub uutest saabujatest, arvestades meie demograafilisi suundumusi seoses kasvava eaka elanikkonna ja madala sündimusega. Inimeste aitamine, et nad tunneksid, et nad on teretulnud, ja oleksid osa meie ühiskonnast, on seejuures otsustava tähtsusega.

Selle edendamiseks võiks kaaluda erinevaid stiimuleid, kuid programmi nähtavuse ja kasutamise suurendamiseks võiks see saada ka Euroopa solidaarsuskorpuse juhtprogrammiks.

44. ERGUTADA ROHKEM VAHETUSI EUROOPA JA TÜRGI VAHEL

Malgorzata ja Timon

Sellised kogemused nagu Euroopa vabatahtliku teenistuse ja Euroopa solidaarsuskorpuse tegevuses osalemine võivad olla õpetlikud. Türgi noored on Euroopast huvitatud ja kui EL sellele reageerib, pakkudes neile selliseid võimalusi nagu nimetatud programmid, võib see pikas plaanis kõigile kasu tuua. Teen ettepaneku julgustada Euroopa ja Türgi vaheliste vahetuste hulga suurendamist.

Euroopa Liidu ja Türgi vahelised poliitilised suhted on praegu keerulises etapis. Kodanike igapäevaelu ei ole aga kuigi erinev. Noortele eurooplastele tuleks pakkuda võimalust suhelda meie lähinaabritega, et üksteist mõista ning võidelda negatiivsete tunnete ja teabepuuduse vastu üksteise kultuuri kohta, see võib aidata aja jooksul olukorda muuta.

Türgis on juba olemas Erasmuse programmid, kuid suhteid oleks võimalik tugevdada, pakkudes üliõpilastele eri-vahetusprogramme, mis sarnaneksid Türgi ja Saksamaa vahelise noorte vahetusprogrammiga.³²

46. TUGEVDADA VÄLISPIIRE JA ANDMETE JAGAMIST

Anssi

Kuigi meil on kohustus toetada abi vajavaid rändajaid, kes üritavad Euroopasse jõuda, peame mõtlema ka sellele, et meil oleks kasutusel toimiv süsteem selle abi koordineerimiseks ning tugevad välispiirid korra tagamiseks.

Üks ELi peamisi põhimõtteid on liikmetevaheline solidaarsus. Selle kohaselt võiksid sisserändajad asuda elama sinna, kus osa nende perekonnaliikmetest juba asuvad, ja lõppeks ebaõiglane olukord, kus teatavad riigid võtavad vastu rohkem pagulasi kui teised. Selline lähenemiseviis võimaldaks sisserändajaid ka paremini ühiskonda integreerida, looks võimaluse tagada neile asjakohane haridus ja aitaks neil tööturule siseneda.

Praegu kehtiv süsteem, mille kohaselt sisserändajaid võetakse vastu vaid osades riikides vabatahtlikkuse alusel, selgelt ei toimi. Rändeprobleemide lahendamiseks inimõigusi austaval viisil on vajalik suurem solidaarsus ja ühtekuuluvus Euroopas.

INTERVJUU

Kas sa arvad, et Euroopas toimub praegu üha suurem eraldumine või muutub Euroopa ühtsemaks?

Sellele küsimusele on väga keeruline üht- või teistpidi vastata. Brexit on kummutanud müüdi, et Euroopa on muutumas ühtsemaks rindeks ja see on sundinud ELi võtma arvesse tõsiasja, et areng võib toimuda nii edaspidises suunas kui ka vastupidi. Kuigi Brexit tähendab eraldumist, võib see teatud mõttes olla Euroopa projektide jaoks ka ühendavaks jõuks ja panna meid mõtlema sellele, mida me nüüd selleks teha saame, et inimesi ühendada. Oht, et liit võib laguneda, on tõeline ja ma arvan, et võib-olla aitab see tegelikult selgust luua.

Enne referendumit pidasid paljud seda iseenesestmõistetavaks, et Ühendkuningriik on ELi osa, isegi need inimesed, kes olid ELi suhtes väga skeptilised. Kuigi Brexit ei ole positiivne, oli üheks selle huvitavaks ja võimalik et positiivseks tulemuseks see, et Euroopa-meelsed olid sunnitud Ühendkuningriigis oma seisukohta põhjendama ja see ühendas neid, sundides neid sõnastama seda, mida eurooplaseks olemine tähendab.

Olivia Elder,
doktorant Cambridge'i ülikoolis

EUROOPA PARLAMENDI 2019. AASTA VALIMISED: NOORTE VALIMISAKTIIVSUS JA VALIMINE

Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimistest saab otsustava tähtsusega hetk ELi lähiajaloo. Statistika näitab, et valimisaktiivsus on järsult langenud³³.

Seda suundumust tuleb muuta. Valimistel hääletamata jätmisega näitavad inimesed üles vähest huvi Euroopa poliitika vastu, mis õhustab kogu projekti kui terviku demokraatlikku autoriteeti. Eelkõige noorte hulgas levib üha enam eeldus, et nende hääl ei ole oluline.

Noorte valimisosaluse suurendamine ei ole lihtne: noored peavad tundma, et nende hääl on oluline ja et seda väärtustatakse. Peame inimesi veenma võtma vastu otsust valimispäeval oma häält andma ja seepärast peame muutma hääletamise lihtsamaks ja ligipääsetavamaks. EL peab teadvustama oma puudulikku edendustööd ja sellega tegelema.

47. JULGUSTADA NOORI VALIMISTEL KANDIDEERIMA

Tristan

Miks mitte julgustada noori valimistel kandideerima, et muuta EL nooruslikumaks ja elavamaks?

Madal valimisaktiivsus ei ole tihti mitte põhjus, vaid sümptom. Mõned Euroopa Parlamendi liikmed loodavad naasta oma kuuendaks ametiajaks – see loob kuvandi iganenud ja elukaugest EList, mis ei esinda täielikult ühiskonda, kus ta valitakse, eelkõige noori inimesi.

Selle vastu oleks võimalik võidelda, julgustades fraktsioone kehtestama nooremate kandidaatide kvoodi. Lisaks sellele võiks Euroopa Parlament luua spetsiaalse komisjoni, mis keskendub noortele kodanikele ja ELi tulevikule. Noored nõuavad ELi, mis näitab üles hoolimist.

See idee esitati ka 2016. aasta Euroopa noorteüritusel, mis viitab sellele, et noored näevad selles endiselt lahendust, mida tuleks tõsiselt kaaluda.

49. ALGATADA IGA-AASTANE ELI JUHTIDE JA NOORTE VAHELINE KÜSIMUSTE JA VASTUSTE VOOR

Valerie

Minu ettepanek tihedama suhtluse edendamiseks noorte ja poliitikute vahel on luua iga-aastane küsimuste ja vastuste voor Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu juhtide vahel, mida võiks erinevate sotsiaalmeediakanalite vahendusel, näiteks Facebook Live'i abil, reaalselt üles kanda. Küsimused võiksid pärineda noortelt kogu Euroopas ja neid võiks ELi juhtidele esitada valitud rühm noori.

Hiljuti toimunud kuulamine Mark Zuckerbergiga tõi Euroopa Parlamendile kui institutsioonile palju tähelepanu. Kui selliseid sündmusi sotsiaalmeedias hästi reklaamida, võib olla võimalik jõuda uute sihtrühmadeni. Noored ei hoidu loomu pooldest osalemast, me vajame lihtsalt võimalusi oma arvamuse avaldamiseks!

See aitaks ELi institutsioone tutvustada ja tagaks suurema ligipääsetavuse ning näitaks, et EL hoolib sellest, mis noortel öelda on. Seda üritust võiks koguni korraldada koostöös noorteorganisatsioonidega, et tagada täielikult noortele keskenduv üritus.

48. KASUTADA NOORTE HÄÄLETAMISEST TEAVITAMISEKS SOTSIAALMEEDIAT

Giulia

Minu idee on kasutada ära sotsiaalmeediaplatforme, et teavitada noori sellest, miks on oluline valimas käia, kuidas nad saavad ennast registreerida ja kus nad saavad oma häälte anda.

Harjumuspärased reklaamivormid, näiteks reklaamitahvlite kasutamine ja tele- ja raadioreklaamid ei jõua enam noorteni. Reutersi Ajakirjandusõpingute Instituudi (Reuters Institute for the Study of Journalism) uuringud viitavad sellele, et 51% inimestest, kellel on juurdepääs internetile, kasutavad sotsiaalmeediat uudisteallikana³⁴, mida kontrollib omakorda teatav kajakamber. Poliitikas osalevad inimesed näevad oma sotsiaalmeediakanalites suurema tõenäosusega poliitilisi üleskutseid.³⁵

Üks viis selle muutmiseks oleks algatada ajutised sotsiaalmeediakampaaniad Facebookis, Twitteris, Instagramis ja Snapchatis. Seda võiks teha erinevate fraktsioonide kaasamise kaudu, et nad kasutaksid ära oma võrgustikke ja levitaksid ühist sõnumit, millega rõhutatakse, et nooremate põlvkondade valimistel osalemine on oluline.

³³ Statista, „Voter turnout in the European Parliament Elections in the European Union (EU) from 1979 to 2014“ (Valimisaktiivsus Euroopa Parlamendi valimistel Euroopa Liidus (EL) aastatel 1979–2014), <https://www.statista.com/statistics/300427/eu-parliament-turnout-for-the-european-elections/> (kasutatud juunis 2018)

³⁴ Reutersi Instituut, Oxfordi Ülikool, „Digital News Report 2017“ (2017. aasta raport digitaalsete uudiste kohta), https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf, lk 10 (kasutatud juulis 2018)

³⁵ BBC, „Social media ‘outstrips TV’ as news source for young people“ (Sotsiaalmeedia edestab noorte jaoks uudisteallikana televisiooni), <https://www.bbc.com/news/uk-36528256> (kasutatud juunis 2018)

50. KEHTESTADA NOORTELE VALIMISTEL KANDIDEERIMISEKS ÜHTNE VANUS

Sam

EL peaks kehtestama ühtse vanuse, millest alates noored kogu Euroopas võivad Euroopa Parlamendi valimistel kandideerida. Sellel võib olla mõju ka liikmesriikide valimistele, kuhu need muutused samuti lõpuks üle kanduma võivad hakata.

Noored ei osale poliitikas osaliselt seetõttu, et nad näevad harva oma eakaaslast või sarnases vanuses poliitikutid rahvaesindajatena valituks osutumas. Üks probleemidest on see, et ei ole kehtestatud ühtset üleeuroopalist kandideerimisiga. Samal ajal kui osades riikides on Euroopa Parlamendi valimistel võimalik kandideerida alates 18. eluaastast, on nõutav vanus osades riikides koguni 24 aastat.

Euroopa Parlamendi liikmed ja ELi institutsioonid peaksid julgustama liikmesriike viima sisse vajalikud muudatused noorte mõjuvõimu suurendamiseks.

52. KEHTESTADA EUROOPA VALIMISTEL HÄÄLETAMISE VANUSE ALAMPIIRIKS 16 ELUAASTAT

Ella

Peaksime kaaluma Euroopa Parlamendi valimistel valimisõigusliku vanuse langetamist 16. eluaastani. Samuti võiks see olla seotud intensiivsema poliitilise haridusega koolides. Kui noortele selgitatakse valimistel osalemise olulisust ja varsti pärast seda avaneb neil võimalus seda õigust kasutada, võib see tuua kaasa kõrgema valimisaktiivsuse.

Näited selle lähenemisviisi toimimisest on juba olemas. 2014. aasta Šoti iseseisvusreferendumil anti hääletusõigus ühekordselt ka 16-aastastele, kuna leiti, et hääletus mõjutab tõenäoliselt nende kogu ülejäänud elu.

Noored valijad ei valmistanud pettumust ning uuringute kohaselt andsid oma hääle 75% 16- ja 17-aastastest, mis tähendab, et nende valimisaktiivsus oli kõrgem kui 18–24-aastaste ja 25–34-aastaste seas.³⁶

³⁶ Euroopa Nõukogu, „Report for the Council of Europe E-Voting in the 2005 local elections in Estonia“ (Aruanne Euroopa Nõukogule. E-hääletamine Eesti 2005. aasta kohalikel valimistel), https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/E-voting/CoE_Studies/FinalReportCOE_EvotingEstonia2005_en.asp (kasutatud juulis 2018)

³⁷ What Scotland Thinks, „So how many 16 and 17 year olds voted?“ (Kui paljud 16- ja 17-aastastest hääletasid?), <http://blog.whatscotlandthinks.org/2014/12/many-16-17-year-olds-voted/> (kasutatud juulis 2018)

51. TÄIUSTADA VALIMISAKTIIVSUSE ERGUTAMISEKS E-HÄÄLETUST

Richard

Peaksime võtma kasutusele üleeuroopalise e-hääletamise, et tagada, et Euroopa Parlamendi valimistel hääle andmine oleks võimalikult lihtne ja ligipääsetav.

Valimiste madal osalusmäär näitab tihti valijate üha suuremat pettumist poliitikas. Rahvast täis või raskesti ligipääsetavad valimisjaoskonnad võivad valijaid heidutada ja panna neid valimast loobuma, selle asemel et hääle andmiseks pikkades järjekordades oodata või pikki vahemaid läbida.

Võime õppida väärtuslikest kogemustest, mida on kogunud Eesti, juhtiv riik seoses infotehnoloogia ja interneti kasutamisega era- ja avalikus sektoris. Eesti on ainus Euroopa riik, kus ligipääs internetile on seaduste kohaselt sotsiaalne õigus. Üle 54% elanikkonnast kasutab internetti, 34%-l leibkonnadest on kodus arvuti ja 82% kodustest arvutitest on internetiühendusega.³⁶

Eestis on e-hääletamist kasutatud mitmetel valimistel ja valimisaktiivsus suurenes mõnevõrra. Hoolimata õiguslikest takistustest võiks seda lähenemisviisi rakendada noorte valimisaktiivsusega seotud probleemidega tegelemiseks üleeuroopalisel tasandil.

Sarnaselt ettepanekuga pakkuda noortele rohkem võimalusi valimistel kandideerimiseks oli ka e-hääletamise küsimus 2016. aastal kuum teema, mis näitab seda, et noored näevad selles olulist lahendust, mida tasub tõsisemalt kaaluda.

53. KASUTADA HÄÄLETAMISE KOHTA TEABE JAGAMISEKS ETTEVÕTJAID JA ÄPPE

Kenny

EL peaks koordineerima oma kampaaniad eraettevõtetega, et muuta poliitika huvipakkumaks. Näiteks Ühendkuningriigi 2017. aasta valimiste ajal saadeti Uberi kaudu laiali teavitused sõnumiga „Don't be a passenger in what happens in your life. Vote now.“ („Ära lase teistel otsustada, kuhu sõit sind viib. Mine valima.“)³⁸

Paljud ei ole kas valimiskorrast teadlikud või on otsustanud täielikult poliitikasse sekkumisest loobuda. Kindlal päeval oma lemmikrakendusest lihtsa meeldetuletuse saamine võib valimisaktiivsust mõjutada.

Euroopa Parlamendil on ainulaadne võimetus kasutada oma mainet, et alustada organisatsioonidega läbirääkimisi valimiste reklaamimise kohta. Julgustades rakendama valimiste suhtes koostöö põhinevat lähenemisi, saab enda hääle andmisest tõeliselt ühiskondlik tegevus, mitte midagi, millega igaüks tegeleb omaette.

³⁸ Birmingham Live, „Local elections 2018: Uber offering free rides to ensure wheelchair users can vote“, (Kohalikud valimised 2018: Uber pakub tasuta küüti, et ratastoolis inimesed saaksid valimas käia), <https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/local-elections-2018-uber-offering-14604401>
<https://en.annahar.com/article/799240-elections-2018-uber-announces-election-day-promo-code> (kasutatud juunis 2018).

INTERVJUU

Mida poliitilised juhid saavad ette võtta, et julgustada noori valimistel osalema ja olema protsessi kaasatud?

Seoses Euroopa Parlamendi valimistega, eelkõige kuna seal on noorte valimisaktiivsus üldjuhul madalam, leiän ma, et initsiatiiv peab tulema noortelt endilt. Praegu valitseb paljude noorte hulgas võimuladviku suhtes suhtumine, et nad ei kavatse alluda Brüsseli korraldustele. Olen oma riigis [Iirimaal] olnud tunnistajaks sellele, kuidas pärast teatavaid referendumitulemusi kerkivad esile suurepärased võrgustikud, mis omavahel koostööd teevad, üksteist toetavad ja olukorda muudavad. Suur hulk liri inimestest, rohkem kui varem, on nüüd valijatena registreerunud, mitte sellepärast, et nende vanemad neil seda teha palusid, vaid kuna seda tegid nende eakaaslased.

Mul on viis last ja üks mu tütardest aitas mu nooremal tütre end valijana registreerida ja viis ta isegi kohalikku politseijaama vajaliku templit saama, nii et seda ei teinud mina. Noor aitas noort. Sellegipoolest saavad valitsused loomulikult suurendada teadlikkust Euroopa Parlamendi valimistest ja rõhutada, kui olulised need on. Aastaid tagasi need seda ei olnud ja inimesed läksid valimisjaoskondadesse vaid selleks, et oma valitsusele koht kätte näidata, see ei huvitanud neid. Euroopa Parlament on viimastel aastatel aga tunduvalt võimsamaks muutunud: parlament võtab koos liikmesriikidega vastu õigusakte ja valib Euroopa Komisjoni presidendi. Parlamendi koosseisu kuuluvad vasakpoolsed, parempoolsed, vasaktsentristid ja paremtsentristid ja selles seisnebki Euroopa tulevik. See sõnum peab inimesteni jõudma, kas siis valitsuste endi või kodanikuühiskonna jõudude kaudu, kuid ma leiän, et kui noored sellega ise tegelevad ja omavahel koostööd teevad, on sellel suurem jõud.

Emily O'Reilly,
Euroopa ombudsman

OSALUS JA KODAKONDSUS

Väärtused moodustavad ühe Euroopa Liidu peamistest alustaladest ning on kõiki Euroopa kodanikke ühendavaks sidusaineks kogu kontinendil. On oluline arvesse võtta, et ELi arvukate liikmesriikide kultuurid on erinevad, neis räägitakse eri keeli ja nende kogemused ajalooliste sündmustega, näiteks teine maailmasõda, on erinevad. Nüüd moodustavad need liikmed tervikuna Euroopa ühiskonna. EL rõhutab põhiõiguste hartas kuut punkti, mida tuleb austada ja mida kõik liikmesriigid peavad järgima: austus inimväärikuse, vabaduse, võrdõiguslikkuse, solidaarsuse, kodanike õiguste ja õigusemõistmise vastu.

Need väärtused on osa Euroopa eripärist ja sellest, mida tähendab olla eurooplane. Nende eiramine on samaväärne Euroopa aluspõhimõtete hülgamisega.

Pagulaskriisi puhkemisega sai integratsioonist meie ühiskonna peamine proovikivi. See teema põhjustas kogu Euroopas vaidlusi ja tekitas kodanike hulgas lahkavamusi: paljud toetasid pagulaste integreerimist, samas kui teised toetasid suletud piire.

Euroopa kodanikuks olemine nõuab vestluses osalemist. Võib olla keeruline kirjeldada seda, mida eurooplaseks olemine tähendab, kuid euroopalike väärtuste alalhoidmine on esimene oluline samm selles suunas.

54. ÜHENDADA OSALEMISE ERGUTAMISEKS EUROOPA RIIKLIKE PLATVORMIDEGA

Jan

Euroopa Parlamendi fraktsioonid peaksid tegema tihedamat koostööd vastavate fraktsioonidega liikmesriikides ja ideid sünkroniseerima, seejuures peaksid kaasatud olema ka inimesed erinevatest kogukondadest, et luua rohujuure tasandi lähenemine Euroopa poliitikale. Poliitikud peavad oma valimisringkondades üritusi korraldama ja looma tugevama sideme ELi ja Euroopa kodanike vahel.

Euroopa Liit peab panema inimesed mõistma, et EL on kõigi jaoks oluline. Ainult siis, kui neile näidatakse liidu olulisust, võtavad inimesed liitu ja selle institutsioone tõsiselt ja osalevad nende töös. Praegu tundub EL olevat kodanikukauge ja selle tulemusena tunnevad paljud, et EL ei tegele nende muredega.

Vajame detsentraliseeritud kohalikke fraktsioone, mis edastavad liikmesriikides kuulnud mured Euroopa tasandi fraktsioonidele, et seal oleks võimalik välja töötada tõeliselt üleeuroopalised poliitikameetmed, millega austatakse arvamuste mitmekesisust.

55. ARENDADA EUROOPA KODANIKUALGATUST

Andreas

Inimesed tunnevad tihti, et nende hääl ei ole kuigi oluline. See on ka üks peamistest põhjustest, miks noored ELi valimistest osa ei võta.

Seepärast peame selle demokraatia defitsiidiga võitlemiseks looma otsedemokraatia mehhanismid. Täpsemalt peaksime alustama sellisest olemasolevast mehhanismist nagu Euroopa kodanikualgatus ja seda täiustama, muutes selle ELis õiguslikult siduvaks. Šveitsi referendumite mehhanism, mis toimib sarnase protsessi alusel, oleks siinkohal heaks eeskujuks. Euroopa Kohtul peaksid olema kohtuvolitused, et tagada selle protsessi õiguspärasus. ELiga seonduvates põhimõttelistes küsimustes peaks olema võimalik korraldada Euroopa referendum, tehes seda Euroopa kodanikualgatuse menetluse kaudu.

Demokraatia tõeline tähendus seisneb rahva (demos) tahtes. Seepärast olen ma seisukohal, et kui me rahva tahet austame, austab rahvas ka poliitilist liitu. Ainult sellistel tingimustel osalevad Euroopa Liidu kodanikud tõepoolest Euroopa ühistes asjades.

56. POPULARISEERIDA KLASSIKALISI KEELI JA EUROOPA AJALUGU

Andrea

Minu mõte on edendada klassikaliste keelte, nagu kreeka ja ladina keel, ja ajaloo õpetamist kui viisi Euroopa looga paremini suhestuda.

Me kuuleme palju selle kohta, mis meid eurooplastena ühendab, ning selle kohta, et me peame looma Euroopa identiteedi, kuid neid klassikalisi keeli, mis aitasid kaasa olulise osa loomisele nendest väärtustest, mida me Euroopas tänapäeval järgime, nimetatakse tihti surnud keelteks.

EL võiks üritada toetada nende keelte ja ajaloo õpetamist noorte huvirühmades ja võib-olla toetada avalikke üritusi, kus nende teemadele keskendutakse ja mis võivad äratada noorte tähelepanu kõikjal Euroopas.

57. LUUA HARIDUSLIKU ROLLI TÄITMISEKS KVALIFITSEERITUD PAGULASTE PLATVORM

Guillemette

EL peaks tegema jõupingutusi erialase kvalifikatsiooniga pagulaste kokkuviimiseks haridussektoriga, et tuua pagulassõbralikesse organisatsioonidesse kvalifitseeritud töötajaid.

Praegu pakub algatus Science4refugees võimalust viia teaduslase taustaga pagulased kokku organisatsioonidega, kus vajatakse uusi töötajaid. See toimub portaali EURAXEES vahendusel, mis pakub teavet ja tugiteenuseid teadustöötajatele, kes soovivad oma karjääri Euroopas jätkata.

Sama lähenemisviisi võiks laiendada ka haridussektorile erinevate vabade ametikohtade täitmiseks seoses õpetamise ja teadustegevusega muu hulgas koolides, ülikoolides ja koguni ettevõtetes.

INTERVJUU

Millised on teie kogemused seoses Euroopa noorteüritusega?

CHRISTIANA: *Euroopa noorteüritusel osalemine ja Euroopa Parlamendis esinemine andis õpilastele rohkem enesekindlust ning enda avamine ja kogu Euroopast pärit uute inimestega tutvumine õpetas neile palju. Nad töötasid meeskonnana, esitledes seda, mida nad olid mitu kuud ette valmistanud. Õpilased tahtsid edastada ühtsuse sõnumit, kuna vaid ühtsetena saame me oma probleemid seljatada. Õpilaste keskmine vanus on 16–17 aastat. Nad jagasid oma energiat inimestega, kes nende etteastet Euroopa noorteüritusel jälgisid.*

SIMONA: *Me saime osa millestki, mida Euroopa teeb, ja see on väga oluline. Mu lemmikosa oli istungisaali sisenemine, erinevatest riikidest pärit inimestega kohtumine ja erinevate kultuuride nägemine. See kogemus avaldas mulle tugevat mõju ja suurendas mu teadlikkust Euroopast.*

MARY: *Kõigil Euroopa noorteürituse inimestel on suurepärane energia. Räägin kodus sellest kogemusest oma sõpradele ja julgustan neid järgmisel Euroopa noorteüritusel osalema. Õppisin siin, et kui tegutseme ühtselt, võime luua midagi kaunist.*

MARINOS: *Euroopa noorteüritusel osalemine oli minu jaoks esimene kord, kui ma reisisin Küprosest kaugemale, ja ma nautisin iga hetke. Strasbourg on imeline paik ja ma tõepoolest nautisin kogu kogemusest sellest hetkest alates, kui ma lennukisse astusin. Annaksin oma sõpradele edasi sõnumi, et on tore olla osa Euroopast, kuna siin on nii palju erinevaid kultuure erinevate rahvusköökide, keelte ja eluviisidega. Selline mitmekesisus näitab meile, et Euroopal on veel lootust.*

Christiana Petraki,

õpetaja Polis Chrysochouse lütseumis ja tehnikakoolis Küprosel ja tema õpilased (Simona Borteia, Mary Fournidou ja Marinosa)

58. KÄSITLEDA KODANIKUÕPETUSE TUNDIDES POLIITIKAT

Töörühmas kõlanud mõte

Minu ettepanek on pakkuda kõikides koolides kogu ELis poliitikaalast õpet. Kuigi haridus ei kuulu Euroopa Liidu pädevusse, peaks EL avaldama liikmesriikidele survet poliitikaalase hariduse edendamiseks. Õppekavadesse võiks lisada uue aine, mis põhineb poliitikal ning Euroopa Liidu ajalool ja jõupingutustel.

Koolides napib selgelt poliitilist haridust. Noortele vahendatakse piiratud poliitilisi teadmisi ja haridussüsteemis tuleb see viga parandada, et õpilased mõistaksid Euroopa Liidu keerukust ning seda, kuidas EL on nende elu paremaks teinud.

Seda oleks võimalik saavutada, tehes koostööd ajalehtede või teiste ajakirjandusväljaannetega. Näiteks võiks pakkuda koolidele, kus pakutakse poliitikatunde, tasuta ligipääsu mõnele veebipõhisele ajalehele.

60. LUUA LIIKUVATE KOOLIDIREKTORITE ALGATUS

John

EL võiks kaaluda koolidirektorite liikuvusalgatuse edendamist ja koordineerimist, mille raames direktorid teevad koostööd valitsuste, koolide ja kohalike sidusrühmadega kogu ELis. Nimetatud algatus tooks uusi ideid uutest allikatest, kuna seminarid ja ümarlauaarutelused korraldaksid koolijuhid. Seminarides keskendutaks noorte juhtide, õpilaste, firmajuhtide ja ettevõtjate vahelisele põhjalikule mõttevahetusele Euroopa tuleviku teemal. Neid arutelusid võiksid juhtida Euroopa Parlamendi liikmed, eksperdid või arvamusiidrid Euroopast ja mujalt.

Liikuvusalgatuses osalevad koolijuhid võiksid kasutada projekte, mille on välja valinud algatuses osalejad, et edendada poliitilises elus osalemist, muu hulgas võiks see tähendada kahekümne konkreetse projekti väljatöötamist. Noored, kes nendel seminaridel osalevad, võiksid seejärel teha aasta aega vabatahtlikku tööd koostatud projektide elluviimiseks. See võib aidata edendada kodanikuaktiivsust ja osalemist Euroopa asjades.

59. RAHASTADA NOORTE-ID-d ALLAHINDLUSTE TEGEMISEKS KULTUURIPAKADES

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks toetama kava, millega väljastatakse alla 25-aastastele noortele kaart, mis annab neile õiguse osta teatavates kultuuriasutustes, näiteks muuseumid, raamatukogud ja teatrid, soodushinnaga pilet nende külastamiseks.

Hiljuti tehtud otsus hakata pakkuma hulgale Euroopa noortele tasuta Interraili piletit võeti hästi vastu, kuid selliste algatustega tuleks jätkata. Reisides soovivad noored tihti näha külastatavate linnade vaatamisväärsusi, kuid üle jõu käivad kulud võivad seda takistada.

Soodustust tagava kaardi rahastamisega võiks EL pakkuda tuntavat kasu noorte jaoks, kes tahavad reisida ja kogeda rohkem sellest, mida Euroopa pakub.

NOORTEFOORUMI KOMMENTAARID

KOOS JA LAHUS

Euroopa tulevikku käsitlev arutelu sisaldub kõigis vestlustes ja enamasti väljendatakse, et noored peaksid olema meie juhtide huvide keskmes. Kas tegu on tühjade avaldustega või tõelise kohustuse võtmisega noortega suhelda, et kujundada meie liidu tulevikku? Et rajada ühtsem, jõukam, demokraatlikum ja kestlikum Euroopa, mis tugineb inimõigustele ja õigusriigi põhimõttele, peavad noored ja noorteorganisatsioonid olema sellesse dialoogi ja otsuste langetamisse kaasatud. Euroopa Noortefoorum teeb tööd selle nimel, et tagada, et miljonite noorte häält võetaks tänase ja homse Euroopa kujundamisel arvesse.

Euroopa Liidu tulevikku kujundavad praegu kaks protsessi: Ühendkuningriigi lahkumine EList ja arutelu Euroopa tuleviku teemal. Kuigi paljud nende protsesside mõjudest ei ole veel selgunud, käsitleti mõlemat protsessi ja nende osi põhjalikult nii noortefestivalil YO!Fest kui ka 2018. aasta Euroopa noorteüritusel.

Ühiseks jooneks mõlema protsessi puhul on noorte suur osatähtsus ja vajadus jätta noortele osalemisruumi. Euroopa Noortefoorumi pikaajaline kampaania #YouthUp noortesõbralikuma Euroopa nimel, millele kutsutakse üles noori rohkem poliitikasse kaasama, juhib tähelepanu noorte arvamuse olulisusele mõlemas nimetatud läbirääkimisprotsessis.

Brexit-teemalistes aruteludes on noored olnud – ja on jätkuvalt – kõige rohkem ELi toetav põlvkond. Nad ei ole oma seisukohtade väljendamisel sugugi loiid, vaid osalevad otseses poliitilises survetgevuses, juhtides võitlust ja tulles selle konkreetse küsimuse nimel massidena välja. Seepärast on selge, et Ühendkuningriigi noorte arvamust tuleb kogu läbirääkimisprotsessi jooksul kuulda võtta. Noored on poliitiliselt aktiivsed ja tunnevad huvi, nad lihtsalt hülgavad need struktuurid, mis nende hinnangul ei ole tulemusi toonud. Seepärast peame noorte osaluse hindamisel võtma arvesse enam kui vaid valimisaktiivsust: noorte poliitikas osalemine on problemaatiline, kuid probleem piirdub vaid institutsioonilise poliitikaga.

Noorte selge seisukoht on, et nende arvamusi tuleb läbirääkimistelaua taga arvesse võtta, nagu on selgitanud nii Briti Noortenõukogu kui ka Euroopa Noortefoorum. Brexiti tagajärjed, nii poliitilised, sotsiaalsed, majanduslikud kui ka keskkonnaalased, toovad noortele tõenäoliselt kahju, mis võib olla suurem kahjust, mida kannatavad vanemad põlvkonnad. Nagu märgitakse Euroopa Noortefoorumi resolutsioonis noorte ja Brexiti kohta ja nagu väljendasid YO!Festil ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel osalejad, peavad jääma kehtima sellised prioriteedid nagu õiguste kaitse ja nende võimaluste kättesaadavus, mida EL noortele pakub, näiteks Erasmuse programm. Tagamaks, et see tõepoolest nii jääb, on oluline noorte roll läbirääkimistel.

Festivalil YO!Fest ja 2018. aasta noorteüritusel osalejad juhtisid tähelepanu ka inimõiguste kaitsele ja edendamisele kui peamisele probleemsele valdkonnale Brexiti läbirääkimistel. Olenevalt sellelt, kuidas Ühendkuningriik EList lahkub, ei pruugi see jääda

Euroopa Põhiõiguste Hartaga ühinenud riigiks. Sellegipoolest jääb Ühendkuningriik Euroopa inimõiguste konventsioonile allkirjutanud riigiks ning selles osalemist tuleb kaitsta ja võimalik, et ka laiendada, et tõhustada veelgi noorte õiguste kaitset, nagu on kirjeldatud Euroopa Noortefoorumi võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist käsitlevas poliitika dokumendis ja millele panid erilist rõhku YO!Festi ja 2018. aasta Euroopa noorteürituse osalejad. See on teine peamine valdkond, mis on noorte jaoks seoses Brexiti läbirääkimistega esmatähtis.

Teine nimetatud protsess on loomulikult Euroopa tuleviku teemaline arutelu. Kuigi noorte hääl on keskse tähtsusega Brexiti läbirääkimistel, on selle, mis on demokraatlik osalus ja kuidas Euroopa Liit peaks siduma enda struktuuri uusi vorme, põhiolemus väga tihedalt seotud Euroopa tuleviku teemalise aruteluga.

Selle arutelu keskmes on demokraatia teema. Loomulikult ei saa olla demokraatiat ilma kõikide ühiskonnasektorite märkimisväärse osaluseta. Eriti praegusel ajal näevad noored poliitilises osaluses enam kui valimas käimine ja leiavad, et see hõlmab paljusid alternatiivseid osalusvorme, näiteks meelevaaldused ja uuringud, muutuvad demokraatiavormid. See kehtib eriti praeguse noorte põlvkonna puhul: kui me ei tunnusta nende muutuvaid meetodeid ja tõekspidamisi ja nendega ei kohane, on Euroopa poliitilistel institutsioonidel oht muutuda üha kaugemaks ja iganenumaks. Selle vältimiseks tuleb Euroopa tuleviku teemalises arutelus mõelda sellele, kuidas kaotada noorte ja poliitiliste institutsioonide vaheline lõhe, et tagada, et noorte loovust ja potentsiaali saaks otsustusprotsessis ära kasutada.

See kajastub ka paljudes YO!Festil ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel esitatud ideedes. Osalejad soovitasid alandada valimisõiguslikku vanust 16. eluaastani, sama ettepaneku tegi 2006. aastal ka Euroopa Noortefoorum. Valimisõigusliku vanuse langetamisel 16. eluaastani on tõstatult selge positiivne mõju noorte osalusele ja noorte poliitiliste teadmistele. Paljud riigid, näiteks Austria, Malta ja Eesti, on seda teekonda juba alustanud. Euroopa Parlament esitas samuti 2015. aastal sama nõudmise, kutsudes üles langetama valimisõiguslikku vanust liikmesriikide valimisseadustes 16. eluaastani.

Uuringud näitavad, et kui noored hakkavad demokraatlikus ja ühiskonnaelus varem osalema, on nad kogu elu jooksul aktiivsemalt kaasatud. Selle ideega koos toetavad nii Euroopa Noortefoorum kui ka YO!Festi ja 2018. aasta Euroopa noorteürituse osalejad kodanikuharidust kõikides koolides, et noored valijad saaksid oma häält andes teha teadliku otsuse. Kui seda rakendatakse koos põhjaliku kodanikuharidusega, muudab valimisõigusliku vanuse langetamine palju lihtsamaks valimisharjumuse juurutamise, kui noored käivad veel koolis ja elavad tihti kodus, suurendades osaluse määra kogu eluks. Ilma selle hariduseta jäetaks 16- ja 17-aastased järgmistel kohalikel, riiklikel või Euroopa Parlamendi valimistel omapead, ilma et neil oleks eelnevaid teadmisi süsteemi

ja selle toimimise kohta. Seepärast tuleb demokraatia ergutamiseks rakendada valimisõigusliku vanuse langetamist 16. eluaastani ja kodanikuharidust koos.

Nimetatud ettepanekud selle kohta, kuidas täita demokraatlike lünki ja millist mõju need noortele Brexiti ja Euroopa tuleviku teemalise aruteluga seotud protsessides avaldavad, ei ole ammendavad, kuid YO!Festi ja 2018. aasta Euroopa noorteürituse aruteludes ja laiemas #YouthUp kampaanias esitatakse ettepanekud konkreetsete ja tulemuslike muutuste sisseviimiseks, mis võivad aidata noori uuesti valimispoliitikasse kaasata. Noored peavad olema järgmise Euroopa Parlamendi valimiskampaania ajal arutelude keskmes. Otsustajatel ja poliitilistel juhtidel lasub vastutusriikas kohustus kuulata, vestluses osaleda ja võtta vastu suuremad ja laiaulatuslikumad muutused ning muuta poliitiliste institutsioonide noortest kodanikest eemaldumise suundumust.

4. OHUTU JA OHTLIK

Kuidas rahutul ajal vastu pidada?

Euroopas on rahul ja julgeolekul ajalooline seos võidurelvastumise ja konfliktidega: rahu saavutatakse hirmu abil, stabiilsus oma võimu kehtestamisega. Tänapäeval saavutatakse rahu ja julgeolek diplomaatia, rahvusvahelise õigusriigi põhimõtte järgimise ja inimõiguste harta austamise abil. Kas üldkehtiv arusaam julgeolekust on aga muutumas, et sobituda uute silmapiiril kerkivate ohtudega? Kas meie lähenemine julgeolekule on praeguste ohtudega võitlemiseks piisav?

Tagamaks, et julgeolekupoliitika reageerib tõhusalt tehnoloogilisele ja sotsioloogilisele arengule, tuleb kõikide ühiskonnakihtide esindajatele ja erialateadmiste valdajatele anda võimalus pidada sel teemal mõtestatud arutelusid. Noori, kes moodustavad seoses tulevikuga olulisima sidusrühma ja esindavad elanikkonnaosa, kelle juurdepääs poliitilistele protsessidele on piiratud, tuleb toetada, et nendes olulistes aruteludes osalemiseks vajalik platvorm oleks nende jaoks kättesaadav. 2018. aasta noorteüritus tähistab selle algust. Noored soovivad rahu ja julgeolekut.

Kuigi noorte hääl ei olnud tingimata üksmeelne, esines selgelt ühiseid teemasid: üritusel osalejaid frustreris noorte piiratud ligipääs poliitilistele protsessidele ja nad kutsusid üles korraldama reformi-, rahu- ja julgeolekuteemalisi liikumisi. Sellele frustratsioonile lisandub noorte haavatavus ja sagedas ära kasutamine, arvestades et üle 600 000 000 noore maailmas elab relvastatud konflikti aladel ja nõrgestatud piirkondades.

Need hääled tuginevad kindlale nõudmisele suurendada noorte mõjuvõimu demokraatlike saadikutena, töötades rahu saavutamise ning marginaalseerumise, äärmusluse ja konfliktide ennetamise nimel.

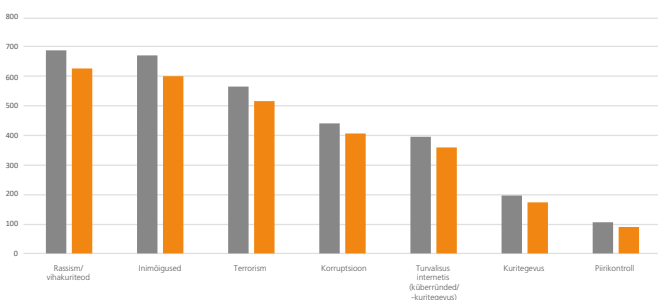
Kuna osalejate taust oli erinev, kerkisid üritusel seoses julgeoleku ja ohuga esile erinevad vaated. Hoolimata vastukäivatest hoiakutest, on ka ühiseid muresid ja arutelude tulemuseks olid tihti ühised praktilised lahendusetpanekud. Need vaated ja ideed panevad aluse meie järgmistele sammudele sellel rahutul ajal.

Ometi on selle teema puhul eriti oluline võtta arvesse ka hääli, mis ei olnud Euroopa noorteüritusel esindatud, ja teadvustada suhtelist ohutust, mis on privileeg, mis võimaldas kohalolnutel sellel üritusel osaleda ja käesoleva raporti koostamisele kaasa aidata. Kahjuks olid ELi-välised piirkondlikud ja ülemaailmsed seisukohad alaeindatud. Sellegipoolest peavad teekonnal rahu ja julgeolekuni olema kaasatud kõikidelt kontinentidelt pärit erineva kogemusega osalejad, kuna julgeolek on ülemaailmne probleem. Seepärast keskendutakse selle teema raames tugevalt rahvusüleste ja rahvusvaheliste organisatsioonide jõupingutustele koostöö tegemiseks, et tagada rahu ja julgeolek, ja eelkõige ELi rollile nendes protsessides.

Instagram: @AndyHendrata

OHUTU JA OHTLIK – OLULISIMAD PROBLEEMID, MILLEGA NOORED EUROPLASED SILMITSI SEISAVAD

INIMÕIGUSED JA ÕIGUSRIIK

Rahumeelse ja turvalise ühiskonna tagatistena kindlustavad inimõigustealased lepingud ja seadused kõikjal inimeste julgeoleku ja arengu. Rahu ja julgeoleku tagamiseks tehtavates jõupingutustes tuleb tunnustada nende õiguste jätkuva austamise esmatähtsust ning võtta arvesse nende kaitseks kehtivaid hartasid.

Üks vahend selle saavutamiseks on vaadelda ohutust ja julgeolekut ähvardavaid ohtusid läbi õiguste prisma, mida need ohud rikuvad. See tagab tähelepanu juhtimise riigi ebaõnnestumistele ja julgustab otsustajaid tähtsustama esmajärjekorras õigust turvalisusele. Turvalisust ja julgeolekut ei tohi vaadelda inimõiguste põhimõttest eraldiseisva küsimusena. Õigustel põhinev lähenemisviis kindlustab julgeoleku tagamise ja põhineb inimõigustel.

Nende arutelude aluseks on õiguslikud kohustused nende suhtes, kelle julgeolek ja turvalisus on ohustatud. Selleks käsitletakse käesolevas alateemas õigusriigiga seonduvat kriitikat ja vaadeldakse üksikasjalikult praegust julgeolekupoliitikat. Ideedes pakutakse välja ka lahendusi selleks, kuidas õigusriik saab olla vahendiks rahumeelse ja ohutu ühiskonna saavutamisel.

61. JUHINDUDA JULGEOLEKUNÕUKOGU RESOLUTSIOONIST 2250 NOORTE KOHTA

Töörühmas kõlanud mõte

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2250 on esimene resolutsioon, millega tunnustatakse noorte osatähtsust ühiskonnas ja toetatakse noori ja noorte juhitavaid organisatsioone kui olulisi partnereid konfliktide ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlemisel. Tegu on esimese direktiiviga, milles teadvustatakse noorte, rahu ja julgeoleku vahelist seost ja millega antakse hoogu konfliktide lahendamise ja rahu kindlustamisega seotud tegevusele noorte juhtimisel. Peame tagama, et nimetatud resolutsioon rakendamise etapis ei takerduks. Seepärast kutsuvad noored Euroopa Liitu üles tegutsema ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2250 rakendamisel olulise eestvedajana.

Raamistiku tõhusaks integreerimiseks tuleb koostada riiklikud rakenduskavad, mis tuleks seejärel koostöös kõikide tasandite sidusrühmadega kindlustada. ELi liikmesriigid peaksid moodustama ühise raamistiku järelevalve ja hindamise korraldamiseks resolutsiooni rakendamise kohta ning töötama välja ELi-sisesed aruandluses kasutatavad näitajad ja liidusisesed järelevalvemehhanismid. Lisaks sellele tuleks seoses kõnealuse resolutsiooniga näidata üles samasugust koostöö taset, nagu Euroopa Nõukogu riigid on eelnevalt saavutanud.

Tuleb tagada ministriumite- ja osakondadevaheline lähenemine resolutsiooni rakendamisele ja julgustada koostööd piirkondlikul ja riiklikul tasandil. Rakendatava lähenemisviisiga tuleb lihtsustada kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsuse ühiseid jõupingutusi, kindlustades kodanikuühiskonna mõtestatud osaluse. Et noorteorganisatsioonid võiksid olla võrdsed partnerid ja tuua protsessi oma eripädevusi, vajavad nad selles raamistikus töötamiseks vajaliku suutlikkuse saavutamiseks rahastust ja tuge Euroopa Liidult.

62. SEADA KAUBANDUSLEPINGUTES ESIKOHALE INIMÕIGUSED

Joanna

Rahvusvahelisi investeeringuid tehes ja kaubanduslepinguid sõlmides peab EL hakkab asetama esikohale inimõigusi.

Rahvusvahelise õiguse kohaselt vastutab inimõiguste kaitse eest esmajoones riik. Demokraatlikes ühiskondades on kogu avaliku võimu teostamine seotud kohustusega tagada kodanike põhiõiguste kaitse. Reageeringud inimõiguste rikkumisele ei ole aga piisavalt tõhusad. Eriti selgelt avaldub see riiklike investorite jaoks kehtestatud õiguslike mehhanismide puhul.

Euroopa on reageerimas kodanikuühiskonna survele ja liigub mitmepoolsete investeerimiskohtute süsteemi suunas. Uue süsteemiga seonduvate lahendamata küsimuste hulka kuulub see, kas süsteemi kohaselt on vaid investoritel võimalik riikide vastu hagi esitada ja kolmandatel osapooltel investorite vastu hagi esitada ei lubata? Kas sellega kehtestatakse ka ettevõtete jaoks inimõiguste ja keskkonnaga seotud kohustused?

Tahame kindlustada, et mitmepoolsete investeerimiskohtute süsteem ei pärsi investorite tahet end ELiga siduda. Selles mõttes peaks EL olema neutraalne ja õiglane, kuid liit peaks taolisi kokkuleppeid sõlmides seisma ka inimõiguste eest.

Rahvusvahelisi investeeringuid tehes ja kaubanduslepinguid sõlmides peab EL hakkab asetama esikohale inimõigusi.

Rahvusvahelise õiguse kohaselt vastutab inimõiguste kaitse eest esmajoones riik. Demokraatlikes ühiskondades on kogu avaliku võimu teostamine seotud kohustusega tagada kodanike põhiõiguste kaitse. Erinevatel põhjustel on siseriiklikud kohtud inimõiguste rikkumistele reageerides aga vahel ebatõhusad, ettearvamatud ja nõrgad. Eriti selgelt avaldub see riiklike investorite poolt ja nende jaoks kehtestatud õiguslike mehhanismide puhul. Euroopa reageeris kodanikuühiskonna survele ja liigub praegu mitmepoolsete investeerimiskohtute süsteemi suunas. EL peab kindlustama, et kõnealune uus kohus kaitseb investorite omandiõigust tõhusalt ja neutraalselt. Sellegipoolest on ka küsimusi, näiteks kas süsteemi kohaselt on vaid investoritel võimalik riikide vastu hagi esitada ja kolmandatel osapooltel investorite vastu hagi esitada ei lubata? Kas sellega kehtestatakse ka ettevõtete jaoks inimõiguste ja keskkonnaga seotud kohustused?

Tahame kindlustada, et kõnealune kohus ei pärsi investorite tahet end ELiga siduda. Selles mõttes peaks EL olema neutraalne ja õiglane, kuid juhinduma õigusaktidest, mille eesmärk on kaitsta nii investoreid kui ka avalikke huve.

63. VIIA ÕIGUS EUROOPA MÕÖTMESSE

Nikolaus

Peame kaaluma uue lepingu vastuvõtmist, mis suurendaks ELi pädevust, tagamaks et riigipiirid ei osutu kuritegevuse vastu võitlemisel takistuseks. Esimeseks sammuks oleks kõikide liikmesriikide õigussüsteemide integreerimine, et luua ELi tasandil üldine kohtualluvus. Euroopa prokuröri rolli hiljutine reformimine pani sellele alguse, kuid võimalik on teha rohkem.

Uus leping võiks anda rohkem pädevusi ka Euroopa välis teenistusele, et nõuda selle otsuste rakendamist. Euroopa välis teenistus on praegu nii ELi diplomaatiline teenistus kui ka ELi välis- ja kaitseministeerium. Kui Euroopa välis teenistusel oleks rohkem pädevusi ja teenistus võtaks rohkem osa kõikide riikide välissuhete teenistuste vahelisest koostööst, võiks ELi rahvusvahelisel areenil saada õiguspärasem osaleja.

65. MUUTA SOTSIAALMEEDIA AVALIKU SEKTORI VAHENDIKS

Töörühmas kõlanud mõte

Tõhus lahendus eraelu puutumatus rikkumiste, andmete väärkasutamise ja demokraatlike protsesside õonestamise vastu võitlemiseks oleks võtta kommunaalteenuste, näiteks sotsiaalmeedia pakkumine eraõiguslike kasumi teenimisele suunatud organisatsioonide käest ja anda see kogukonna omandisse, kus kehtib objektiivsus ja aruandekohustus.

Tänapäeval on keeruline olla noor, olemata sotsiaalmeedias mingil määral esindatud, võttes arvesse selle sotsiaalset, professionaalset ja praktilist kasu. Teisi esmavalikke teenuseid, näiteks elektrit, gaasi ja internetti, reguleeritakse, kuna need on ühiskonnas määrava tähtsusega. Seepärast tuleks sotsiaalmeedialehelgi läbi vaadata ja reguleerida kommunaalteenustena, nagu seda tehakse elektriseadmete ja telefonide puhul.

Sotsiaalmeediaplatforme omavad äriühingud on tõrksad kohanema ja ei soovi teostada eneseregulatsiooni. Kuigi sotsiaalmeedia ei ole ellujäämiseks nii oluline kui sellised harjumuspärased kommunaalteenused nagu elektrenergia, vesi ja maagaas, elame me siiski maailmas, kus kõik on üha enam omavahel seotud, ning tihti tuginevad noored oma elus suuresti nendele platvormidele.

64. VÕIDELDA ÄÄRMUSLUSE PEATAMISEKS TÕRJUTUSE VASTU

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks võtma meetmeid tõrjutuse vältimiseks ja integratsiooni edendamiseks, et peatada inimeste pöördumine äärmuslike ideaalide poole. Äärmuslus mõjutab erinevaid kogukondi, millest sisserändajad on vaid üks näide, ning mistahes kujul tõrjutus loob selle tekkeks tihti soodsad tingimused, mida äärmuslaste rühmitused ära kasutavad.

Erinevatest kogukondadest pärit liikmeid hõlmavatele sotsiaalsetele rühmadele rahalise toe ja tasuta õppe, näiteks keeletundide pakkumine võimaldab isikutel, kes muudu võivad tunda ennast ülejäänud ühiskonnast eraldatuna, hakata teistega suhtlema. See aitab edendada erinevate vaatenurkade mõistmist ja nende austamist ning suurendada kuuluvustunnet.

Leiame, et ajal, mil eelarved on survel, on oluline tagada, et sisserändajate integreerimine jääks esmatähtsaks valdkonnaks, kuna selle pikaajaline kasu on liiga oluline, et seda eirata.

66. EDENDADA SUUREMAT SÕJALIST KOOSTÖÖD

Michel

EL peaks kaaluma Euroopa julgeolekunõukogu loomist, mis koosneks Euroopa kaitseministritest ja millele oleks õigus anda luba üleeuroopalise sõjaväelise jõu kasutamiseks.

Euroopa välis teenistuse näol on ELil olemas diplomaatilisi teenuseid osutav institutsioon, mille abil on võimalik toetada ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat. Liidul ei ole aga ühist välisjulgeolekupoliitikat.

Julgeolekunõukogu ei koordineeriks mitte ainult ELi välispoliitikat, vaid edendaks ka dialoogi ELi ja teiste maailma võimude vahel, kuna see lihtsustab suhtlust. See tugendaks ELi ühtse osalejana selles valdkonnas, mis on praeguse nihe tähelepanuta jäetud, kuna see vajab paremat formaalset koordineerimist.

67. LUUA PAGULASTE JAOKS HUMANITAARKORIDORID

Hannah

Kaasatus ja integratsioon on kodanikuühiskonna loomise juures otsustava tähtsusega. Viimastel aastatel, pärast suure hulga varjupaigataotlejate saabumist Euroopa riikidesse, on need mõisted muutunud veelgi olulisemaks. Määrava tähtsusega osa sellest arutelust on küsimus, kuidas programme rahastada ja saabuvaid pagulasi toetada.

Humanitaarkoridore võivad koordineerida kodanikuühiskond ja riigi toetust saav kogukond, tuginedes ELi sisenevatele sisserändajatele suunatud integratsiooni tugivõrgustikule. See võib tähendada koostööd vabauhenduste ja kohalike heategevusorganisatsioonide ja kogukonnarühmade vahel haavatavate pagulaste kontrollimiseks. Need rühmad aitaksid varjupaigataotlejatel ja haavatavatel pagulastel seejärel kohalikesse kogukondadesse integreeruda.

See projekt on kohandatud ka teistele Euroopa riikidele, kuna tegu on eraõiguslike kodanikuühiskonna organisatsioonide ja liikmesriikide valitsuste vahelise partnerlusega. EL võiks aidata kaasa osalemisest huvitatud kodanikuühiskonna organisatsioonide leidmisele kogu Euroopas ning julgustada liikmesriike looma samasuguseid koridore ja jagama parimaid tavasid.

INTERVJUU

“

Euroopa Liidus elavad noored ei ole kogenud ekstreemseid konflikte ja inimõiguste rikkumisi. Milline on sinu sõnum Euroopa noortele, kes elavad tugevas demokraatias ja peavad seda iseenesestmõistetavaks?

Neil on vedanud, et nad ei pea kogema seda, mida inimesed minu riigis peavad läbi elama. Inimõigused ja demokraatia on elulise tähtsusega ja noored peavad andma endast parima, et seda edendada. See ei ole tösi ainult Euroopa probleemide taustal. Sama kehtib kogu maailmas. Noori on lihtne äärmuslusega eksitada ja see on suurim meie tulevikku ähvardav oht. Selle asemel, et osaleda vägivaldas, peaksid nad tegelema inimõiguste ja aktivismiga. Inimõiguste ja demokraatia alast teadlikkust tuleb hariduse abil noorte hulgas suurendada. Vahel ei piisa perekondlikust taustast, et anda noortele edasi vabade valimiste ning üksikisiku ja kollektiivsete inimõiguste tähtsust. Seepärast tuleb edendada haridust. Demokraatia peab valitsema ja just noored on need, kes peavad sellest teadlikud olema ja demokraatiat kaitsma, et seda mitte kaotada.

Lamiya Aji Bashar,
Sahharovi auhinna võitjaga

”

KODANIKUÜHISKONNALE TEGEVUSRUUMI JÄTMINE

Sõltumatu kodanikuühiskond on Euroopa julgeoleku seisukohast otsustava tähtsusega. See on ruum, kus kogukonnad saavad poliitikat kujundada, ilma et seda mõjutaksid majanduslik kasum või riigivõim. Et aidata võidelda ebakindlusest tuleneva ebaõiglusega, tuleb suurendada kodanikuühiskonna mõjuvõimu ametiasutuste ja poliitikakujundajatega suhtlemiseks kohalikul, riiklikul ja ülemaailmsel tasandil.

Tugeva igal tasandil aktiivse kodanikuühiskonna puudumine saab demokraatiale komistuskiviks ja on võimalik, et nende häält, kelle teel otsuste langetamises osalemiseni on kõige suuremad tõkked, ei võeta kuulla ning vähemused pannakse haavatavasse olukorda. Seepärast kutsusid Euroopa noorteüritusel osalejad üles kaitsma mitmekesist, tugevat ja sõltumatut kodanikuühiskonda, kuna see on oluline julgeoleku ja rahu kindlustamiseks.

Kahjuks on kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemine leviv nähtus. Pärast järskude piirangute vastuvõtmist eelmistel aastatel on enam kui sada riiki maailmas võtnud vastu seadused, millega piiratakse kodanikuühiskonna organisatsioone.

Need piirangud on autoritaarne reaktsioon demokraatlikele ideaalidele ja sellele ülemaailmsele suundumusele tuleb demokraatia huvides vastu astuda ning see vastupidiseks pöörata, et kindlustada turvaline keskkond kõikidele kodanikele.

Valitsusvõimud ründavad kodanikuühiskonda avalikumalt ja jultunumalt, mis on nõrga rahvusvahelise reageeringu tagajärg esimestele piirangutele. Nüüd peab EL olema eestvedajaks kodanikuühiskonna arengu ja kaasamise edendamisel.

68. LUUA ÜLEEUROOPALINE LÄBIPAISTVUSE ANDMEBAAS

Florin

Euroopa Liit peab tegema jõupingutusi läbipaistvuse toetamiseks ja suurendama riikide ja riigiüleste osalejate vastutust üksikisikute ees. Üks võimalik viis seda teha oleks luua üleeuroopaline läbipaistvuse andmebaas, millega edendatakse kvaliteetset ajakirjandust ja tugevat kodanikepoolset kontrolli. Selle juurde võiks kuuluda ka kõikidele liikmesriikidele laienev õigusakt, mis sätestab, et andmed maaomandi ja ettevõtete omanike kohta peavad olema tasuta kättesaadavad. See aitaks kaasa korruptsiooni ja populismi vastases võitluses.

Läbipaistvus peaks olema ELi poliitika keskmes. Osades riikides, näiteks Rumeenias, kujutab isegi lihtne toiming riigis registreeritud ettevõtete nimekirja saamiseks endast märkimisväärset rahalist takistust. See takistaks tõsiselt paljude inimeste, näiteks korruptsiooni paljastamisega tegelevate uurivate ajakirjanike tööd, kuna nad saavad tegeleda vaid üksikjuhtumite uuringutega. Läbipaistvuse puudumine vähendab vastutust ja soodustab korruptsiooni. ProZorro-nimeline andmebaas, millega teostatakse järelevalvet Ukraina riigihangete üle ja mis pälvis avatud valitsemise partnerluse auhinna, võiks olla eeskujuks sellise üleeuroopalise andmebaasi loomisel.

69. KAITSTA RIKKUMISEST TEATAJAJD

Coralie

EL peaks julgustama liikmesriike võtma riiklikul tasandil vastu õigusakte, mis kaitsevad rikkumisest teatajaid põhjendamatu karistuse eest. Inimesed vajavad teabe jagamiseks julgust, kui me soovime, et nad korruptsiooni vastu sõna võtaksid, ning seda peavad pakkuma õiguslikud tagatised. Euroopa Parlament peaks võtma meetmeid nende inimeste võimendamiseks.

Korruptsioonitajumise indeks, Transparency Internationali iga-aastane riikide pingerida, näitab, et ainult seadusandlusest korruptsiooniga võitlemiseks ei piisa. Selleks et ühiskondades oleks võimalik korruptsioon kaotada, peame looma võimestava keskkonna, mis hõlmab ajakirjandusvabadust ja tegevusruumi kodanikuühiskonnale.

EL peab lihtsustama korruptsioonikahtlustest teavitamise protsessi, et kaitsta rikkumisest teatajaid kättemaksu eest ja toetada meetmete võtmist õiguskaitseasutuste kaudu, kui esitatud info on usaldusväärne. Seda tehes tunnustaks EL piiramata ajakirjanduse ja kodanikuühiskonna olulist osa tõhusas järelevalves ja uurimistegevuses.

70. KOOLITADA POLITSEID VEEBIS VIHAKURITEGUSID TÕKESTAMA

Kelly-Ann

Politseinikke tuleks koolitada ja parandada nende digikirjaoskust, et nad oleksid võimelised tuvastama internetis aset leidvat väärkohtlemist varajases staadiumis. Sellele järgneks ennetavate strateegiatega rakendamine, näiteks internetis aset leidva väärkohtlemise ja internetikuritegevuse lisamine õigusdokumentidesse kogu ELis.

Naiste vastu suunatud internetikuritarvitamine ja vihakõne, eelkõige sotsiaalmeedias ja teiste digiplatvormide vahendusel, on meie üha digiteerituma maailmaga kaasnev probleem.

Naised kannatavad suurema tõenäosusega internetis aset leidva väärkohtlemise all kui mehed. EL peab sekkuma, initsiatiivi haarama ja hõlbustama arutelu selle kohta, kuidas internetis toimuva väärkohtlemise vastu võidelda. Digikirjaoskus tuleb lisada ka koolide õppekavadesse, kuna haridusplatvormidel on oluline osa teadlikkuse suurendamisel ja ennetusmeetodite tutvustamisel.

Õigusaktid tuleks vastu võtta liikmesriikides, kuid võimalik oleks koostada ettepanek, millega ELi liikmesriigid saavad liituda, sarnaselt Istanbuli konventsiooni, Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise ja sellega võitlemise konventsiooniga.

72. INTERNETIÕIGUSTE DEKLARATSIOON

Töörühmas kõlanud mõte

Sarnaselt inimõiguste deklaratsioonile võiks internetiõiguste deklaratsioonist saada juhend ohutuma, kaasavama interneti kujundamiseks.

Hetkel on internet ametiasutuste jaoks hall ala ning harjumuspärased reeglid, mis reguleerivad traditsioonilisi meediavorme, kehtivad vähemal määral. EL peaks kasutama ära oma positsiooni ülemaailmse liberaalsete ja demokraatlike õiguste kantsina ning tegema jõupingutusi usaldusväärse ja ohutu interneti nimel. Internetiõiguste deklaratsiooni koostamisega võiks EL võtta meetmeid liitlaste ühendamiseks ja kübersõjavastase võitluse alustamiseks, laiendades seda ka kodanikele, et kehtestada nende õigused internetis.

Praktikas võiks see hõlmata n-ö valgusfoorisüsteemi loomist, mida sõltumatud analüütikud saaksid kasutada allikate usaldusväärsuse hindamiseks, et lihtsustada ebatäpse teabe või valeandmete edastamise tuvastamist.

Internet on võimas vahend, kuid see võib avaldada ühiskonnale nii positiivset kui ka negatiivset mõju. EL peab tegutsema selle nimel, et tagada üksikisikute õiguste austamine.

71. LUUA NOORTE KANDIDAATIDE FOND

Hannah

EL peaks vähendama formaalset demokraatlikku osalust pidurdavaid rahalisi takistusi, millega paljud noored poliitilise karjääri alguses kokku puutuvad. Noorte kandidaatide toetamiseks tuleks luua noorte kandidaatide fond.

Kohalikel ja riiklikel valimistel kandideerib liiga vähe noori. Vajame kõikide valitsustasandite ametikohtadel rohkem erineva tausta, erinevate huvide ja võimete ja erineva identiteediga eeskujusid. Ilma selleta tundub poliitika suuremale ühiskonna osale ligipääsmatu.

Euroopas on erakondi, kuhu kuulub hilistes kahekümnendates ja kolmekümnendates eluaastates saadikuid – seal nähakse noortes peituvat potentsiaali. Sellegipoolest on palju liikmesriike, kus see nii ei ole ja kus poliitilist maastikku kujundavad vanemad mehed. Erakonnad ja EL peavad tunnustama iga Euroopa erakonna noort toetajaskonda ja pakkuma rahalist tuge nendele noortele liikmetele, kes soovivad Euroopa Parlamendi valimistel kandideerida.

73. KOHUSTUSLIK ESMAABIKOOLITUS

Christian

Arvan, et EL peaks kehtestama kohustusliku standardiseeritud ELi esmaabikursuse, võimalda autojuhilubade taotlemise teise etapina.

Töötades kiirabiauto juhina näen palju juhtumeid, kus inimesed seisavad tegevusetult kellegi juures, kes vajab esmaabi, võimetuna neid aitama. Sellel on palju põhjuseid, kuid teadmiste rakendamine esmase abi osutamise kohta enne asjatundjate saabumist võib hädaolukorda leevendada või koguni elusid päästa. Kui kõik oleksid võimelised õnnetuse korral esmaabi osutama, oleks maanteedel ja igapäevaelu olukordades vähem hukkunuid.

Seda oleks võimalik saavutada, luues üleeuroopalise liikumise esmaabi õpetamiseks koolides. Euroopa Parlament võiks kutsuda Euroopa liidreid üles lisama vastava teabe õppekavadesse ja teha ettepaneku esmaabi Euroopa standardi kehtestamiseks.

74. TAGADA SPORDIS LÄBIPAISTVUS

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks skandaalide vältimiseks püüdlema suurema läbipaistvuse poole spordis. Seda oleks võimalik teha, korraldades vastavateemalisi arutelusid ja toetades rangemaid eeskirju sportlaste testimiseks, eelkõige juhul kui nad osalevad Euroopas toimuvatel võistlustel.

Sport tõstab oma olemuselt meie tujut, edendab seltsimeheliikkust, võistlusvaimu ja ühtekuuluvustunnet ning õpetab meile väärtusi ja eetikat. Algatada tuleks ka avalik arutelu, et lahata spordikorrupsiooni ühiskondlikku mõju ja seda, kuidas sellega seoses käituda.

Võimalik oleks kehtestada kõikidele spordiklubidele kehtivad Euroopa eeskirjad ja luua platvorm, mis annab fännidele võimaluse korrupsioonist teatada, et ametiasutused või ajakirjanikud saaksid asja täiendavalt uurida. EL peaks kaaluma täielikult sõltumatu juristidest, politseinikest ja kodanikekspertidest koosneva organisatsiooni loomist, mis spetsialiseeruks korrupsioonivastasele võitlusele spordivaldkonnas ja spordi taas väärkaks ja läbipaistvamaks muutmisele.

INTERVJUU

Kui oluline on demokraatia väärtusi järgiv ja inimõigusi austav EL ja kui oluline on see maailmas laiemalt? Kas sa koged seda oma töös?

Ma arvan, et ma võin praegu oma igapäevase töö seisukohast öelda, et meil on Euroopa Liidus väga olulised projektid. Võin tuua kaks näidet. Teeme ELiga koostööd laste ja naiste päästmiseks kaevandustest, kus nad seksiorjade või üldiselt orjadena elavad. Seda tehes teeme me ELiga koostööd naiste ja laste kaitsmiseks. Saame anda naistele uue staatuse, mis võimaldab neil taas ühiskonda lõimuda, ja lapsed saavad minna kooli ja neil on võimalus nautida normaalset toitu. Täna on mul väga hea meel, kuna need lapsed kuuluvad nüüd oma piirkonna parimate õpilaste hulka. Me nägime, et neil lastel ei olnud mingit elu, ja EL aitab neil uue elu üles ehitada.

Teine projekt, milles me ELiga koostööd teeme, on seksuaalse kuritarvitamise ohvritega tegelev projekt. Selle eesmärk on rõhutada, et seksuaalset kuritarvitamist tuleks käsitleda mitte ainult füüsilise kannatusena, vaid ka inimõiguste rikkumisena. Samuti tahame, et seksuaalse kuritarvitamise ohvriks langenud naised lõimuksid uuesti ühiskonda ja oleksid produktiivsed ja iseseisvad. Soovime, et selles uues projektis ei osaleks mitte ainult meie meditsiinikeskus, vaid ka teised meditsiinikeskused, kus seda vajatakse.

Need on kaks väga mõjuvat näidet sellest, et EL saab luua praktilises mõttes aluse inimõiguste ja haavatavate inimeste õiguste kaitseks.

Euroopal seisavad praegu ees otsused Euroopa tulevikuga kohta. Mis on sinu sõnum noortele, kes naudivad tugevat demokraatiat, kuid ei käi valimas?

Kui me laseme ise osalemata teistel oma probleeme lahendada, suureneb populismi probleem, kuna osa elanikkonnast ei saa ennast väljendada.

Peame praegu tähelepanelikud olema! Demokraatiat tuleb iga päev aktiivselt rakendada. Me peame seda iga päev kaitsma ja praktikas kasutama. Vastasel juhul demokraatia hakkab.

Denis Mukwege,

2014. aasta Sahharovi auhinna võitja ja Panzi sihtasutuse looja, Kongo Demokraatlik Vabariik

TEHNOLOOGIA ARENGUGA TOIMETULEMINE

Internet on majanduskasvu edasiviiv jõud ning digipööre on seoses suurenenud tootlikkuse, innovatsiooni ja e-teenuste osutamise ning e-kaubandusega toonud ELile tohutut majanduslikku kasu. Lisaks kõigist neist majanduslikest võimalustest tulenevale kasule kaasnevad internetiga aga ka üha suuremad ohud meie eluviisidele.

Ohud, mida kunagi peeti ulmeliseks, on nüüd hirmutavalt ehtsad, kuid sellegipoolest on paljudele nendest ohtudest endiselt raske ühiskondlikus dialoogis kohta leida. Poliitikakujundajad ei reageeri küberohtudele piisavalt, mis paneb meie ühiskonna haavatavasse olukorda. Euroopa noorteürituse jooksul oli selge, et paljud noored nõuavad selles valdkonnas rohkem haridust, mis võimaldaks ühiskonnal teha teadlikke otsuseid seoses tehnoloogia arengust tulenevate ohtude lahendamisega.

Uute internetiga seotud ohtude mõistmine, millega me silmitsi seisame, on sobiliku lahenduse väljatöötamisel määrava tähtsusega. EL peab jõuliselt keskenduma digikirjaoskusele, kaardistades samas internetitaristu sõltuvusi ja haavatavusi ning juhtides neile kogu ELis tähelepanu. Küberturvalisust tuleks süvalaiendada, et me mõistaksime laiemaid ja süsteemsemaid küberriske ja saaksime teha kindlaks kõige kriitilisemad teenused, varad ja taristud, mida EL peab kaitsma. Meie eesmärk peaks olema tõhusa küberriskide juhtimise strateegia väljatöötamine ja ELi riikide vahelise koostöö kiirendamine ühise võimekuse rakendamiseks ja tehnoloogia arengu standardite kehtestamiseks.

75. PEAVOOLUSTADA JA KOOSKÖLASTADA KÜBERTURVALISUST

Francesca

EL peaks viima küberturvalisuspoliitika vastavusse oma ekspordistrateegia ning välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga (alaline struktureeritud koostöö), tehes seda kaubandus- ja arengueesmärkidega sarnasel määral. Küberturvalisus ei ole seega vaid tehniline probleem, pigem tunnustab EL selle laiaulatuslikumaid ja süsteemseid ohte turvalisusele. Üks võimalik viis selle probleemi lahendamiseks on teha kindlaks kõige kriitilisemad teenused ja varad, mis kaitset vajavad. Järgmine samm nõuab ELi riikide tihedat koostööd ühise võimekuse võrgustiku loomiseks. Seoses sellega on võimalik lihtsalt ja tõhusalt kehtestada IT-toodete standardid.

Seepärast peamegi viima majanduskava (ELi ühtse turu strateegia) vastavusse küberturvalisuse tegevuskavaga. Küberturvalisust ei tohi käsitleda eraldiseisva küsimusena. Selle asemel peab üldsus mõistma, et interneti kaitsmine on nii majanduse kui ka riikliku julgeoleku seisukohast hädavajalik. On oluline meeles pidada, et küberriskid mõjutavad kõiki tööstusharusid ja valdkondi, alates Fortune 500 nimekirja ettevõtetest ja väiksematest piiratud vahenditega organisatsioonidest kuni ELi valitsusteni, rahvusvaheliste institutsioonideni ja lõpuks ELi kodanikeni.

76. MUUTA KÜBERTURVALISUSE VALDKONNA HARIDUS ÜLDISEKS TAVAKS

Töörühmas kõlanud mõte

ELi liikmesriike tuleb julgustada käivitama küberturvalisusalase hariduse programme algkoolidest kuni ülikoolideni ning investeerima küberturvalisusele suunatud teadus- ja arendustegevusse (lisaks programmile „Horisont 2020“). On oluline luua ühine sõnavara ja karjääri edendamise võimalused ning pakkuda tuge selles valdkonnas alustavatele noortele. Lisaks sellele muudaks (lisaks ELi küberturvalisuse teavituskule korraldatav) ulatuslikum üldsusele suunatud küberturvalisusalase teadlikkuse suurendamise kampaania selle huvipakkuvaks ja juurdepääsetavaks programmiks, milles Euroopa kodanikud võivad osaleda.

Professionaalse tööjõu pakkumine vastab üha vähem nõudlusele küberturvalisusasjatundjate järele. 2020. aastaks on hinnanguliselt vaja täita veel kaks miljonit ametikohta küberjulgeoleku valdkonnas. Selleks valmistumiseks peab EL edendama küberjulgeolekualast haridust ja väljaõpet.

Lisaks sellele tuleb julgustada suuremat hulka naisi ja vähemuste esindajaid alustama karjääri küberjulgeoleku valdkonnas, mis on juurdepääsetavuse seisukohast sama oluline.

77. EDENDADA ELI LUUREKOOSTÖÖD

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks kaaluma oma versiooni loomist FBlist, et täiustada olemasolevat Europoli, kasutades selleks olemasolevat struktuuri ja täiustatud teabeajamissuutlikkust. Selle hulka kuuluks ka nõuete täitmise põhimõte.

Praegu sõltub suur osa julgeolekualasest koostööst teabest, mida liikmesriigid omavahel jagavad, ja traagilised kogemused näitavad, et liikmesriigid ei pruugi saadud teabest lähtuvalt tegutseda. Parema luurealase koostöö ja ühtse Euroopa asutuse loomine aitaks ELil võtta konkreetseid meetmeid luureteabe kogumiseks ja selle kaitsmiseks. See tooks kasu kodanikele ja looks turvalisema keskkonna.

79. INVESTEERIDA GEENIDE MUUTMISE TEHNOLOOGIASSE

Töörühmas kõlanud mõte

Kui meil on arengus edumaa, on meil võimalik arengusuunda mõjutada. Euroopa Liit peaks tegema märkimisväärseid investeeringuid geenimuutmistehnoloogiasse, et vältida ajude äravoolu teistesse riikidesse, näiteks USAsse ja Hiinasse.

Euroopas õnnestub väga hästi suurepärase teadusringkondade loomine, mis toimub tavaliselt avalik-õiguslike asutuste kaudu, mille eest maksavad liikmesriigid. Lisaks sellele on vajalikud korralikud finantsinvesteeringud, et hoida selles kiiresti arenevas valdkonnas juhtivat kohta, mis omakorda võimaldab ELil säilitada oma läbirääkimispositsiooni selle otsustamisel, kuidas kõnealust tehnoloogiat kasutatakse ja kodanikeni tuuakse.

EL peaks püüdma eraldada vahendeid ja toetada ülikoole, kus seda tehnoloogiat uuritakse, ning toetama ELis seda laadi innovatsiooni.

78. EDENDADA HARIDUST MOLEKULAAR- JA RAKUBIOLOOGIA VALDKONNAS

Töörühmas kõlanud mõte

Selleks et DNA revolutsiooniks võimalikult hästi valmis olla ja et meil võiks toimuda arukas arutelu eetikaküsimuste üle, tuleb elanikkonda selleks ette valmistada. Kuna tegu on tundliku teemaga ja selle kohta ringleb palju kallutatud teavet, peaksid kodanikud oma põhi- või keskkooliõpingute jooksul saama korraliku molekulaar- ja rakubioloogia- ning geneetikahariduse. Kõik need teadusharud on võrdlemisi uued ja kiiresti arenevad ning neid tuleks õpetada osana ajakohastatud õppekavast.

Geenimuutmine pakub meditsiinis, põllumajanduses ja keskkonna jaoks hämmastavaid võimalusi, kuid tekitab ka hirmu seoses võimalike ohtudega. Seda uut tehnoloogiat tuleb formaalsete arutelude ja eetilise hindamise käigus põhjalikult käsitleda. Geenimuutmine on Euroopas väga tundlik teema ja tihti aetakse segi erinevad mõisted, mis võib pikas plaanis kahjulikuks osutada.

Lisaks äsja esitatud mõttele peaks teadlastel või teadusasutustel lasuma kohustus selgitada peavoolumeedias, millega nad tegelevad ja kuidas nende töö kaasajast teadust mõjutab, selleks et vältida elanikkonna hulgas tekkivat trotsi. EL võib rõhutada selle teema olulisust õppekavades ja luua algatusi teadmiste levitamiseks.

80. LUUA ELI KODANIKELE TASUTA VIIRUSETÖRJE TARKVARA

Nikolaos

EL peaks rahastama avalik-õiguslikku ettevõtet, mis palkaks teadlased, programmeerijad ja tarkvaraarendajad tasuta viirustõrjetarkvara loomiseks, ja levitama seda tasuta Euroopa kodanike hulgas. Avatud lähtekoodiga toodete eelis on see, et need põhinevad koostööl ning tagavad süsteemide kindluse ja uute ohtudega kohanemise võime. Värvates parimad eksperdid, võiks Euroopa pakkuda oma kodanikele olulist avalikku teenust. Pealegi võib viirustõrje soetamine olla kulukas, mis tähendab, et osad ettevõtted ja üksikisikud võivad otsustada töötada ja jätta oma olulise viirustõrjetarkvarata ja jätta oma süsteemid ja töötajad uute ohtude vastu kaitsetuks.

Enamik internetikasutajate jaoks on üks esimesi samme oma seadmes viirustõrjetarkvara allalaadimine. Internetipettuste ja teabe puudumise tõttu on paljud kodanikud enda kaitsmiseks usaldusväärse ja kvaliteetse tarkvara valimisel segaduses.

Avalik-õigusliku ettevõtte rahastamine ja loomine tagaks demokraatlikult vastutustundliku ja kodanikele suunatud viirustõrjesüsteemi kättesaadavuse, mis avaldaks kohest tuntavat kasulikku mõju Euroopa kodanike julgeolekule.

INTERVJUU

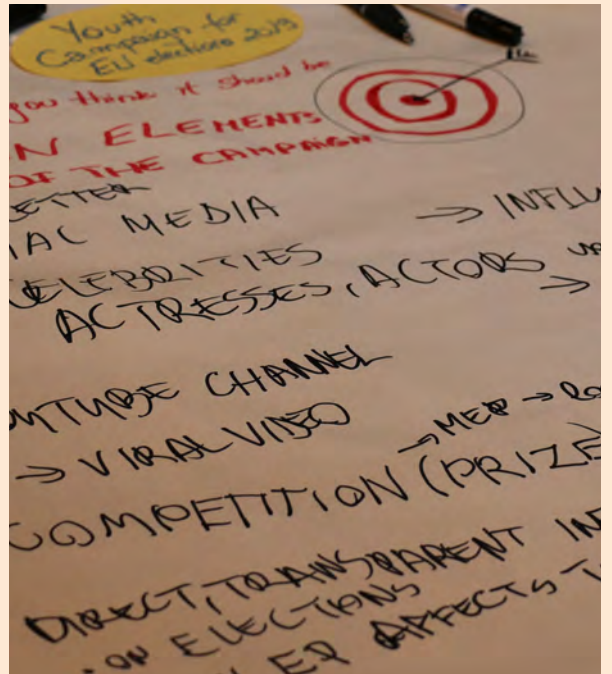

Mida võiks EL täpselt ette võtta, et võidelda internetis aset leidva naiste väärkohtlemise vastu?

Minu esimene mõte oleks tunnistada internetis aset leidev väärkohtlemine ametlikult vägivalda kuritarvitamise vormiks, millega naised ja tüdrukud silmitsi seisavad. Meil toimuvad sellised üritused nagu naistevastase vägivalda teadvustamine ja inimõiguste päev detsembris. Igasugune naistevastane vägivald on loomulikult väär, kuid leian, et oleks hea, kui kõik poliitilised parteid, liikmesriigid ja ELi institutsioonid tunnustaksid, et internetis toimuv väärkohtlemine on samuti naiste- ja tüdrukutevastase vägivalda vorm.

Ma arvan, et teine asi, mida EL võiks ette võtta, põhineb kindlasti riikidevahelisel partnerlusel. Minu isikliku kogemuse põhjal internetis toimuva väärkohtlemisega võin öelda, et leiti, et paljud väärkohtlejad on Ameerikas või Austrias, kuid Interpolis ei olnud sellega tegelemiseks vahendeid, ning olen kindel, et nendel liikmesriikidel on teavet Ühendkuningriigis või mujal asuvate internetitrollide kohta, nii et kuidas jagada internetikuritegevusega seonduvat teavet?

Seyi Akiwowo,
Glitch!UK

NOORTEFOORUMI KOMMENTAARID

OHUTU JA OHTLIK

Julgeolek on paljude kodanike jaoks oluline probleem. Kuidas saaksime nendesse vestlustesse positiivset mõtteviisi tuua? Noorte ja noorteorganisatsioonide osa rahumeelsema ja vastupanuvõimelisema ühiskonna edendamisel tunnustatakse kogu maailmas. Euroopa kui kontinent, kus on mitu aastakümnet valitsenud rahu, võib asetada noored lahenduse keskmesse. Euroopa Noortefoorum seisab noorte, rahu ja julgeoleku eest Euroopas ja ülejäanud maailmas.

Noortefestivalil YO!Fest ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel toimunud arutelud, kus keskenduti rahu- ja julgeolekuga seotud probleemidele, peeti Euroopa Liidu välispoliitikaga seotud poliitilise kriisi taustal.

Kehtiv poliitiline raamistik, sealhulgas näiteks Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia, toetab ettekujutust ühiskondlikust vastupanuvõimest, mis saavutatakse, tegeledes põhjalikumalt hariduse, kultuuri ja noortega, et edendada mitmekesisust, kooseksisteerimist ja austust, kuid ei taotle noorte peavoolustamist osaliste, mitte ainult kasusaajatena.

Euroopa arengukonsensus loob raamistiku, kus noored on muutuste ja arengu edasiviijad ja aitavad seeläbi kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 täitmisele, ning seeläbi liigutakse eemale diskursusest, milles noori esitletakse kontekstide ohvritena.

Samal ajal kui varjupaigaküsimuste juhtimist ja välispiiride haldamist puudutav poliitiline kihutustöö jätkub ja avalikku arvamust hirmu tekitades mõjutatakse, käsitletakse Euroopa Komisjoni hiljuti esitatud ettepanekus järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta välisküsimustes noori vaid piiratud määral ja peamiselt seoses Erasmus programmiga. Ometi on viimane poliitiline areng noorte, rahu ja julgeoleku valdkonnas positiivne, nimelt esitas nõukogu järeldused, milles kehtestatakse liikmesriikidele suunised ÜRO Julgeolekunõukogu 2015. aastal vastu võetud noori, rahu ja julgeolekut käsitleva resolutsiooni rakendamiseks ja noortele tegevusruumi loomiseks konfliktide ennetamises ja lahendamises osalemises. On oluline, et liikmesriigid, kes neid järeldusi rakendavad, looksid turvalise, sidusa ja harmoonilise ühiskonna, asetades noored rahumeelses Euroopas keskele kohale.

YO!Festil ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel peetud arutelud löid turvalise keskkonna, kus noored said organiseeruda ja tugineda oma kogemustele seoses rahu kindlustamise ja konfliktide ennetamisega. Noored tõstasid küsimusi seoses praeguste kriisidega, näiteks nn rändekriis, ning takistuste kõrvaldamisega, mis takistavad noorte täielikku kaasamist ühiskonda, näiteks ebakindlad töötingimused, sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus, haridusstruktuurid ja juurdepääs õigustele. Kaasavama ühiskonna loomiseks, kus kõik tunnevad ennast hästi, on oluline, et me eraldaksime rändeteemalise arutelu julgeolekuprobleemidest.

YO!Festi ja 2018. aasta Euroopa noorteürituse tegevused eirasid stereotüüpe ja edendasid kultuuridevahelist dialoogi, et rõhutada vajadust luua vastupanuvõimeline ühiskond, kus iga noorel on võimalik oma potentsiaali rakendada ja oma põhiõigusi täiel määral nautida, ning vajadust suurendada soolist võrdõiguslikkust ja noorte ja noorte naiste mõjuvõimu eesmärgiga saavutada nende ühiskondade mitmekesisus.

Tuginedes YO!Festil ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel esitatud ideedele, peaksid Euroopa institutsioonid ja liikmesriigid tegema koostööd kaasaval viisil riiklike strateegiate väljatöötamiseks ÜRO Julgeolekunõukogu noori, rahu ja julgeolekut käsitleva resolutsiooni rakendamiseks, kaasates noori ja noorteorganisatsioone strateegiate väljatöötamise, rakendamisesse ja hindamisse.

On määrava tähtsusega, et Euroopa institutsioonid tagaksid erineva taustaga noorte tunnustamise ja piisava toetamise nende osalemiseks vägivaldset käitumist ja vägivalda õhutavat diskursust ennetavas tegevuses. See peaks kuuluma programmi „Erasmus+“ ja sellele järgneva programmi raames eraldatava rahastuse alla.

5. KOHALIK JA ÜLEILMNE TASAND

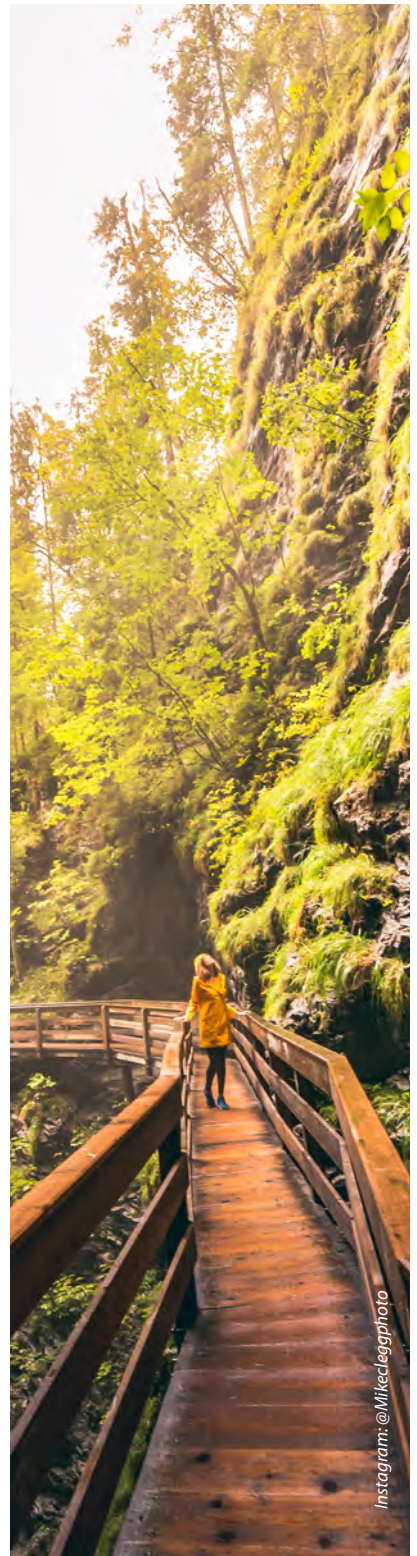
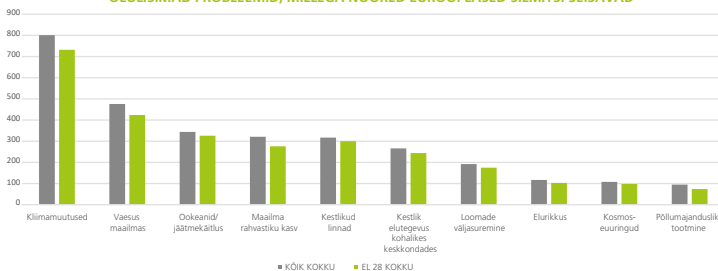
Meie planeedi kaitsmine

Kuidas saab Euroopa Liit meie planeeti kaitsta? Kliimamuutuste vastu võitlemine on kiireloomuline probleem, kuid paljud ei leia, et see oleks esmatähtis. Eelmise Eurobaromeetri uuringu kohaselt on kliimamuutused ELi kodanike hinnangul tähtsusest alles seitsmes probleem, millega EL praegu silmitsi seisab, ning keskkond ja energiavarustus olid pingereas kümnendal ja üheteistkümnendal kohal³⁹. Sellegipoolest ähvardab meid reaalne oht ja peame viivitamatult tegutsema, kui tahame hoida ära meie ökosüsteemi hävimise ja ohu inimeksistentsi püsijäämisele. See ei tähenda mitte ainult kliimamuutustevastast võitlust, vaid ka kõigi liikumist kestlikuma, tervislikuma ja õiglasema elustiili suunas kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkidega 2030. aastaks.

2018. aastal toimunud Euroopa noorteürituse programmiga esitati nägemus nende eesmärkide saavutamiseks, puudutades kõike ülemaailmsest kohalikuni, Maast kosmoseni ja vahepealset. Sellega väljendati selgelt, et nende probleemide lahendamiseks on vajalik kõigi osaliste kaasamine ja osalemine: ülemaailmsed organisatsioonid, Euroopa institutsioonid, riigid, piirkonnad ja omavalitsused, ettevõtted, põllumajandusettevõtted, teadusasutused, koolid, vabaühendused ja üksikud kodanikud. Noored osalejad võtavad kliimamuutusi ja keskkonda tõsiselt: paljud neist on juba võtnud omaks kestlikuma eluviisi kui nende vanemad või on valmis tegema muudatusi enda ja tulevaste põlvkondade nimel.

KOHALIK JA ÜLEMAAILMNE TASAND –
OLULISIMAD PROBLEEMID, MILLEGA NOORED EUROOPLASED SILMITSI SEISAVAD

Instagram: @Mikecllegphoto

KLIIMAMUUTUSED JA PÖLLUMAJANDUSTOOTJAD

Lahendused kliimamuutustega tegelemiseks on sama mitmetahulised kui probleemid ise. Kõige esimeseks sammuks on teadlikkuse suurendamine probleemist, aga sellele peavad järgnema konkreetsed meetmed. Näiliselt jõuti pöördepunktini, kui 195 riiki võtsid 12. detsembril 2015. aastal toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul vastu Pariisi kokkuleppe. Kokkulepe jõustus vähem kui aasta hiljem. Kokkuleppe osalisriigid võtsid endale kohustuse hoida temperatuuri tõus maailmas kindlalt alla 2 °C ja püüelda tõsisid ohte arvesse võttes lähitulevikus 1,5 °C suunas. Kliimamuutustevastane võitlus muutub veelgi pakilisemaks ajal, mil sel on häälekaid eitajaid. Euroopa noorteüritus näitas, et noored tahavad, et neid võetaks kuulda: kliimamuutused kujutavad endast ülemaailmset probleemi, mis ei tunne riigipiire. Heide ja teised tagajärjed mõjutavad inimesi kõikjal.

Surve poliitilistele institutsioonidele suureneb iga sentimeetriga, mis me pooluste jääkattest kaotame. Selles osas esitatakse 20 ideed, mis hõlmavad avakosmose õppetunde, uusi diplomaatilisi meetmeid ja naiste mõju selles lahingus. Käsitletakse põllumajanduslikku tegevust 21. sajandil ja uusi õigusakte, mis võivad aidata ennetada vihmametsade hävitamist väljaspool Euroopat asuvates riikides. ELil on õnnestunud vähendada kasvuhoonegaaside heidet 1990. aastaga võrreldes peaaegu veerandi võrra.⁴⁰ Tänu viimase aja tehnilistele uuendustele tarbitakse vähem energiat ja süsihappegaasi tekitavate kütuste kasutamine on vähenenud. Sellegipoolest on veel palju ära teha. Noored peavad oma seisukohti kuuldavalt väljendama, nõudma konkreetseid meetmeid ja töötama välja loovaid lähenemisviise selle näitamiseks, et peame viivitamatult tegutsema, enne kui on hilja.

81. LUIA EUROOPA ROHELISTE KATUSTE PROGRAMM

Paneelarutelul kõlanud mõte

Minu idee on, et EL võiks algatada kampaania katuste kasutamiseks, et luua linnades rohelust. Kampaania võiks hõlmata olemasolevate katuste muutmist avalikeks aedadeks, nende lubatud kasutamist linnalähedaseks põllumajanduseks või kinnisvaraarendajate julgustamist uutele ehitistele pindade loomiseks, millega maksimeeritaks katusepinda.

Euroopas on eri suurusega linnu ja suur osa katusepinnast on kasutamata. Suurt osa sellest on aga võimalik kasutada: Bolognas läbi viidud uuringus leiti, et katuseaedades oleks võimalik toota kolm neljandikku tarbitavatest juurviljadest, kui kogu sobivat tasast katusepinda kasutatakse linnalähedaseks põllumajanduseks.⁴¹

Lisaks põllumajanduslikele kasutusaladele võiksid katused olla ühisaedadeks elanikele ja kontoritöötajatele, et parandada nende elukvaliteeti. Seda oleks võimalik saavutada, toetades kampaaniat ja määrust katusepinna ulatuslikumaks kasutamiseks rohelseesmärkidel.

82. KASUTADA ROHELIST DIPLOMAATIAT, ET PIDADA LÄBIRÄÄKIMISI, PIDADES SILMAS KLIIMAT

Paneelarutelul kõlanud mõte

Veel üks võimalik idee oleks kliimadiplomaatia edendamine. Tegu on teatud laadi sshipärase välispoliitikaga, mille eesmärk on kaasata ülemaailmselt kolmandate riikide valitsusi ja valitsusväliseid osalisi ja näidata üles kollektiivset tahet vähendada heitkoguseid ja toetada kliimamuutustele vastupanuvõimelist arengut, tugevdades seeläbi kliimamuutuste vastast võitlust. Sellise lähenemisviisiga üritatakse kooskõlastada riikide huvid, rõhutades samas inimeste heaolu, keskkonna seisukorra ja Maa kaitsmise olulisust. Kliimadiplomaatia peaks olema kestliku arengu tegevuskava osa, et suurendada poliitilisel tasandil teadlikkust ja rõhutada vajadust võtta igal võimalikul platvormil kliimamuutuste vastaseid meetmeid⁴².

Kliimamuutustevastaste lahenduste peale mõeldes kipume piirduma vabauhenduste ja aktivistide tööga. Pariisi kokkulepe on aga selge näide sellest, kuidas poliitikut saavad astuda olulisi samme keskkonnateadliku poliitika suunas. Hoolimata sellest on noored endiselt seisukohal, et teha on veel palju. Ühest küljest nõuame me enam oma otsuselangetajatelt ja teisest küljest kutsume noori rohkem üles aktiivsemalt osalema ja hakkama tegelema teadlikkuse suurendamisega kogukondades ja aktivistide rühmades.

Nagu ütles ÜRO peasekretäri noortesaadik Jayathma Vickramanayake: „Kujutlege, millist mõju avaldaks kliimamuutustele see, kui iga mõttevahetuse eesmärk diplomaatilises suhtluses oleks muu hulgas keskkonnasõbralikkuse suurendamine.

⁴⁰ Euroopa Keskkonnaagentuur, „EU reports lowest greenhouse gas emissions on record“ (EL teatab madalaimast dokumenteeritud kasvuhoonegaaside heitkogusest), <https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/greenhouse-gas-inventory-report-press-release> (kasutatud juunis 2018)

⁴¹ Euroopa Komisjon, „Rooftop gardens could grow three quarters of city's vegetables“ (Katuseaedades võiks kasvatada kolm neljandikku linnas tarbitavatest juurviljadest), http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/rooftop_gardens_could_grow_three_quarters_of_citys_vegetables_409na2_en.pdf (kasutatud juulis 2018)

⁴² Väliskomisjoni ja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni kliimadiplomaatiatemaalne ühiskosolek <http://www.europarl.europa.eu/committees/it/envi/home.html> (kasutatud juunis 2018)

83. FEMINISM KLIIMAMUUTUSTEVASTASES VÕITLUSES

Kristy

EL peaks nii Euroopa Liidu siseselt kui ka väljaspool seda edendama meetmete võtmist, mis suurendavad naiste mõjuvõimu keskkonnanäriiside korral, näiteks aidates arenguriikidel, kus peamiseks tegevuseks on põllumajandus, vähendada sõltuvust naistööstusest.⁴³ Ka liidusiseselt võib EL tagada, et naised oleksid piisavalt esindatud ja et neile pööratakse sellega seoses võrdset tähelepanu, näiteks tagades, et 50% Euroopa erakondade juhtivatest kandidaatidest oleksid naised.

Tänu ÜRO avaldatud raportile teame, et kliimamuutused ei tähenda ainult keskkonnanäriisi, need suurendavad veelgi ebavõrdsust. Noored näevad kliimamuutustevastases võitluses ka feminismi lahingut, ja mitte põhjuseta: on tõendeid selle kohta, et kliimamuutused mõjutavad suurema tõenäosusega naisi. ÜRO uuringud on näidanud, et umbes 80% kliimapögenikest on naised⁴⁴. See nähtus eksisteerib ülemaailmsel tasandil ja selle tagajärjel on naistel raskem taristuid ning elu- ja töökohti hävitavatest katastroofidest taastuda.

Näeme võimalust ka põlvkondadevaheliseks lähenemiseks: naised hoolitsevad laste, vanemate ja eakate eest ja see kajastub nende kulutustes. Kui keskendume kliimaõigluse ja soolise õigluse vahelistele seostele, võib see olla üks esimesi tõhusaid käsitlusi kestliku ja pikaajalise lahenduse leidmiseks, mis annaks naistele meestega võrdse majandusliku jõu. EL kui globaalne poliitiline institutsioon on piisavalt võimas, et seda rakendada ja ülemaailmse õigluse saavutada.

Feminism on kahtlemata oluline vahend ülemaailmse ebavõrdsuse vastu võitlemisel ja seda tuleks kliimamuutuste mõju leevendamiseks kasutada.

84. TOETADA NOORI PÕLLUMAJANDUSTOOTJAJD JA UUSI TEHNOLOOGIAID

Paneelarutelul kõlanud mõte

Toidunappuse probleemi lahendamiseks võib EL võtta meetmeid kolmes osas.

Esiteks tuleks põllumajandusettevõtet varustada uute tehnoloogiliste lahendustega kasutamiseks vajaliku taristuga, et oleks võimalik Euroopale piisavalt toitu toota. Maapiirkondadesse tuleks saagi istutamiseks, kasvatamiseks ja koristamiseks viia lihtsad vahendid, näiteks lairibaühendus ja GPS.

Teiseks võiks Euroopa Liit luua kodanikele stiimuleid põllumajandustootjana alustamiseks, luues näiteks käivitusfonde või makstes toetusi noortele põllumajandustootjatele, kes soovivad oma põllumajandusettevõtet luua. See aitaks muuta uued tehnoloogilised lahendused suurte ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjate jaoks taskukohaseks.

Kolmandaks tuleks uut tehnoloogiat käsitleda põllumajandusharidust pakkuvate asutuste õppekavades. See aitaks suurendada teadlikkust tõhusate alternatiivide kohta ja annaks noortele põllumajandustootjatele vajalikud teadmised kõige sobilikuma tehnoloogia kasutamiseks.

Üldiselt on Euroopa põllumajandusliku tootmise ja põllumajanduse mudel väga tõhus ja mitmekülgne. Euroopa on võimeline tootma suuri toidukoguseid võrdlemisi väikesel maa-alal. Seepärast võib Euroopa olla eeskujuks paljudele maailma piirkondadele. Lisaks sellele näevad noored põllumajandusettevõtet tulevikus pigem tehnoloogilise, kuid väga mitmekülgse kohana, kus arvestatakse mahetootmise, kestlikkuse ja loomade heaoluga.

⁴³ Maailma Põllumajandustootjate Organisatsioon, „The Role of Rural Women in Agriculture“ (Naiste roll põllumajanduses), <http://www.wfo-oma.org/women-in-agriculture/articles/the-role-of-rural-women-in-agriculture.html> (kasutatud juulis 2018)

⁴⁴ BBC, „Climate change impacts women more than men“ (Kliimamuutused mõjutavad naisi rohkem kui mehi), <https://www.bbc.com/news/science-environment-43294221> (kasutatud juulis 2018); ÜRO, „Women, Gender Equality and Climate Change“ (Naised, sooline võrdõigluslikkus ja kliimamuutused), http://www.un.org/womenwatch/feature/climate_change/downloads/Women_and_Climate_Change_Factsheet.pdf (juuni 2018)

85. VÄHEM TOETUSI LIHATOOTMISELE

Noémie ja Emily

Euroopa peaks asuma juhtivale kohale taimse tootumise edendamisel, suunates põllumajandustoetused intensiivse loomakasvatuse asemel puu- ja/või juurviljatootmisesse. Seda sammu võiks toetada, suurendades ELi rahastust valdavalt taimsete toiduvalikute ökoloogilise tootmisega tegelevasse teadustegevusse ja kehtestades rangemad piirangud seoses õhusaaste, pinnase- ja veereostuse, loomade heaolu ja antibiootikumide kasutamisega.

Üheks oluliseks probleemiks on liha ületarbimine, mis ei ole mitmes mõttes kestlik. Põllumajandus tekitab 10% ELi iga-aastasest kasvuhoonegaaside heitest ja suure osa sellest moodustab liha tootmine⁴⁵. Maad kasutatakse üha enam selleks, et kasvatada loomadele taimset sööta, mitte inimtarbimiseks mõeldud juurvilju. Kultuuride otsene tarbimine, selle asemel et neid loomasöödana kasutada, vähendaks atmosfääri jõudvate kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja vabastaks maad, mida saaks kasutada muul otstarbel. Lisaks tootmisfarmides õhku paisatavatele gaasidele on loomseid jäätmeid maapinda imendumiseks liiga palju, mis põhjustab pinnasele pöördumatut kahju. Lihatarbimise vähendamine on üks lahendus meie keskkonnale avalduvate loomakasvatuse tagajärgede minimeerimiseks ja suurema hulga toidu tootmiseks, kindlustades mitmekülgsema ökosüsteemi.

See suundumus ei valitse mitte ainult Euroopas, vaid ka väljaspool Euroopa piire. Liha, piimatooted ja meie põllumajandusloomade toitmiseks kasutatavat soja hindavad tootumisharjumused kahjustavad vihmametsi ja teisi suure elurikkusega ökosüsteeme. Suurem osa metsade hävitamisest loomakasvatuse võimaldamiseks toimub troopilistes piirkondades. Näiteks Amazonases on 80% raadatud maast muudetud kariloomade karjamaaks.⁴⁶ Pole vaja lisada, et toimub vihmametsade, meie planeedi kõige olulisema ökosüsteemi ja meie kaitset nõudvate n-õ roheliste kopsude hävitamine.

86. EDENDADA ELURIKKUST JA PÕLLUMAJANDUSLOOMI KÄSITLEVAID RANGEMAIK STANDARDEID

Marlene

EL peaks kehtestama eeskirjad suurema elurikkuse tagamiseks, vähendades seeläbi põllumajandustootjate soovi toota monokultuure.

Meie maapiirkondade praegune struktuur kujutab endast tõsist probleemi. Ulatuslikud monokultuurid loovad looduslikele liikidele vähe elupaikasid ja ohustavad elurikkust. Põllumajanduskultuuride mitmekesistamisel maapiirkondades on palju eeliseid: see kaitseb muu hulgas pinnast erosiooni eest, taastab elurikkuse ja tagab selle kestlikkuse.

EL peaks soodustama tihedamat koostööd kohalike looduskaitsetega ja edendama mahepõllumajandust, et luua jätkusuutlikum keskkond ja elamisviis. Sellistes põllumajandusettevõtetes tuleks tagada ka rangemad loomade heaolu standardid, näiteks loomade välialade olemasolu.

See oleks oluline samm kestliku põllumajanduse suunas ning loomade heaolu, elurikkuse ja eluslooduse kaitseks.

INTERVJUU

Milliseid keskkonnaprobleeme sa oma missioonidel ELi projekte külastades nägid?

Nägin palju põllumajandustootjaid. Näiteks Zimbabwes põhineb majandus põllumajandusel ja kliimamuutused hävitavad praegu saaki. Põllumajandustootjatele õpetatakse uusi põllumajandusmeetodeid, sest nad kasutavad traditsioonilisi meetodeid ja ei tea, kuidas külvata, nad teevad seda juhuslikult. Kliimamuutused avaldavad põllumajandustootjatele mõju, kuna nad ei saa endale lubada saagi müümist, nende saagikusest piisab napilt enda ja oma perekonna toitmiseks. Kui saak kliimatingimuste tõttu täielikult hävib, ei jätku neil süüa. Paljudes ELi projektides üritatakse neile õpetada, kuidas selliseid olukordi ära hoida või kuidas ilmaga kohaneda. Mauriitiusel tutvusin projektiga nimega „Eco-school“, mille raames võimendatakse lapsi plasti vältima ja keskkonna eest hoolt kandma ei hakka, upume kõik järgmise aastakümne jooksul plasti!

Ellie Tomassi,

Algatuse Faces2Hearts blogija Ida- ja Lõuna-Aafrikas

⁴⁵ Eurostat, „Agriculture – greenhouse gas emission statistics“ (Põllumajandus – Statistika kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_-_greenhouse_gas_emission_statistics&oldid=367927 (kasutatud juulis 2018)

⁴⁶ Yale, „Cattle Ranching in the Amazon Region“ (Karjakasvatuse Amazonase piirkonnas), <https://globalforestatlas.yale.edu/amazon/land-use/cattle-ranching> (kasutatud juulis 2018)

TAASTUVENERGIA, ARUKAD LINNAD JA KESTLIK ETTEVÕTLUS

Kas Euroopa Liidust peaks saama rohelise energia valdkonnas juhtiv jõud? Energiakulud mõjutavad märkimisväärselt Euroopa tööstust ja leibkondi. Kuidas saame sellisel juhul luua energiasektoris kestliku ülemineku? Peame lõpetama reostust tekitavate fossiilkütuste ja kasvuhoonegaaside tarbimise ja püüdlema keskkonnasõbraliku taastuvenergia arendamise poole.

EL soovib, et 32% selle energiatarbimisest kataksid 2030. aastaks taastuvad energiaallikad – uus taastuvenergia direktiivis kehtestatud eesmärk, mis on osa ELi puhta energeetika paketist⁴⁷. Eduka üleminekuga tuleks luua ka uusi töökohti hääbuvates tööstusharudes kaotatud töökohtade kompenseerimiseks. Probleem seisneb selles, et taastuvenergia on endiselt kulukas ja tänapäevane tehnoloogia ei taga veel maailma energiavajaduse täielikku katmist. Mõned arukad linnad ja linnapiirkonnad, mis kasutavad andmeid tõhususe parandamiseks ja ressursside haldamiseks, näitavad aga juba eeskuju ja aitavad meil ette kujutada teistsugust elu. Seepärast on Euroopa Komisjon alates 2010. aastast omistanud osadele linnadele Euroopa rohelise pealinna tiitli.

2018. aastal toimunud Euroopa noorteüritusel leiti aga, et edu tagamisel on määrava tähtsusega muuta nn roheline tehnoloogia tööstusharude jaoks kasumlikuks. Peame vältima keskkonna ja tööstuse vahelise konflikti tekkimist. Keskkonnasäästlike lahenduste leidmine ei tähenda tööstuse hävitamist, vaid kestliku tööstuse ülesehitamist. Noortel on suutlikkus ja soov nende muutuste läbiviimist juhtida, kuid selleks tuleb neid vastavalt võimendada.

87. TOETADA SÄÄSTVAID MAJAPIDAMISI ENERGIA VÕRKU TAGASI MÜÜMISEL

Claire ja paneelarutelul kõlanud mõte

EL peaks toetama puhast energeetikat, näiteks tuule- ja päikeseenergia või elektriautode kasutamine. Näiteks päikesepaneelid peaksid muutuma Euroopa kodumajapidamistes tavapärasemaks. Igaüks võiks ise oma maja tarbeks energiat toota ja ülejäägi tekkides on võimalik see energiaettevõttele tagasi müüa. Osades ELi liikmesriikides, näiteks Saksamaal, Prantsusmaal ja Itaalias, see tava juba kehtib.

EL võiks kehtestada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus toetused sarnaseks tegevuseks või alandada päikesepaneelide kasutamise soosimiseks hoopis makse. Võiksid kehtida toetused elektriautode soosimiseks, mis peaksid olema turul levinumad ja praegusest soodsamad.

89. EDENDADA EUROOPA ENERGIAÜHENDUST JA -TURGU

Töörühmas kõlanud mõte

Selleks ajaks, kui puhast energiat toodetakse piisavas koguses, peaks olema võimalik seda liikmesriikide vahel jagada. EL peaks edendama liikmesriikidevaheliste sidemete loomist puhta energia võrgu abil. Ühes liikmesriigis toodetud puhast energiat, näiteks tuule- või päikeseenergiat, oleks võimalik ekspordida teise liikmesriiki, tehes seda tõeliselt euroopalikul energiaturul.

See nõuaks suuremat sidusust ja tihedamat liitu energiasektori hõlmamiseks. Selle eelisteks oleks tõhusama energiaturu loomine Euroopa tasandil ning ettevõtete ja ELi kodanike kodumajapidamiste energiakulude vähenemine. Selle hulka peaks kuuluma energia tõhusa salvestamise võimalus.

Energia võrgud on oluline viis inimeste turvalise energiaga varustamiseks, samuti loovad need raamistiku säästvama energia poole püüdemiseks ja sõltuvuse vähendamiseks fossiilkütustest.

⁴⁸ „Euroopa Liidu poliitika lahtiseletatuna. Transport“, Euroopa Komisjon, 2014. „Maanteetranspordist on suurim transpordiliik saastab kõige rohkem: viimastel andmetel toodab see kogu transpordi tekitatud CO2-st umbes 71%, millest omakorda kaks kolmandikku tuleb sõiduautodest. Teised transpordiliigid saastavad palju vähem. Lennunduse vastav näitaja on 13%. Raudteetranspordi saasteosakaal on kõige väiksem – alla 1%.“

88. KEHTESTADA FOSSIILKÜTUSTE KASUTAMISE LÕPETAMISE AJAKAVA JA PIIRATA TÖÖKOHTADE KADUMIST

Töörühmas kõlanud mõte

EL peaks töötama välja kindlaksmääratud kuupäevadega kava fossiilkütuste kasutamise ja söekaevandamise lõpetamiseks. Mõned meetmetest oleksid näiteks järk-järgult fossiilsete kütuste kasutamise lõpetamine, sanktsioonid eeskirju eiravate ettevõtete suhtes, CO2-maks (mis on osades riikides juba kehtestatud) ja diiselautode ostmise maks.

Oma energiatarbimisharjumuste muutmine on vajalik: selle asemel et tarbida fossiilkütuseid, peaksime kasutama taastuvat energiat. ELi sõltuvus gaasist ja fossiilkütustest ei ole pikas plaanis kestlik lahendus. Küsimus ei ole mitte selles, kas kasvuhuonegaaside heitkoguste vähendamine on tuleviku suhtes õige otsus, vaid selles, millal see toimub. Selline struktuurine muutus võib kaasa tuua uue tööstusrevolutsiooni.

EL peaks pakkuma abi ka töökohtade loomisel. Söetööstuselt teistele allikatele ülemineku käigus töö kaotanud inimesed ei leia tingimata tööd uues keskkonnahoidlikus ametis. ELil ja liikmesriikidel lasub sotsiaalne kohustus teha see üleminek võimalikuks töötajaid samal ajal kaitses. Sel eesmärgil koostatud ajakava lihtsustaks organiseeritud ja struktuurset muutust.

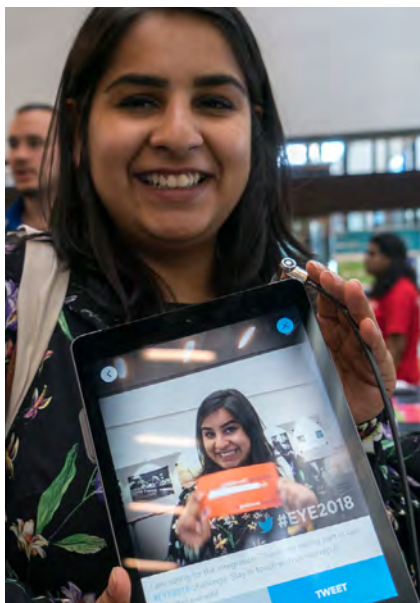
90. VÕIMESTADA EUROOPA TASANDI TARISTUID JA ÜHIST TRANSPORDIPOLIITIKAT

Paneelarutelul kõlanud mõte

Isiklike transpordivahendite kasutamine ja lühilennud on oluline liiklusest tuleneva saaste allikas⁴⁸. Üks viis probleemi lahendamiseks on suurendada Euroopa taristute, näiteks kiirrongide mõjukust taskukohase alternatiivina või koordineerida paremini eraettevõtete kaubavedu kogu Euroopas.

Seepärast tuleb õhu-, raudtee- ja maanteetranspordi reguleerida ja koordineerida. Ühtlustamine aitaks kaasa CO2-heite vähendamisele. See võib soodustada transpordiettevõtete vahelist koordineerimist kütuse kokkuhoidmiseks kaubikute mahu optimaalse ärakasutamise abil. Samuti looks selline ühtlustamine ühised Euroopa turvalisusnõuded.

Loomulikult nõuaks see rahastust ja poliitilist ühtekuuluvust, kuid tagaks ELi kodanikele puhtama ja tõhusama transpordi.

91. ARUKAD LINNAD JA ÜHISTRANSPOORT

Töörühmas kõlanud mõte

Tõeliselt kestlike linnade loomiseks peaks EL toetama kohalikke omavalitsusi uut tüüpi lähenemisviisi väljatöötamisel, mis vastab kõikide põlvkondade vajadustele lastest ja noortest täiskasvanute ja eakateni, rakendades arukat ja tõhusat heitmevabadele lahendustele tuginevat ühistransporti ja jagamispõhimõtet, näiteks elektrirattad ja ühisauto kasutamine.

Lisaks sellele võiks rakendada toetusi ja hüvitisi ulatuslike jalakäijate alade loomiseks ja rattateede rajamiseks, sealhulgas raste turvaliseks parkimiseks parema taristu ja täiendavate autovabade alade loomiseks. Kolmandaks peaks ühistransport olema kõigi jaoks taskukohane. Näiteks võiks EL toetada suurlinnades ühtse ühistranspordipiletite süsteemi loomist, mis hõlmaks rakendusi reaajas sõiduplaanidega ja nõudmisel paindlikke marsruute.

Euroopa Komisjoni andmetel elab enam kui kaks kolmandikku eurooplastest praegu linnades⁴⁹. Probleemid, millega nendes linnades kokku puututakse, on ruumipuudus, liiklus, saaste ja roheliste alade puudus. Eespool nimetatud ettepanekute eesmärk on muuta ühistransport atraktiivsemaks.

INTERVJUU

Mida saavad noored keskkonna kaitsmiseks ja kliimamuutustega võitlemiseks ette võtta?

Olen seisukohal, et on kolm kliimameetmete kategooriat. Esiteks usun ma, et lahendus kliimamuutuste peitub ühelt poolt ulatuslikus poliitikakujundamises ning teiselt poolt inimeste käitumises, kes oma elustiili kestlikul ja keskkonnasõbralikul viisil muudavad. Kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks toetab ÜRO kampaaniat „Little x Little“⁵⁰, mis aitab meie maailma kliimamuutuste mõju eest kaitsta. See käsitleb plasti kasutamise vähendamist, kiiremini duši all käimist ja auto asemel rattaga tööle minemist.

Teine meetmete kategooria on see, kuidas meie noortena saame jõud ühendada ja luua platvormid teadlikkuse tõstmiseks oma eakaaslaste, riigijuhtide, kohalike omavalitsuste, linnapeade ja inimeste hulgas oma kogukondades. Kolmas meede on nõuda valitsustelt ja suurettevõtjalt aruandekohustuse täitmist. Näiteks peaksime kirjutama kliimamuutuste teemal rohkem petitsioone. Võib-olla peaksime looma liikumise inimeste mobiliseerimiseks kogu maailmas.

Jayathma Vickramanayake,
ÜRO peasekretäri noortesaadik

Paneelvestlusel „Parema maailma nimel: noored ja kestlik areng“
esineja

⁴⁹ Euroopa Komisjon, „Urban Development“ (Linnaarendus), http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/ (kasutatud juulis 2018)

⁵⁰ ÜRO, „Little x Little“ – a Gen Z-Led campaign in support of the Sustainable Development Goals“ („Little x Little“ – Z-generatsiooni kampaania kestliku arengu eesmärkide toetamiseks) <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2018/03/little-x-little-gen-z-led-campaign-support-sustainable-development-goals/> (kasutatud juulis 2018)

92. TOETADA KESKKONNAHOIDLIKKU ETTEVÕTLUST JA KESKKONNAHOIDLIKKE PROJEKTE

Henriette

Minu idee kohaselt peaks EL eraldama rohkem vahendeid keskkonnasõbraliku ettevõtluse toetamiseks. Samuti tuleks pakutavaid rahastusvõimalusi selgemalt reklaamida. Uue keskkonnasõbraliku kultuuri levitamiseks kogu Euroopas oleks tõhusam rahastada paljusid ettevõtteid väiksemas summas, selle asemel et eraldada suur summa vaid vähestele.

On laialdaselt teada, et ettevõtte vajab kõige rohkem tuge käivitamise etapis. Keskkonnasõbralikus ettevõtluses on ettevõtetele raskusi tegevusvaldkonna laiendamise ja väljapoole ettevõtluse harjumuspärasest raamistikku. EL võiks eraldada toetusi alustavatele rohelistele firmadele.

Rahastada tuleks ka assotsieerimisprogramme, vabaühendusi või lihtsalt keskkonnaprobleemidele pühendunud inimeste rühmi. Huvi äratamiseks peaks rahastuse taotlemise protsessi läbimine olema selge ja lihtne, kuna keerulisemad versioonid sellest on juba olemas.

See idee võimestaks noori, nii ettevõtjaid kui ka aktiviste, et neil oleksid vajalikud vahendid oma kogukondade mõjutamiseks.

Samuti võiksid need ELi programmid sisaldada mingil määral suutlikkuse suurendamist ja mentorlust, et anda alustavatele idufirmadele nõu parimate tavade kohta.

93. EDENDADA ELEKTRISEADMETE RINGLUSSEVÕTTU

Frauke

EL võiks aidata kaasa loodusvarade säästmisele, nõudes, et ettevõtted disainiks oma elektroonilised seadmed ja majapidamistarvikud selliselt, et need koosneksid moodulitest. Kui seade on katki, on sellisel juhul võimalik välja vahetada vaid konkreetne moodul ja asjade parandamine muutub lihtsamaks.

Näiteks telefonide puhul võiks EL esitada õigusakti, mis kohustab suuri ettevõtteid vahetama välja vaid töötamast lakanud osa, selle asemel et osta täiesti uus telefon. Selline lähenemisviis oleks elektroonikajätmete seisukohast kestlikum lahendus.

Selle saavutamine nõuab ühist poliitilist jõupingutust, et toetada õigusaktide vastuvõtmist, millega kehtestatakse kestlikum ja eetilisem lähenemisviis elektroonikajätmete suhtes.

TOIDUJÄÄTMED, PLASTIVABADUS, PUHAS VESI JA KANALISATSIOON: TARBIMISHARJUMUSTE MUUTMINE

Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni andmetel läheb igal aastal kogu toodetud toidust kaotsi või raisku peaaegu üks kolmandik⁵¹. ELis läheb aastas raisku umbes 88 miljonit tonni toitu, millega seotud kulud on hinnanguliselt 143 miljardit eurot⁵². ELis on toidujäätmete suurimaks tekitajaks kodumajapidamised, neile järgneb põllumajandus. Lisaks sellele, et toidujäätmed on ebaetiliselt, mõjuvad need keskkonnale ja majandusele halvasti, sest ära visatud toidu tootmisele on raisatud vett ja energiat. Enamik toidujäätmetest on ebavajalikud ja neid põhjustavad kehvad säilitustingimused, olukorda raskendab veelgi see, et toidujäätmete kohta ei pakuta piisavalt kvaliteetset väljaõpet.

Samas toodavad eurooplased aastas 25 miljonit tonni plastjäätmeid⁵³. Plast saastab meie jõgesid, ookeane ja pinnast. ÜRO korraldab puhta mere kampaaniat ning Euroopa Liit alustas käesoleval aastal Euroopa strateegiaga plasti kohta ringmajanduses, mille eesmärk on muuta seda, kuidas plasttooteid toodetakse, kasutatakse ja ringlusse võetakse ning kõrvaldada peamised mereprügi allikad. Lisaks sellele on juurdepääs puhtale veele ja kanalisatsioonile inimõigus ja selle puudumisega seotud ohud ulatuvad alates kõrbestumisest kuni surmaga lõppevate haiguste ja konfliktideni.

Noored paluvad suhtumise muutmist, mis algaks koolis jätkusuutlikkuse kohta konkreetse hariduse andmisest ja uutest eeskirjadest, et kujundada meie elustiili ja päästa keskkond.

94. EDENDADA PLASTI VÄLTIMISE MÕTTEVIISI

Paneelarutelul kõlanud mõte

EL peaks otsima võimalusi, et rahastada teadusuuringuid selle kohta, kuidas alternatiivsetest materjalidest plasti valmistada. Näiteks valmistatakse teatud tüüpi plasti seentest, samas on korduskasutatavaid söögiriistu võimalik valmistada ka bambusest, see aitaks pärssida praegu laialt levinud plastiku kasutamist.

Plastprahi kõrvaldamise probleem seisneb selles, et tuleks toota ja kasutada nii palju vähem plastikut, et jõutakse plastivaba elustiilini. Kuigi plasti täielik ja viivitamatu likvideerimine võib tunduda võimatu, on võimalik vähendada plasti kasutamist, võtta seda ringlusse ning leida selle tootmiseks alternatiivseid keskkonnahoidlikke allikaid.

Lisaks võiks EL muuta kohustuslikuks selle, et toodetele märgitakse, kui palju ja mis tüüpi plasti toode sisaldab, näiteks kas plast on ringlusse võetud või kas see on toodetud vähem saastavatest allikatest. Veel üks viis plastivabade toodete edendamiseks on anda poodidele kinkimiseks igapäevaelus kasutatust leidvaid plastivabasisid vidinaid.

95. RAHASTADA OOKEANIDE PLASTIST PUHASTAMIST

Arutelul kõlanud mõte

Maailma ookeanides on hinnanguliselt 150 miljonit tonni plasti. See moodustab kõigi ookeanides elavate kalade kaalust umbes ühe viiendiku⁵⁴. Kuid kuidas saaks puhastada midagi nii tohutut kui ookean? Pacific Garbage Screeningu idee autori ja looja Marcella Hanschi sõnul töötavad nad välja mittesaastava platvormi, mille saab plasti filtreerimiseks jõgedesse ja ookeanitesse paigaldada.

Platvorm muudab ookeanis kanalisüsteemi läbivad hoovused aeglasemaks ja selle tulemusena tõusevad plastesemed kõrgemale, sest need on kergemad. Võrke ei kasutataks, et kalad saaksid ohutult läbi platvormi ujuda.

EL peaks rahastama inseneride, arhitektide ja teadlaste ühiseid töörühmi ja projekte, et töötada meie merede puhastamiseks välja uusi lahendusi ja võtma sellistest projektidest eeskju.

⁵¹ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, „Key facts on food loss and waste you should know!“ (Põhilised faktid, mida peaksite toidu raiskamise ja toidujäätmete kohta teadma!), <http://www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/> (kasutatud juunis 2018)

⁵² Euroopa Komisjon, „Food Waste“ (Toidujäätmed), https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste_en (kasutatud juulis 2018)

⁵³ Euroopa Komisjon, „Plastijäätmed: Euroopa strateegia, mille eesmärk on kaitsta meie planeeti ja kodanikke ning laiendada ettevõtjate võimalusi“, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5_et.htm (kasutatud juulis 2018)

⁵⁴ Pacific Garbage Screening, „Plastic in the oceans“ (Plast ookeanites), <https://pacific-garbage-screening.de/en/problem/> (kasutatud juunis 2018)

96. TOIDUKAUPLUSTE UUS KULTUUR JA MAKSUSTAMINE

Valeria

EL peaks pakkuma stiimuleid plastivabadele poodidele, kus kõik müügiartiklid on plastivabad, samas tuleks astuda samme toetamiseks poode, mis rakendavad plasti vähema kasutamise poliitikat. Näiteks võiks EL paluda supermarketitel luua plastivabade toodetega riulivahed ja keelata plastkottide kasutamise nii, et klientidele pakutaks selle asemel ainult puuvillaseid või paberist kotte. Plast võiks seejärel kallimaks muutuda. Näiteks võiks see julgustada supermarketite nendele klientidele raha tagasi andma, kes tagastavad plasti poodi, et see ringlusse võetaks või korduskasutataks. Osades Skandinaavia piirkondades on juba selline poliitika kasutusel, põhimõtteliselt renditakse seal pudeleid ning pandisumma makstakse tühja plastpudeli tagastamisel tagasi.

Toidupoed ja supermarketid on tarbijate harjumuste kujundamisel väga olulised. Lisaks pakitakse plastikusse paljud tooted, mida me supermarketist ostame, sh puu- ja köögiviljad. Teatud juhtudel on ühekordsed plastkotid endiselt kättesaadavad.

Veel üks keskne idee käsitleb maksustamist: rohkem plasti kasutavate supermarketite ja ettevõtete maksud peaksid olema kõrgemad ning vähem plasti kasutavate omad madalamad. Lisaks võiks neid ettevõtteid, kes endiselt plasti kasutavad või seda oma ärimudeli seisukohast hädavajalikuks peavad, motiveerida toetama projekte, mis üritavad ookeane puhastada.

Eeskuju näitajatele võiks pakkuda teistsuguseid hüvesid, näiteks kvaliteedisertifikaati või jätkusuutlike ettevõtete tärnisüsteemi koos tasuta koolitustega töötajatele selle kohta, kuidas veelgi keskkonnasõbralikumalt toimida. Nii saavad toidupoodidest, supermarketitest ja ettevõtetest eeskujud, kes võtavad osa vastutusest enda kanda ja aitavad inimesi harida.

97. SEADUSTADA TOIDU RAISKAMISE VÄHENDAMINE JA MUUTA SEE KOHUSTUSLIKUKS

Paneelarutelul kõlanud mõte

EL peaks muutma supermarketite jaoks seaduslikuks ja kohustuslikuks viiside leidmise, kuidas tagada, et toidujäätmete hulka vähendatakse.

Supermarketites visatakse tihti minema toit, mille kõlblikkusaja lõpp on lähedal. Siiski ei ole kõlblikkusaja lõpp paljudel juhtudel tegelikult see kuupäev, kui toit kõlbmatuks muutub. Lisaks on ELi liikmesriikides seadusandlus erinev, EL peab need eeskirjad ühtlustama.

Seadusandlusega tuleb samuti püüda tagada, et toit, mille kõlblikkusaja lõpp on lähedal, on riulitel nähtaval kohal, müügil odavama hinnaga või et see antakse tasuta ära juhul, kui kõlblikkusaeg on möödunud. Näiteks Prantsusmaal on juba olemas seadus, mis kohustab suuri poode annetama toidu, mille „parim enne“ kuupäev on lähedal, heategevusele ja toidupankadele.⁵⁵ Ideaalne olukord on selline, kus toidujäätmete teket välditakse täielikult ning kõlblikkusaja ületanud toit antakse inimestele ja heategevusele tasuta ära. Sel viisil on võimalik vältida mitte ainult toidujäätmete tekke, vaid ka nälja ja vaesusega.

⁵⁵ The Guardian, „French law forbids food waste by supermarkets“ (Prantsuse seadusega keelatakse supermarketites toidujäätmete tekitamine), <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/french-law-forbids-food-waste-by-supermarkets> (kasutatud juulis 2018)

98. LIHTSUSTADA TOIDUAINETE ANNETAMISE PROTSESSI

Paneelarutelul kõlanud mõte

EL võiks julgustada uute toidu jagamise viiside leidmist. Jagamismajanduse idee levides on ilmselge, et sellest nähtusest saavad majanduslikku kasu ainult inimesed, kellel on kinnisvara või autod. Tõeliselt jagava majanduse loomiseks peaks EL proovima muuta igapäevased asjad jagatavaks.

Näiteks toimib praegu kaheksas riigis rakendus „Too Good to Go“, mis päästab ülejäänud toidu, pakkudes omavahel suhtlemiseks platvormi nendele, kellel on toitu üle ja nendele, kes otsivad hea hinnaga head toitu.

EL peaks selliseid algatusi väljastpoolt toetama ning looma digitaalse toidujäätmete turu, mis ühendaks põllumehi, restorane, toidupoode ja tarbijaid ning kus kõik, kellel on toitu üle, saavad selle registreerida, et nende jäätmetest oleks kasu neil, kellel neid vaja on.

99. SÄÄSTVAT ARENGUT EDENDAV HARIDUS KOOLES

Dina ja Giusy

Kestlikkus on tuleviku seisukohast oluline idee ning haridus on seejuures keskse tähtsusega, sest noorena on häid tavasid lihtsam omandada. See on tõsi ka sellise hariduse kohta, kus õpetatakse, kuidas vältida toidujäätmete ja plasti teket. EL võiks aidata tagada, et nendest teemadest koolis räägitakse. Koolid võiksid korraldada tunde, kus lapsed koos süüa teevad ja koristavad, kus nad õpivad toidu väärtuse kohta ja selle halbade tagajärgede kohta, kui keskkonnast ei hoolita, kus võetakse omaks tervislik elustiil ja parandatakse toidu haldamise oskusi.

Selliste hariduslike algatuste toetamise saaks kaasata sponsoreid, kes võiksid näiteks pakkuda koolides korduskasutatavaid pudeleid. Sellise hariduse osana võiks EL edendada koolide ja rahvusparkide vahelise koostöö keskkonna avastamiseks korraldatud suvelaagrite kaudu.

Nende algatustega oleks võimalik õpetada lapsi loomulikul teel loodust austama ja loomi kaitsma ning lapsed võtaksid need väärtused täiskasvanuikka kaasa.

100. TÖÖTADA VÄLJA SÜSTEEMID VIHMAVEE KASUTAMISEKS VEETORUSTIKES

Paneelarutelul kõlanud mõte

EL võiks toetada skeemi, et koguda vihmavett, et kasutada seda tualetis või koduaedades taimede kastmiseks. Selle raames võiks pakkuda inimestele stiimuleid, et nad kasutaksid veepaake, et koguda oma kodumajapidamises kasutamiseks vihmavett.

Vesi peaks olema ühine hüve, mis on kõigile kergesti ja õiglastel tingimustel kättesaadav. 2010. aasta ÜRO peassambleel tunnustati selge sõnaga inimõiguste veele ja kanalisatsioonile ning tunnustati, et puhas joogivesi ja kanalisatsioon on kõigi inimõiguste kasutamise seisukohast hädavajalikud. Hetkel veeallikate arv kahaneb ning vee hind võib olla kõrge. See idee aitaks vähendada puhta joogivee tarbetut raiskamist.

INTERVJUU

Kuidas saavad kosmoses tehtavad teadusuuringud aidata meil oma planeeti kaitsta?

Kosmoses tehtavad teadusuuringud aitavad meil mõista paremini oma planeeti ja seda, kuidas seda kaitsta. Lisaks ei ole kosmosest piire näha. Näha on tervikut ja mitte rahvuseid. Näha on tasakaalus planeeti, mida kaitseb ainult õhuke atmosfäärikiht. Samuti on näha, kuidas me oma Maad hävitame. Kuid Maa ei sure, ta saab hakkama. Kui me nii jätkame, siis need, kes kaovad, oleme meie.

Paolo Nespoli,

Astronaut, Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) ja NASA

Paneelvestlusel „Kosmoses kõndija elu“ esineja

NOORTEFOORUMI KOMMENTAARID

KOHALIK JA ÜLEMAAILMNE TASAND

Kõik teavad, et meil ei ole tagavaraplaneeti. Kuid ei saa piirduda ainult sellega, mida meie planeet füüsiliselt talub, peame vaatama üldist plaani ja liikuma oma igapäevases elus ja tegevuses kestliku arengu suunas. Ei ole olemas tagavaraplaneeti, kus noorte seas oleks tööpuudus kõrge, kus ebavõrdsus järjest kasvaks ning kus noored jäetaks otsustusprotsessist kõrvale. Euroopa peab haarama enda kätte juhtohjad, et muuta tavasid ja olukordi, mis soodustavad ebavõrdsust ja ohustavad meie planeeti. Euroopa Noortefoorum tahab muuta planeeti ja suunata meie süsteemid jätkusuutliku arengu radadele.

„Surnud planeedil pole töökohti.“ Selline oli Rahvusvahelise Ametiühingute Konföderatsiooni (ITUC) loosung 2015. aasta detsembris toimunud Pariisi kliimamuutuste tippkohtumisel. ITUCi jaoks näitab see loosung, kui kiireloomuline on kliimamuutuse mõju vastu võitlemine ning keskkonnasäästlikkuse teemadega tegelemine. Euroopa Noortefoorumi jaoks tuleneb planeedi kaitsmise vajadus mitte ainult noorte töötuse küsimustest, vaid murest tulevastes põlvkondadesse kuuluvate noorte õiguste ja heaolu pärast. Surnud planeedil ei ole ka noorte osalust, demokraatiat ega Euroopat.

YO!Festil ja 2018. aastal toimunud Euroopa noorteüritusel tunnistati, et planeedi kaitsmine on meie ja tulevaste põlvde tuleviku kaitsmise seisukohast kiireloomuline ja hädavajalik. Kestlikuks arenguks tuleb hinnata ümber meie suhe loodusega. Aruteludes keskenduti kliimamuutuste, elurikkuse kadumise, saaste, pillava tarbimise ja loodusvarade liigkasutamise teemadele. Aruteludes tunnistati samuti, et keskkonnateemadega ei ole võimalik tegeleda majandusest ja sotsiaalpoliitikast eraldi. Ühest küljest on õiglaseks üleminekuks sellisele majandusele, mis ei ole fossiilkütustekeskne, vaja tegeleda sotsiaalsete ja majanduslike probleemide ja keskkonnaprobleemidega koos, tagamaks et kaitstakse inimeste võimalusi töötada ja nende heaolu. Teisest küljest ei tohi jätta majandus- ja sotsiaalpoliitika mõju keskkonnale tulevaste põlvde kanda ega seda edasi nende kaela lükata, tagamaks et planeeti ei tooda progressi ja võimaluste otsimise nimel ohvriks. Mitmel selleteemalisel üritusel ja sessioonil keskenduti rahvusvaheliselt kokku lepitud kestliku arengu eesmärkidele ja tunnistati, et meie planeedil on keskne osa laiemas liikumises, mille eesmärk on juhtida maailm kestlikumale teele ja saavutada kõigi jaoks rahu, jõukus ja heaolu.

Tõeliselt kestliku arenguni jõudmiseks peab Euroopa Liit olema meie planeedi kaitsmise meetmete tõhustamisel ambitsioonikas. Selleks peab EL keskenduma järgmisele.

ELil oli keskne roll läbirääkimistes, kus käsitleti ülemaailmse säästva arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärgi, mis võeti vastu 2015. aastal. Alates sellest ei ole EL suutnud haarata juhtrolli tegevuskava igakülgseks ja põhjalikuks rakendamiseks ELis. Säästva arengu tegevuskava 2030 Euroopa tasandil edasiviimine annaks ELile võimaluse tegeleda integreeritult probleemidega, millega Euroopa silmitsi seisab. Vaja on süsteemset lähenemist, et julgustada

poliitikaloojaid vaatama alusmustreid ja tegelema probleemi algpõhjustega. EL peab põhjalikult tegelema eri poliitikalavaldkondade ning kestliku arengu sotsiaalse, keskkondliku ja majandusliku mõõtme vaheliste seostega, et seada majandus- ja sotsiaalsüsteemide lõppeesmärgiks inimeste ja planeedi heaolu. Selle saavutamiseks peab EL looma igakülgse ja põhjaliku kestliku arengu strateegia. Seoste tunnustamine on vajalik ka selleks, et tegeleda erinevate ja omavahel kattuvate diskrimineerimise vormidega ja et tunnustada näiteks kliimamuutuste ja naiste õiguste vahelisi seoseid. Kestlikku arengut saab saavutada ainult õigustel põhineva lähenemise kaudu ning tagades, et kõigis ühiskonnarühmades täidetakse kõik kestliku arengu eesmärgid.

Mittesäästlikest tavadest kaugenemine

Praegused ja eelnevad põlvkonnad on seadnud noorte tuleviku ohtu mittekestlike majandus- ja finantstavade kaudu, kus võetakse väga vähe arvesse tulevikus avalduvaid tagajärgi. Pillavad tarbimis-, tootmis-, kaubandus- ja investeerimismustrid ohustavad inimeste ja planeedi tulevikku. Meie tarbimiskultuuris ei ole kõigil lihtne säästvat eluviisi järgida. ELi konkreetne ülesanne on sellega tegeleda ning võtta kiiresti meetmed, et edendada planeedi kandevõime ulatuses võrdsust ressursidele ligipääsus ja nende tarbimises. Aruteludel YO!Festil ja 2018. aasta Euroopa noorteüritusel keskenduti toidujätmetele ja toidu pillavale tarbimisele, plastjätmetele, lihale vähemal määral toetuste andmisele ning fossiilkütuste kaevandamise lõpetamise fikseeritud ajakavale.

Kestlikumate lahenduste edendamine ja esikohale seadmine

Kehtestades meetmeid mittekestlike tavade kaotamiseks toorme saamises, tootmises ja tarbimises, peaks EL seadma samal ajal esikohale ka kestlikumate lahenduste edendamise ja toetamise. Noortel ja nende organisatsioonidel on kestlikumate ja keskkonnasõbralikumate tavade kasutuselevõtmises oluline roll, sealhulgas seeläbi, et nad räägivad piisavalt looduse olemuslikust väärtusest ja kasulikkusest. Vaja on ka jõulisi meetmeid ELi ja Euroopa valitsuste poolt. EL peaks toetama kestliku arengu alast formaalset ja mitteformaalset haridust, tunnustades tegevusi, mida noorteorganisatsioonid juba säästvama elustiili edendamiseks teevad. Institutsioonid ja valitsused peaksid samuti tagama, et kõigil on juurdepääs kestlikele lahendustele, näiteks keskkonnasõbralik transport, toetades ja edendades näiteks kestlikke ja taskukohaseid ühistranspordisüsteeme.

Kohaliku ja ülemaailmse tasandi reageeringute edendamine

Kestliku arengu saavutamiseks tuleb tegutseda kõigil tasanditel alates kohalikust kuni ülemaailmseni, samuti tuleb tunnistada, et ühe tasandi tegevused mõjutavad teiste tasandite tegevusi. Kohalikul

tasandil haaravad noored tihti juhtrolli muudatuste tegemisel, mis viivad maailma kestlikumale teele. Noorteorganisatsioonid võimendavad noorte häält, et püüelda ühiselt kestliku arengu suunas kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja üleilmsel tasandil. Kestliku arengu suunas liikumiseks on hädavajalikud nende muutuste toetamine ja ruum noorte hääle kuulmiseks.

On selge, et tänapäeva majanduslik, sotsiaalne ja poliitiline süsteem ei sobi meie planeedi ega inimeste, eriti noorte jaoks. Kunagi ei ole olnud suuremat vajadust püüelda põhjalike muutuste poole ja süsteemi poole, mis seab esikohale planeedi vajadused ja inimeste õigused, mitte ainult majanduslikud huvid.

Euroopa noorte ajakirjanike võrgustik (EYP), 60 000-liikmeline katusorganisatsioon, kuhu kuuluvad ajakirjanikud ja teised meedia töötajad üle Euroopa. EYP korraldab noortele ajakirjanikele mitmeid üritusi, edendab noorte meedia ja ajakirjandusvabaduse rolli Euroopas ning osaleb ajakirjandushariduse standardeid ja meediapoliitikat käsitlevates aruteludes üle kogu Euroopa Liidu. EYP pani kokku meeskonna kümnest reporterist, et koostada põhjalik aruanne Euroopa noorteüritusest.

Kahe peatoimetaja juhtimisel kogunes kaheksaliikmeline meeskond, kes koosnes nii üldistel teemadel kirjutavatest kui spetsialiseerunud ajakirjanikest üle kogu Euroopa, et koguda, välja töötada ja kirjeldada Euroopa noorteürituse peamisi mõtteid ja ideid. See aruanne koondab 100 kõige konstruktiivsemat ideed. Euroopa noortefoorum lisas igale veele teemale omapoolse kahe leheküljelise kommentaari.

Saage autoritega tuttavaks

Greg Bianchi
Peatoimetaja

Julie Mahlerová
Peatoimetaja

Irene Dominioni
Spetsialist (Noored ja vanad)

Eleanor Brooks
Spetsialist (Rikkad ja vaesed)

Antonis Raphael Stylianou
Spetsialist (Koos ja lahus)

Robert Nesirky
Spetsialist (Ohutu ja ohtlik)

Anna Ferrari
Spetsialist (Kohalik ja ülemaailmne tasand)

Stephanie Stelko
Asjatundja mitmel alal
(Noored ja vanad,
Rikkad ja vaesed)

Claas Verron Martinez
Asjatundja mitmel alal
(Rikkad ja vaesed, Koos ja lahus)

Henrike Freytag
Asjatundja mitmel alal
(Ohutu ja ohtlik,
Kohalik ja ülemaailmne tasand)

 European Youth Event

 @EP_EYE2018

 @EP_EYE

 www.eyeye2018.eu

Väljaannete talitus